

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา
แบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

DEVELOPMENT OF A COMBINATION OF INTEGRATED TRANS-DISCIPLINARY
PHYSICAL EDUCATION LESSON PLANS FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN
GRADES ONE TO THREE

อนุศักดิ์ สุขคง

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2562

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา
แบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2562
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

DEVELOPMENT OF A COMBINATION OF INTEGRATED TRANS-
DISCIPLINARY PHYSICAL EDUCATION LESSON PLANS FOR ELEMENTARY
SCHOOL STUDENTS IN GRADES ONE TO THREE

A Dissertation Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for DOCTOR OF EDUCATION (Health Education & Physical Education)

Faculty of Physical Education Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา

แบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ของ

อนุศักดิ์ สุขคง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาดุริยางค์บัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ศึกษาและพลศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไวพจน์ จันทร์เสม)

ที่ปรึกษาร่วม

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สาธิต ประจันบาน)

(อาจารย์ ดร.อนันต์ มาลารัตน์)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
ผู้วิจัย	อนุศักดิ์ สุขคง
ปริญญา	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุปราณี ขวัญบุญจันทร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีขั้นตอนวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

การดำเนินการในทำให้สามารถพัฒนาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

1. ผ่านการพิจารณาด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า โดยรวมของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา พบว่าในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 0.96

2. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา ก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมก่อนการให้ความรู้อยู่ในระดับน้อย ($= 1.94, S = 0.46$) กับหลังการให้ความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($= 3.62, S = 0.16$)

3. การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา ก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 3.26, S = 0.63$)

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก, ชั้นประถมศึกษา

Title	DEVELOPMENT OF A COMBINATION OF INTEGRATED TRANS-DISCIPLINARY PHYSICAL EDUCATION LESSON PLANS FOR ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN GRADES ONE TO THREE
Author	ANUSAK SUKONG
Degree	DOCTOR OF EDUCATION
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Supranee Kwanboonchan

The purpose of this research was to develop a combination of integrated trans-disciplinary physical education lesson plans for elementary school students in grades one to three. The research was divided into three phases; (1) a study of the relevant content; (2) the development of a combination of integrated trans-disciplinary physical education lesson plans; and (3) a trial of a combination of integrated trans-disciplinary physical education lesson plans assessment.

The process of integrated trans-disciplinary physical education lesson plans for elementary school students were developed as follows.

1. The assessment of the lesson plans were considered in terms of suitability and consistency by five experts who found that the total suitability of a development of lesson plans assessment for elementary school students were found to have a IOC of 0.96.

2. The mean and standard division of the assessment results for the lesson plans for physical education teachers between before and after providing knowledge found that the whole knowledge before providing knowledge was a low level ($X = 1.94$, $S = 0.46$) and after giving the knowledge was at highest level ($= 3.62$, $S=0.16$).

3. The comparison of assessment results on physical education lesson plans for physical education teachers before and after providing the knowledge found that the total significance differences of statistical at .05.

4. The mean and standard deviation in terms of on physical education lesson plans from five experts, who found that the whole amount knowledge before providing the knowledge was at the highest level ($X = 3.26$, $S = 0.63$)

Keyword : Combination of Integrated Trans-disciplinary Physical Education Lesson Plans, Elementary School Students

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและความกรุณาอย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.สาธิต ประจันบาน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ท่านทุ่มเทเสียสละเวลาและเมตตาในการให้คำปรึกษา คอยให้กำลังใจในการทำงานวิจัยฉบับนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไวพจน์ จันทร์เสม และ อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์ ประธานและกรรมการในการสอบปากเปล่า ที่กรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่กรุณาให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์สำหรับการวิจัย ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะอาจารย์คณะพลศึกษาทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ คุณงามความดีในวิชาชีพพลศึกษาให้แก่ผู้วิจัยตลอดมาจนถึงระดับปริญญาเอก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์ อาจารย์ ดร.อนันต์ มลารัตน์ ที่ท่านให้ความเมตตาและกรุณาในการให้คำปรึกษา ให้การสนับสนุน คอยให้กำลังใจ ตลอดจนให้คำปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ธิตินันท์ สุชาติ อาจารย์ภาควิชาพลศึกษา คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้ความอนุเคราะห์ ความสะดวก และคอยช่วยเหลือกับผู้วิจัยอย่างดียิ่งในการดำเนินงานวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนรักอาจารย์ ดร.ลักษมี จิมวงศ์ ขอบคุณนางสาวนฤมล กำขุน ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน และให้กำลังใจจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดี ขอบคุณนางสาววีรณิ เกษมพงษ์ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ รวมทั้งนิสิตทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่บูรพคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดความรู้ต่างๆ แก่ผู้วิจัย ตลอดจนเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้าจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอรำลึกถึงพระคุณท่านตลอดไป

ท้ายสุด ผู้วิจัยขอมอบความสำเร็จและความภาคภูมิใจให้กับพ่อ แม่ พี่ น้อง และครอบครัวที่ได้มอบความรัก ความเมตตาปราณี เป็นกำลังใจสำคัญคอยสนับสนุน อยู่เบื้องหลังความสำเร็จแก่ผู้วิจัย ทั้งเป็นผู้เฝ้ารอคอยความสำเร็จมาโดยตลอด

อนุศักดิ์ สุขคง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	4
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	7
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	11
การพัฒนาการจัดการเรียนรู้.....	21
การเรียนรู้แบบบูรณาการ	26

แนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา.....	30
ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน.....	34
ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา.....	60
การวัดและประเมินผล	76
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
งานวิจัยต่างประเทศ	77
งานวิจัยในประเทศ	78
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	90
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง.....	92
ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ.....	94
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนการสอนพลศึกษาเชิงบูรณาการ	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	97
ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง.....	97
ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ	100
รายการ	100
จำนวน	100
ร้อยละ.....	100
ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ	101
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	105
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผลการวิจัย.....	111
ข้อเสนอแนะ	113

บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก.....	118
ลูกแชร์บอล.....	193
ตะกร้า.....	193
ประตู่	193
สนามฟุตบอล	193
ประตู่	194
สนามฟุตบอล	194
ประตู่	195
สนามฟุตบอล	195
นักเรียนสามารถอธิบายทักษะการยิงประตูได้.....	197
นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการยิงประตูได้.....	197
นักเรียนบอกประโยชน์ของทักษะการยิงประตูได้.....	197
ประวัติผู้เขียน.....	198

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา.....	99
ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนพลศึกษามาแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละตามตัวแปรนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง.....	100
ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ (n = 9).....	101
ตาราง 4 การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ (n=9).....	103
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5).....	104

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
ภาพประกอบ 2 กระบวนการวิจัยและพัฒนา.....	25
ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3	91

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิม อีกทั้งยังบูรณาการกับวิชาต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับท้องถิ่นหรือชุมชนที่ผู้เรียนได้อาศัยอยู่ ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ครูผู้สอนยังขาดหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่วนใหญ่ก็ยังมีกิจกรรมในรูปแบบภาคทฤษฎีในห้องเรียนอยู่ การปฏิบัติจริงในห้องเรียน หรือตามสถานที่จริงยังมีอยู่น้อยทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะในการปฏิบัติเมื่อเจอกับเหตุการณ์จริงไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์ได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2551 ได้กำหนด จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของชาติไว้ว่า กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา” และใน มาตรา 24(4) ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา” รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม การจัดทำหลักสูตรในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การพัฒนาผู้นำเยาวชนอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการแข่งขันระดับเยาวชนด้านต่าง ๆ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ . 2551)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสาระและมาตรฐานเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน 8 กลุ่มสาระ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้

ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) ในเมื่อทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไว้เหมือนกัน ซึ่งการนำกิจกรรมหรือแผนการจัดการเรียนรู้ศึกษามานำมาบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถพัฒนาความรู้กับวิชาอื่น ๆ ไปพร้อมกัน

สุขศึกษาและพลศึกษา มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ ความสมดุล และมีคุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้ และเกิดการพัฒนากับความมั่นใจในตนเอง ความสามารถของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ เกิดความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเอง สามารถตัดสินใจและเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและความปลอดภัยของผู้อื่นบนพื้นฐานของความเป็นไทย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) โดยเฉพาะพลศึกษาเป็นศาสตร์ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกเพศทุกวัยหรือแม้แต่คนที่ไม่สมประกอบเพราะพลศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมายปลายทางโดยหวังว่าเมื่อเติบโตขึ้นจะได้เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ เป็นคนที่มีคุณภาพ เพราะการเล่นกีฬาหรือการพลศึกษาจะช่วยพัฒนาประชากรทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และเป็นพลเมืองที่ดีในสังคม สามารถช่วยประเทศชาติได้ เจริญรุ่งเรืองตามระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จึงกำหนดการจัดการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาคบถ้วนจากสาระต่าง ๆ คือ การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ การป้องกันโรค และความปลอดภัยในชีวิต รวมทั้งสามารถจัดให้สอดคล้องเชื่อมโยง บูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากนั้นยังนำไปจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนได้อีกด้วย

การจัดการเรียนรู้สาระพลศึกษา จึงควรจัดให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ควรให้สอดคล้องกับลักษณะของวัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสากล และสถานการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 กล่าวว่า การพัฒนาครูและผู้สอนพลศึกษาในการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนพลศึกษา สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ คือนั่นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้รู้จักคิดเป็นทำเป็นด้วยตนเอง โดยมุ่งพัฒนาความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไปพร้อม ๆ กัน จากเหตุผลและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ความจำเป็นในการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในการเตรียมความความคิดที่จะพัฒนาตัวผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนให้ได้มากที่สุด ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตประจำวันเมื่อเจอกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดวิธีแก้ปัญหาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้การเตรียมตัวดังกล่าวเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมมากที่สุด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการสอนมาเป็นวิธีการในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการสอดแทรกวิชาอื่น ๆ หลากหลายวิชาให้มาอยู่ในวิชาหรือแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากพอที่จะส่งผลถึงผู้เรียนโดยตรง โดยมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความมุ่งหมายย่อย เพื่อศึกษา

1. ผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประกอบด้วย

1.1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครู พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก

1.2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของครูพลศึกษา

1.3 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยครูผู้สอนสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาที่บูรณาการความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับครูพลศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของครู ซึ่งส่งผลให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการสอน พลศึกษา และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาผู้เรียนได้ อีกทั้งเป็นการสร้างความตระหนักให้ครูผู้สอน ปรับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมหลากหลาย ทั้งถึงและต่อเนื่อง ใช้สื่อการเรียนรู้ทันสมัย โดยเฉพาะกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการเรียนรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล อันจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ เป็นพลโลกพร้อมสู่ยุคสมัยใหม่ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้หลักสูตรการสอนในเรื่องดังกล่าวขยายผลในการสอนกับครูทั้งโรงเรียนได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คือแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีขั้นตอนวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครู พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก โดยสังเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ทฤษฎีการเรียนรู้ ศึกษางานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินแผนการสอน

ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เป็นการกำหนดและจัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินความเหมาะสมความสอดคล้อง การประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูผู้สอนพลศึกษาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกด้วยตนเอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก 134 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก ครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน ครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 3 คน และครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาค้นคว้าพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาครู พัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก

2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

2.1 ผลการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประกอบด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยการทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

2.1.2 ความสามารถของครูพลศึกษาที่มีต่อการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการเขียนแผนการเรียนรู้ที่ต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎีหรือความเชื่อที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ กำหนดองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาแผนการเรียนการสอน

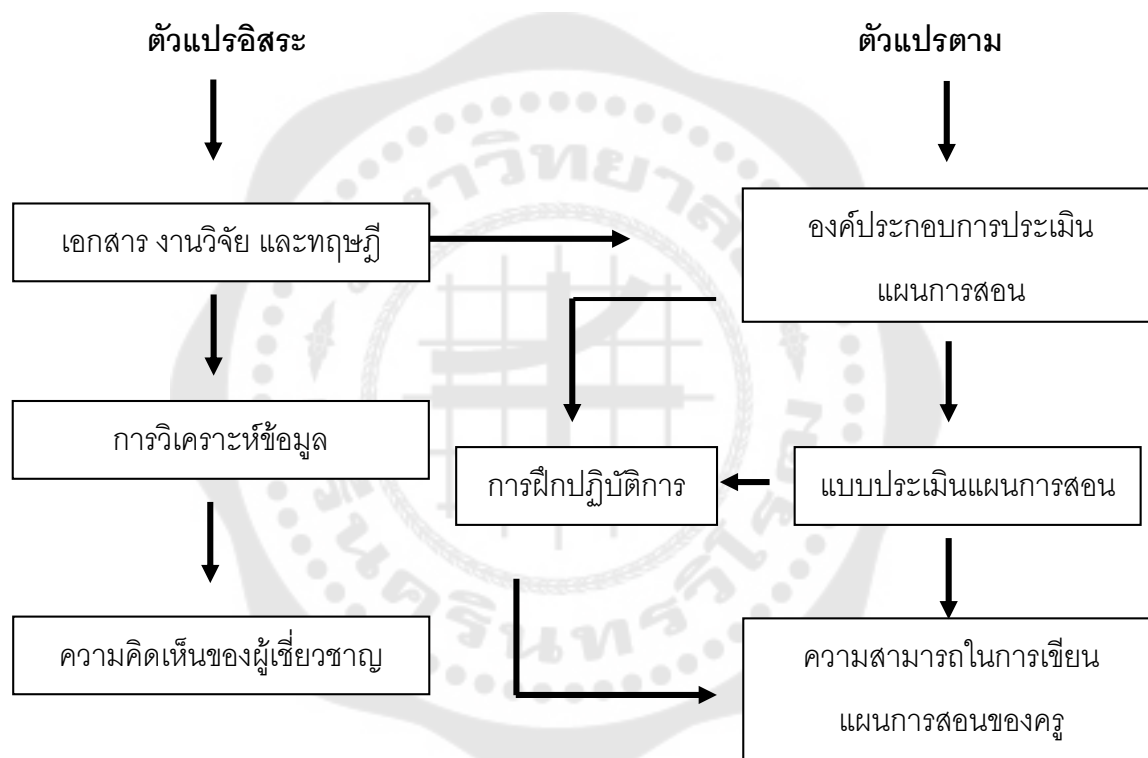
2. การบูรณาการข้ามวิชา หมายถึง การนำศาสตร์หรือความรู้วิชาต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันนำมาเข้าด้วยกันหรือผสมผสานได้อย่างกลมกลืน เพื่อนำมาจัดเป็นการเรียนการสอนภายใต้หัวข้อเดียวกัน เชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการเน้นองค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชา และเน้นการสร้างความรู้ของผู้เรียนที่มากกว่า การให้เนื้อหาโดยครูเป็นผู้กำหนดให้บูรณาการข้ามวิชา 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) ภาษาต่างประเทศ และฯลฯ

3. แผนการสอนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาบูรณาการความรู้วิชาอื่น ๆ กำหนดให้บูรณาการข้ามวิชา 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ และ 3) ภาษาต่างประเทศ ที่สร้างและพัฒนการสอนเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

ทักษะ ทักษะ ทักษะ ที่เหมาะสมในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีขั้นตอน โดยการจัดแผนการเรียนรู้พลศึกษา เพื่อทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา

4. ผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา หมายถึง การประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยสร้างตามแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเพื่อการพัฒนา รูปแบบการสอนพลศึกษาบูรณาการความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับครูพลศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
2. การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้
3. จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. แนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
5. ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน
6. ทฤษฎีการเรียนรู้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้
7. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา
8. การวัดและประเมินผล
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยในประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551: 5-9) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเอกสารนี้ ช่วยทำให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น

อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จุดหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต

3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษายังสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อน

ภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่นำมาวิจัยในครั้งนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

เป็นหลักในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนดให้เป็นหลักในการเรียนการสอนพลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

เรียนรู้อะไรในสุขศึกษาและพลศึกษา

สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมาย เพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล ครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน

สุขศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พลศึกษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา

สาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาประกอบด้วย

การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องธรรมชาติของการเจริญเติบโต และการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต ความสัมพันธ์เชื่อมโยงในการทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงวิถีปฏิบัติตนเพื่อให้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่สมวัย

ชีวิตและครอบครัว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องคุณค่าของตนเองและครอบครัว การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ความรู้สึกทางเพศ การสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น สุขปฏิบัติทางเพศ และทักษะในการดำเนินชีวิต

การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมทางกายและกีฬา ทั้งประเภทบุคคล และประเภททีมอย่างหลากหลายทั้งไทยและสากล การปฏิบัติตามกฎ กติการะเบียบ และข้อตกลงในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และกีฬา และความมีน้ำใจนักกีฬา

การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักและวิธีการเลือกบริโภคอาหาร ผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพ การสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และการป้องกันโรคทั้งโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ

ความปลอดภัยในชีวิต ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ ทั้งความเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ ความรุนแรง อันตรายจากการใช้ยาและสารเสพติด รวมถึงแนวทางในการสร้างเสริมความปลอดภัยในชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬา

สากล

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรคและการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้ยา สารเสพติด และความรุนแรง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

มีความรู้ และเข้าใจในเรื่องการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการ วิธีการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน

มีสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการกิน การพักผ่อนนอนหลับ การรักษาความสะอาด อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย การเล่นและการออกกำลังกาย

ป้องกันตนเองจากพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การใช้สารเสพติด การล่องละเมิดทางเพศและรู้จักปฏิเสธในเรื่องที่ไม่เหมาะสม

ควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุ มีทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และเกมได้อย่างสนุกสนาน และปลอดภัย

มีทักษะในการเลือกบริโภคอาหาร ของเล่น ของใช้ ที่มีผลดีต่อสุขภาพ หลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากอุบัติเหตุได้

ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเมื่อมีปัญหาทางอารมณ์ และปัญหาสุขภาพ

ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อตกลง คำแนะนำ และขั้นตอนต่าง ๆ และให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจจนงานประสบความสำเร็จ

ปฏิบัติตามสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่นในการเล่นเป็นกลุ่ม

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรมนำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

มาตรฐาน พ 1.1 เข้าใจธรรมชาติของการเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	อธิบายลักษณะและหน้าที่ของอวัยวะภายนอก	• ลักษณะและหน้าที่ของอวัยวะภายนอกที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการไปตามวัย - ตา หู คอ จมูก ผม มือ เท้า เล็บ ผิวหนัง ฯลฯ - อวัยวะในช่องปาก (ปาก ลิ้น ฟัน เหงือก)
	อธิบายวิธีดูแลรักษาอวัยวะภายนอก	• การดูแลรักษาอวัยวะภายนอก - ตา หู คอ จมูก ปาก ลิ้น ฟัน ผม มือ เท้า เล็บ ผิวหนัง ฯลฯ - อวัยวะในช่องปาก (ปาก ลิ้น ฟัน เหงือก)
ป. 2	อธิบายลักษณะ และหน้าที่ของอวัยวะภายใน	• ลักษณะ และหน้าที่ของอวัยวะภายในที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการไปตามวัย (สมอง หัวใจ ตับ ไต ปอด กระเพาะอาหาร ลำไส้ ฯลฯ)
	อธิบายวิธีดูแลรักษาอวัยวะภายใน	• การดูแลรักษาอวัยวะภายใน - การระมัดระวังการกระแทก - การออกกำลังกาย - การกินอาหาร
	อธิบายธรรมชาติของชีวิตมนุษย์	• ธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย
ป.3	1. อธิบายลักษณะและการเจริญเติบโตของร่างกายมนุษย์	• ลักษณะการเจริญเติบโตของร่างกายมนุษย์ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล - ลักษณะรูปร่าง - น้ำหนัก - ส่วนสูง
	2. เปรียบเทียบการเจริญเติบโตของตนเองกับเกณฑ์มาตรฐาน	• เกณฑ์มาตรฐานการเจริญเติบโต ของเด็กไทย
	3. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต	• ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโต - อาหาร - การออกกำลังกาย - การพักผ่อน

สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน พ 2.1 เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเอง ครอบครัว เพศศึกษา และมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	ระบุสมาชิกในครอบครัวและความรักความผูกพันของสมาชิกที่มีต่อกัน	- สมาชิกในครอบครัว - ความรักความผูกพันของสมาชิกในครอบครัว
	บอกสิ่งที่ชื่นชอบ และภาคภูมิใจในตนเอง	สิ่งที่ชื่นชอบและความภาคภูมิใจในตนเอง (จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง)
	บอกลักษณะความแตกต่างระหว่างเพศชาย และเพศหญิง	- ลักษณะความแตกต่างของเพศชาย เพศหญิง - ร่างกาย - อารมณ์ - ลักษณะนิสัย
	ระบุบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว	- บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว - ตนเอง - พ่อ แม่ - พี่น้อง - ญาติ
ป. 2	บอกความสำคัญของเพื่อน	ความสำคัญของเพื่อน (เช่น พุดคุย ปรีกษา เล่น ฯลฯ)
	ระบุพฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ	- พฤติกรรมที่เหมาะสมกับเพศ - ความเป็นสุภาพบุรุษ - ความเป็นสุภาพสตรี
	อธิบายความภาคภูมิใจในความเป็นเพศหญิง หรือเพศชาย	ความภาคภูมิใจในเพศหญิง หรือเพศชาย
	อธิบายความสำคัญ และความแตกต่างของครอบครัวที่มีต่อตนเอง	- ความสำคัญของครอบครัว ความแตกต่างของแต่ละครอบครัว - เศรษฐกิจ - สังคม - การศึกษา
ป. 3	อธิบายวิธีสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน	วิธีการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวและกลุ่มเพื่อน
	บอกวิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ	- พฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ (การแต่งกาย การเที่ยวกลางคืน การคบเพื่อน การเสพสารเสพติด ฯลฯ) - วิธีหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศ (ทักษะปฏิเสธและอื่น ๆ)

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล
 มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ประกอบ	• ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน - แบบอยู่กับที่ เช่น นั่ง ยืน ก้มเงย เอียง ซ้าย ขวา เคลื่อนไหวข้อมือ ข้อเท้า แขน ขา - แบบเคลื่อนที่ เช่น เดิน วิ่ง กระโดด กลิ้งตัว - แบบใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น จับ โยน เตะ เคาะ
	เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วม กิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ	• กิจกรรมทางกายที่ใช้ในการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ - การเล่นเกมเบ็ดเตล็ด
ป. 2	ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบ	• ลักษณะและวิธีการของการเคลื่อนไหวร่างกาย แบบอยู่กับที่ เช่น กระโดด บิดตัว ดึง ผลัก แบบเคลื่อนที่ เช่น กระโดดเข่ง ก้าวชิด ก้าว วิ่งตามทิศทางที่กำหนด และแบบใช้อุปกรณ์ประกอบ เช่น คืบ ขว้าง ตี
	เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วม กิจกรรมทางกายที่วิธีเล่น อาศัย การเคลื่อนไหวเบื้องต้นทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ประกอบ	• การเล่นเกมเบ็ดเตล็ด และเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่วิธีเล่นอาศัยการเคลื่อนไหวเบื้องต้นทั้งแบบอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบ
ป. 3	ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ประกอบอย่างมีทิศทาง	• การเคลื่อนไหวร่างกายแบบอยู่กับที่ เช่น ย่อยืด เข่ง พับตัว เคลื่อนไหวลำตัว การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ เช่น เดินต่อเท้า เดิน ถอย-หลัง กระโจน และแบบใช้อุปกรณ์ประกอบ โดยมีการบังคับทิศทาง เช่น ตี ขว้าง โยน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		และรับ • วิธีการควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกายแบบต่าง ๆ อย่างมีทิศทาง
	เคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวแบบบังคับทิศทาง ในการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด	• กิจกรรมทางกายที่ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวแบบบังคับทิศทาง ในการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล
 มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	ออกกำลังกาย และเล่นเกม ตามคำแนะนำ อย่างสนุกสนาน	• การออกกำลังกาย และการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด
	ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ	• กฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเกมเบ็ดเตล็ด
ป.2	ออกกำลังกาย และเล่นเกม ได้ด้วยตนเองอย่างสนุกสนาน	• การออกกำลังกาย และเล่นเกมเบ็ดเตล็ด • ประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นเกม
	ปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงในการเล่นเป็นกลุ่ม	• กฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นเป็นกลุ่ม
ป. 3	เลือกออกกำลังกาย การละเล่นพื้นเมือง และเล่นเกม ที่เหมาะสมกับจุดเด่นจุดด้อยและข้อจำกัดของตนเอง	• แนวทางการเลือกออกกำลังกาย การละเล่นพื้นเมืองและเกมที่เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อจำกัดของแต่ละบุคคล
	ปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงของการออกกำลังกาย การเล่นเกม การละเล่นพื้นเมืองได้ด้วยตนเอง	• การออกกำลังกาย เกม และการละเล่นพื้นเมือง • กฎ กติกาและข้อตกลงในการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการละเล่นพื้นเมือง

สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ 4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.1	ปฏิบัติตามหลักสุขบัญญัติแห่งชาติตามคำแนะนำ	• การปฏิบัติตามหลักสุขบัญญัติแห่งชาติ
	บอกอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเอง	• ลักษณะอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเอง - ปวดศีรษะ - ตัวร้อน - มีน้ำมูก - ปวดท้อง - ผื่นคัน (หนังศีรษะ ผิวหนัง) - ฟกช้ำ ฯลฯ
	ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีอาการเจ็บป่วย	• วิธีปฏิบัติตนเมื่อมีอาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับตนเอง
	บอกลักษณะของการมีสุขภาพดี	• ลักษณะของการมีสุขภาพดี - ร่างกายแข็งแรง - จิตใจ ร่าเริง แจ่มใส - มีความสุข - มีความปลอดภัย
ป. 2	เลือกกินอาหารที่มีประโยชน์	• อาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์
	ระบุของใช้และของเล่นที่มีผลเสียต่อสุขภาพ	• ของใช้และของเล่นที่มีผลเสียต่อสุขภาพ
	อธิบายอาการและวิธีป้องกันการเจ็บป่วย การบาดเจ็บที่อาจเกิดขึ้น	• อาการและวิธีป้องกันการเจ็บป่วย - ตาแดง ท้องเสีย ฯลฯ • อาการและวิธีป้องกันการบาดเจ็บ - ถูกของมีคม แมลงสัตว์กัดต่อย หกล้ม ฯลฯ
	ปฏิบัติตามคำแนะนำเมื่อมีอาการ	• วิธีปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วยและบาดเจ็บ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	เจ็บป่วยและบาดเจ็บ	
ป. 3	อธิบายการติดต่อและวิธีการป้องกัน การแพร่กระจายของโรค	• การติดต่อและวิธีการป้องกันการแพร่กระจายของโรค
	จำแนกอาหารหลัก 5 หมู่	• อาหารหลัก 5 หมู่
	เลือกกินอาหารที่หลากหลายครบ 5 หมู่ ในสัดส่วนที่เหมาะสม	• การเลือกกินอาหารที่เหมาะสม - ความหลากหลายของชนิดอาหารในแต่ละหมู่ - สัดส่วนและปริมาณของอาหาร (ตามธงโภชนาการ)
	แสดงการแปรงฟันให้สะอาดอย่างถูก วิธี	• การแปรงฟันให้สะอาดอย่างถูกวิธี (ครอบคลุมบริเวณขอบเหงือกและคอฟัน)
	สร้างเสริมสมรรถภาพทางกายได้ตาม คำแนะนำ	• การสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ - วิธีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย - วิธีการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ โดยการออกกำลังกาย การพักผ่อน และกิจกรรมนันทนาการ

สาระที่ 5 ความปลอดภัยในชีวิต

มาตรฐาน พ 5.1 ป้องกันและหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ อุบัติเหตุ การใช้จ่าย
สารเสพติด และความรุนแรง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป. 1	ระบุสิ่งทำให้เกิดอันตราย ที่บ้าน โรงเรียน และการป้องกัน	• สิ่งที่เกิดอันตรายภายในบ้านและโรงเรียน • การป้องกันอันตรายภายในบ้านและโรงเรียน
	บอกสาเหตุและการป้องกันอันตรายที่	• อันตรายจากการเล่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	เกิดจากการเล่น	- สาเหตุที่ทำให้เกิดอันตรายจากการเล่น - การป้องกันอันตรายจากการเล่น
	แสดงคำพูดหรือท่าทางขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อเกิดเหตุร้ายที่บ้านและโรงเรียน	• การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุร้ายที่บ้านและโรงเรียน - บุคคลที่ควรขอความช่วยเหลือ - คำพูดและท่าทางการขอความช่วยเหลือ
ป. 2	ปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นทางน้ำ และทางบก	• อุบัติเหตุทางน้ำ และทางบก - สาเหตุของอุบัติเหตุทางน้ำและทางบก - วิธีการป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำและทางบก
	บอกชื่อยาสามัญประจำบ้าน และใช้ยาตามคำแนะนำ	• ยาสามัญประจำบ้าน - ชื่อยาสามัญประจำบ้าน - การใช้ยาตามความจำเป็นและลักษณะอาการ
	ระบุโทษของสารเสพติด สารอันตราย ใกล้เคียงและวิธีการป้องกัน	• สารเสพติดและสารอันตรายใกล้ตัว - โทษของสารเสพติด และสารอันตรายใกล้ตัว - วิธีป้องกัน
	ปฏิบัติตามสัญลักษณ์และป้ายเตือนของสิ่งของหรือสถานที่ที่เป็นอันตราย	• สัญลักษณ์และป้ายเตือนของสิ่งของหรือสถานที่ที่เป็นอันตราย - ความหมายของสัญลักษณ์และป้ายเตือน
	อธิบายสาเหตุ อันตราย วิธีป้องกัน อัคคีภัยและแสดงการหนีไฟ	• อัคคีภัย - สาเหตุของการเกิดอัคคีภัย - อันตรายซึ่งได้รับจากการเกิดอัคคีภัย - การป้องกันอัคคีภัย และการหนีไฟ
ป. 3	ปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในบ้าน โรงเรียน และการเดินทาง	• วิธีปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากอุบัติเหตุในบ้าน โรงเรียนและการเดินทาง
	แสดงวิธีขอความช่วยเหลือจากบุคคล	• การขอความช่วยเหลือจากบุคคลและแหล่ง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	และแหล่งต่าง ๆ เมื่อเกิดเหตุร้ายหรืออุบัติเหตุ	ต่าง ๆ เมื่อเกิดเหตุร้ายหรืออุบัติเหตุ
	แสดงวิธีปฐมพยาบาล เมื่อบาดเจ็บจากการเล่น	• การบาดเจ็บจากการเล่น - ลักษณะของการบาดเจ็บ - วิธีปฐมพยาบาล (บาดเจ็บ ห้ามเลือด ฯลฯ)

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอน มีความหมายและมีลักษณะเหมือนกัน แต่เพื่อให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นักวิชาการได้เปลี่ยนมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

นักการศึกษาได้อธิบายถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

เลชิน และคณะ (Leshin , Pollock and Reguluth. 1992: 23) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบหลัก 4 ประการของการสร้างและพัฒนารูปแบบการสอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ ความต้องการประกอบการวิเคราะห์ปัญหาและการวิเคราะห์ขอบข่ายของปัญหาตลอดจนความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

2. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหา ประกอบด้วยการวิเคราะห์งานและการจัดลำดับของงานว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้น ควรนำสาระใดไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกสาระใดควรนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับต่อไป

3. การพัฒนาบทเรียน ประกอบด้วยการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะนำไปใช้ในการสอนแต่ละครั้ง แล้วจึงทดลองใช้รูปแบบที่ได้ออกแบบไว้

4. การประเมินผลการสอน เป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำหลังจากได้ทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการสอนที่ได้พัฒนาขึ้น

แมคกริฟฟ์ และคณะ (Mcgriff and Other. 2000) กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของเรียนเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนมากำหนดกรอบของการเรียนการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่ได้ผลและประสิทธิภาพ

จอยซ์ และวีล (Joyce and Weil 2004: 21) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ คือ แผน (Plan) หรือแบบแผน (Pattern) ที่สามารถใช้เพื่อการสอนโดยตรงในห้องเรียน หรือการสอนกลุ่มย่อย เป็นแนวทางของการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียน ได้เสนอหลักการพัฒนาการสอนไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอนต้องมีทฤษฎีรองรับ เช่น ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้
2. เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายจะต้องมีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงและนำข้อค้นพบมาปรับปรุงแก้ไขที่พัฒนาขึ้น
3. การพัฒนาการสอน อาจออกแบบให้ได้ใช้อย่างกว้างขวางหรือเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
4. การพัฒนารูปแบบการสอน จะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นหลักในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้นำรูปแบบการสอนไปใช้ตรงกับจุดมุ่งหมายหลักก็จะทำให้เกิดผลสูงสุดแต่ก็สามารถนำรูปแบบนั้นไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้ ถ้าพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมแต่ก็อาจได้ผลสำเร็จลดน้อยลงไป

ทิสนา แชมมณี (2554: 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึงสภาพลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

ศศิธร จันทมฤก (2554: 39-42) กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนนั้น ต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎีหรือความเชื่อที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน กำหนดองค์ประกอบสำคัญของการรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น จำเป็นต้องได้รับการประเมินประสิทธิภาพว่าสามารถทำให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องทำอย่างเป็นขั้นตอนให้เป็นระบบ โดยมีการศึกษาสภาพปัญหา แนวคิด ทฤษฎีหรือความเชื่อที่ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน และนำมากำหนดองค์ประกอบของแผนให้สอดคล้องและสัมพันธ์กัน เพื่อนำไปทดลองใช้จริงและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังสามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำมา

กำหนดกรอบของการสอนที่สามารถยืดหยุ่นได้ตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน จะนำไปสู่การเรียนรู้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

แมคกริฟฟ์ และคณะ (Mcgriff and Other. 2000) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน มีเป้าหมายหลักคือต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องมีกระบวนการในการพัฒนา ต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน เพื่อนำมากำหนดกรอบของออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพ

กระบวนการวิจัยและพัฒนา

ทิตินา แซมมณี (2540: 12) กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Surveyresearch) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งลักษณะที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนา ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการโดยการนำความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเริ่มจากการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดวิธีที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทรัพยากรที่ต้องการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระยะเวลา หลังจากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีลักษณะหรือรูปแบบตาม ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนามีลักษณะอย่างไรหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มีอะไรบ้างจะขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ในขั้นตอนของการพัฒนาผลิตภัณฑ์นี้ จะต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะต้องนำไปตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ถ้าหากผลการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพยังไม่เป็นที่พึงพอใจหรือมีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการ ดังนี้

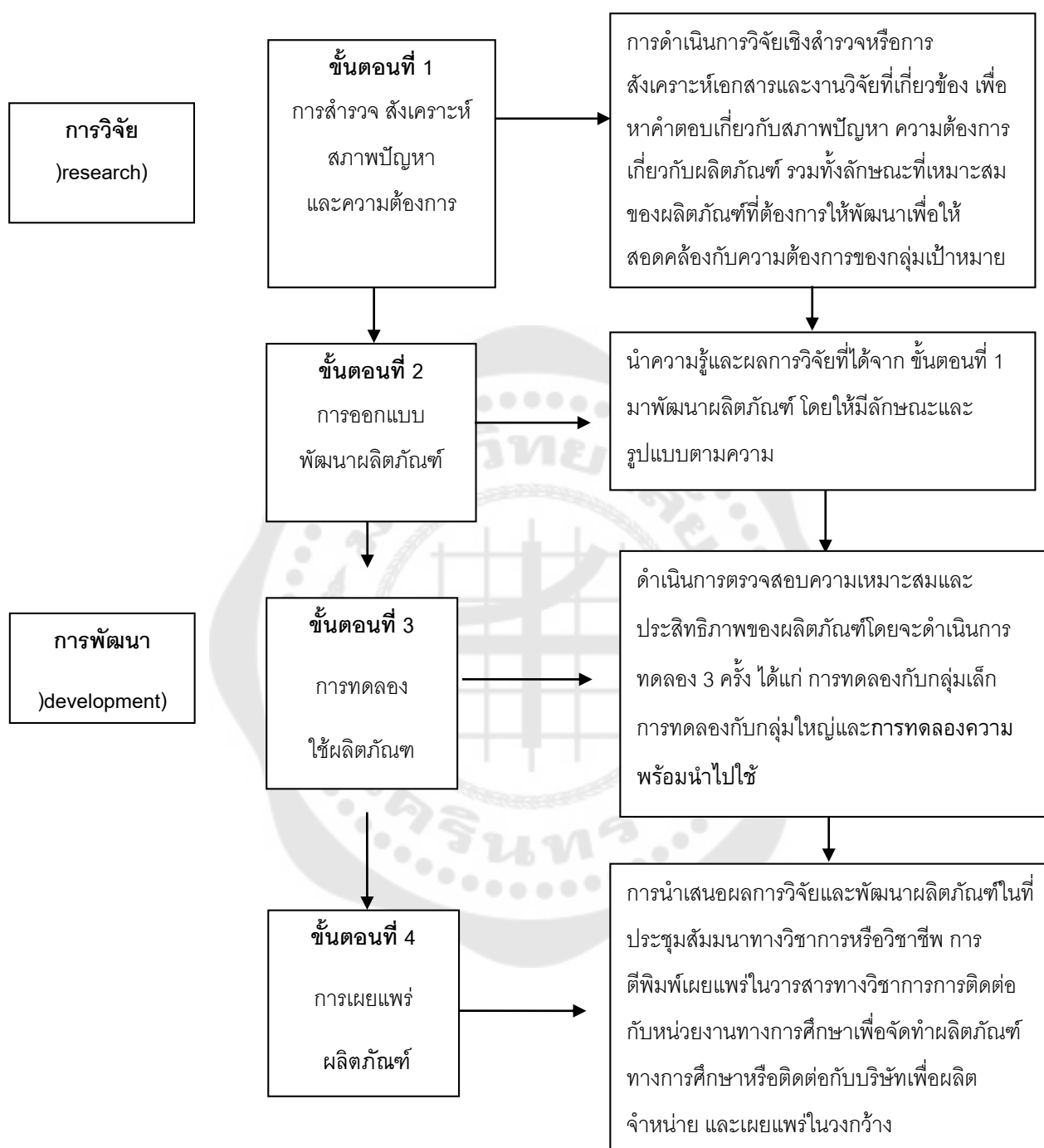
3.1 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก เป็นการทดลองเบื้องต้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลประเมินเชิงคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ มักนิยมทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน 1-3 โรงเรียน เด็กนักเรียน 6-12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์

3.2 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่ หรือเรียกว่ากลุ่มนำร่อง (Pilot group) ซึ่งได้แก่การนำไปใช้ในโรงเรียน 5-15 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียน 30-100 คน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ นำผลที่ประเมินเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือกลุ่มควบคุมที่เหมาะสม วัตถุประสงค์หลักของการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อต้องการที่จะบ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการของขั้นตอนนี้จะใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) แล้วนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

3.3 การทดลองความพร้อมนำไปใช้ หลังจากปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์จนมีความมั่นใจในด้านคุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความพร้อมสู่การปฏิบัติ โดยนำไปใช้ในโรงเรียน 10-30 โรงเรียน นักเรียน 40-200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และสังเกต เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่เพียงพอ แล้วนำสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนนี้มาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เช่น คู่มือในการใช้ผลิตภัณฑ์มีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็น การประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะประเมินทั้งตัวผลิตภัณฑ์กระบวนการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลที่ได้รับจากการใช้ผลิตภัณฑ์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ หากพิจารณาแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าหรือเสี่ยงอันตรายก็จะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น แต่ถ้าหากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีก็จะนำไปสู่การดำเนินการขั้นตอนต่อไปคือการจดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ การตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ การติดต่อกับหน่วยงานทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิต จำหน่ายและเผยแพร่ในวงกว้างต่อไปขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

การเรียนรู้แบบบูรณาการ

ความหมายของบูรณาการ

อภิญา การิกัญญ (2551: ออนไลน์) การบูรณาการทางการสอนจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักนำความรู้ไปผสมผสานกัน ฝึกให้ผู้รู้จักใช้เหตุผลและการนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยการ

1. ผสมผสานหลักสูตร ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
2. ผสมผสานกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมอันดีงาม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความสามารถทางสติปัญญา

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม (2522) สำหรับความหมายของคำว่าบูรณาการนั้น อาจพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ ความหมายทั่วไป คือ การทำให้สมบูรณ์หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์ ซึ่งอาศัยกันอยู่เข้ามาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมส่วนอีกความหมายหนึ่งเป็นความหมายในสาขาวิชาทางศึกษาศาสตร์หรือคุรุศาสตร์ บูรณาการหมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกันเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องใช้วิธีบูรณาการ คือ เน้นที่องค์รวมของความรู้มากกว่าเนื้อหาย่อยของแต่ละวิชา และเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครูการเรียนการสอนแบบบูรณาการจะประสบผลสำเร็จได้นั้น จำเป็นจะต้องได้ผู้สอนที่ดีเพื่อทำหน้าที่ให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและส่งเสริมการพัฒนาความสามารถเต็มตามศักยภาพของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะสำคัญของการบูรณาการ

สมิตร์ คุณานุกร (2523) การสอนแบบบูรณาการเป็นการสัมพันธ์ความรู้ ซึ่งแยกออกเป็นวิธีย่อยได้ 4 วิธี คือ

1. นำเอาความรู้อื่นที่ใกล้เคียงกับเรื่องที่กำลังสอนมาสัมพันธ์กัน
2. นำเอาความรู้เกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นเหตุเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับเรื่องที่กำลังสอนมาสัมพันธ์กัน
3. รับงานที่ให้ได้ทำให้มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม
4. พยายามนำสิ่งที่เห็นแก่หน้าเข้าไปผนวกกับสิ่งที่กำลังสอนทุกครั้งที่มีโอกาสจะสอดคล้องกับถ้อยคำนี้ อาจเป็นความคิดรวบยอด ทักษะ และค่านิยม

อภิญา การิกัญญ (2551: ออนไลน์) การบูรณาการทำได้หลายระดับ โดยเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้ของวิชาต่าง ๆ (บูรณาการหลักสูตร) ความรู้และกระบวนการเรียนรู้

(บูรณาการกระบวนการเรียนการสอน) พัฒนาการทางความรู้ พัฒนาการทางจิตใจ (จิตพิสัย) เน้นทั้งความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความสนใจ สุขทรียภาพ ความรู้และการกระทำ เน้นทั้งความรู้และทักษะพิสัย สิ่งทีเรียนในโรงเรียนกับสิ่งทีเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน สิ่งทีเรียนในโรงเรียนต้องมีความหมายและมีคุณค่าต่อชีวิต สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Learning Integration) อาจจัดได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การบูรณาการภายในวิชา (Intradisciplinary) เป็นการบูรณาการทีเกิดขึ้นภายในขอบเขตของเนื้อหาเดียวกัน วิชาทีใช้หลักการบูรณาการภายในวิชาเดียวกันมากที่สุด คือ วิชาภาษา หรือกระบวนการทางภาษา ซึ่งประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เนื่องจากมีความเกี่ยวพันกันหลายแบบ นอกจากวิชาภาษาแล้ว วิชาสังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ ก็ใช้หลักการเชื่อมโยงภายในวิชาได้

2. การบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary) เป็นการเชื่อมโยงหรือรวมศาสตร์ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สาขาวิชาขึ้นไปภายในหัวข้อ (Theme) เดียวกัน เป็นการเรียนรู้โดยใช้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในศาสตร์ หรือความรู้ในวิชาต่าง ๆ มากกว่า 1 วิชาขึ้นไป เพื่อแก้ปัญหา หรือการแสวงหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเชื่อมโยงความรู้และทักษะระหว่างวิชาต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทีลึกซึ้ง ไม่ใช่เพียงผิวเผินและมีลักษณะใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากขึ้น

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทั้ง 2 ลักษณะนั้นสามารถจัดเป็นรูปแบบของการบูรณาการ (Models of Integration) ได้ 4 รูปแบบ คือ

1. บูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion Instruction) ครูผู้สอนในวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่น ๆ เข้าในการเรียนการสอนของตน เป็นการสอนตามแผนการสอนและประเมินผลโดยครูคนเดียว วิธีนี้ถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนจากครูคนเดียว แต่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาได้

2. บูรณาการแบบขนาน (Parallel Instruction) ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชา กันต่างคนต่างสอน แต่ต้องวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยมุ่งสอนหัวข้อ ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ระบุสิ่งที่ทำร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันว่าจะสอนหัวข้อ/ความคิดรวบยอดและปัญหานั้น ๆ อย่างไร ในวิชาของแต่ละคนใครควรสอนก่อน-หลัง งานหรือการบ้านทีมอบหมายให้ผู้เรียนทำจะแตกต่างกันไปในแต่ละวิชา แต่ทั้งหมดจะต้องมีหัวข้อ ความคิดรวบยอด ปัญหาร่วมกัน การสอนแต่ละวิชาจะเสริมซึ่งกันและกันทำให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างวิชา

3. บูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้คล้ายกับบูรณาการแบบขนาน กล่าวคือครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนต่างวิชา กัน มาวางแผนเพื่อสอนร่วมกัน โดยกำหนดว่าจะสอนหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหาเดียวกัน ต่างคนต่างแยกกันสอนตามแผนการสอนของตน แต่มอบหมายให้ผู้เรียนทำงานหรือโครงการ ร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เชื่อมโยงความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนสร้างชิ้นงานได้ ครูแต่ละวิชา กำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนในส่วนวิชาที่ตนสอน

4. บูรณาการแบบข้ามวิชา หรือสอนเป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) ครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ร่วมกันวางแผน ปรีกษาหรือกำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด ปัญหา เดียวกัน จัดทำแผนการสอนร่วมกัน แล้วร่วมกันสอนเป็นคณะ (Team) โดยดำเนินการสอนผู้เรียน กลุ่มเดียวกัน มอบหมายงาน โครงการให้นักเรียนทำร่วมกัน ครูทุกวิชาร่วมกันกำหนดเกณฑ์เพื่อ ประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนร่วมกัน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

อภิญา การิกัญญ (2551: ออนไลน์) การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ทั้งการบูรณาการภายในวิชาและบูรณาการระหว่างวิชา มีหลักการเช่นเดียวกัน โดยมีขั้นตอนและ วิธีการดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะสอน โดยการศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ เนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นเรื่องหรือปัญหาหรือความคิดรวบยอดในการ สอน

2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการศึกษาจุดประสงค์ของวิชาหลักและวิชา รองที่จะนำมาบูรณาการ และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน สำหรับหัวเรื่องนั้น ๆ เพื่อ การวัดและประเมินผล

3. กำหนดเนื้อหาย่อย เป็นการกำหนดเนื้อหาหรือหัวเรื่องย่อย ๆ สำหรับการเรียน การสอนให้สนองจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

4. วางแผนการสอน เป็นการกำหนดรายละเอียดของการสอนตั้งแต่ต้นจนจบ โดยการเขียนแผนการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญเช่นเดียวกับ แผนการสอนทั่วไป คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการสอนแบบบูรณาการ

สุมิตร คุณานุก (2523) ช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงของการเรียนรู้ (Transfer of learning) ความรู้ที่เรียนไปแล้ว จะถูกนำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะเรียนใหม่ ๆ จะทำให้เกิดการ

เรียนรู้ได้เร็วขึ้นช่วยจัดเนื้อหาวิชา หรือความรู้ให้อยู่ในลักษณะเหมือนชีวิตจริง คือ ผสมผสานและสัมพันธ์เป็นความรู้ที่อยู่ในลักษณะหรือรูปแบบที่เอื้อต่อการนำไปใช้กับชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่า การกระทำหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในสังคมเป็นผลรวมจากหลาย ๆ สาเหตุ การที่จะเข้าใจปัญหาใดและสามารถแก้ปัญหาได้ ควรพิจารณาปัญหาและที่มาของปัญหาอย่างกว้าง ๆ ใช้ความรู้จากหลาย ๆ วิชามาสัมพันธ์กันเพื่อสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ ขึ้น ช่วยให้การสอนและการให้การศึกษาที่มีคุณค่ามากขึ้น แทนที่จะเป็นขบวนการถ่ายทอดความรู้หรือสาระ แต่เพียงประการเดียว กลับช่วยให้สามารถเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น ให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างถูกต้อง และให้สามารถปลูกฝังค่านิยมที่ปรารถนาได้อีกด้วย ทำให้เกิดบูรณาการขึ้น การบูรณาการความรู้ทำให้วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาหรือการสอนเปลี่ยนไป จากเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ไปเป็นเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

การประเมินผลในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

อภิญา การิกัญญ (2551: ออนไลน์) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการได้คิดและปฏิบัติจริงตามความสนใจ ความถนัดของตนเอง เรียนรู้ทั้งแบบเรียนคนเดียวและเรียนเป็นกลุ่มจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ของตนเองและเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม (บูรณาการ) ดังนั้นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าวจึงต้องสอดคล้องกับสภาพจริง นั่นคือการที่จะต้องนำลักษณะที่สำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริงมาใช้จึงจะเหมาะสมกับการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งน่าจะมีการประเมินความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การประเมินด้านกระบวนการคิด กระบวนการวางแผน กระบวนการทำงาน กระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์ (การวิจัยอย่างง่าย) กระบวนการกลุ่ม กระบวนการประเมินผล คุณธรรมจริยธรรม ความตั้งใจ ความใส่ใจ คุณภาพของผลงานโดยใช้วิธีการ เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย ต่อเนื่องตลอดเวลาตามกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการสังเกตใช้แบบตรวจสอบรายการ ใช้แบบประมาณค่า การบันทึกการปฏิบัติงาน การประเมินคุณภาพชิ้นงานและอาจมีการประเมินด้านความรู้ควบคู่กันไปด้วย โดยการประเมินจะกระทำร่วมกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งผลการประเมินเหล่านี้ควรจะเป็นส่วนหนึ่งของการนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการเรียนการสอนบูรณาการเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องของความรู้กับกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาการทางความรู้กับพัฒนาการทางจิตใจความรู้กับการกระทำ ซึ่งจะทำให้เกิดกิจกรรมการ

เรียนรู้ได้กว้างขวางรวมทั้งทำให้เกิดทักษะความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนแบบบูรณาการคงไม่พ้นความสามารถที่ผู้สอนจะทำได้หากให้ความสำคัญเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง คำว่า บูรณาการ นั้นหมายถึง ลักษณะของการผสมผสานเนื้อหาวิชาหรือวิธีสอน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหา

แนวคิดและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2549: 6-12) ตามหมวดที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

หมวด 1 บททั่วไป : ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องจัดการการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

(3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

(4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

(5) ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

หมวด 5 การบริหารและการจัดการการศึกษา

มาตรา 33 สภาการศึกษา มีหน้าที่

(1) พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ

(2) พิจารณาเสนอนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผน (1)

(3) พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา

(4) ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตาม (1)

(5) ให้ความเห็นหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

2. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 33 บัญญัติให้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549: 163) ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำสาระของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติ และเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญาพื้นฐานในการกำหนดแผน โดยมี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และธรรมชาติ บูรณาการเชื่อมโยงเป็นกระบวนการโดยรวมที่ “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

มีคุณภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และมุ่งไปสู่การอยู่ดีมีสุขของคนไทยทั้งปวง

เจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549: 164) คือ

(1) พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง ละมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ สังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนและแนวนโยบายเพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคนและสังคมไทยโดยรวม ดังนี้

วัตถุประสงค์ 1: พัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 1: พัฒนาทุกคนให้มีโอกาสเท่าถึงการเรียนรู้

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 2: ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อผู้เรียน

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 3: ปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

วัตถุประสงค์ 2 สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 5: พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ ความคิด ความประพฤติกและคุณธรรมของคน

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 6: ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 7: สร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 8: ส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคมและวัฒนธรรม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 9: จำกัด ลด ขจัดปัญหาทางโครงสร้าง เพื่อความเป็นธรรมทางสังคม

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 10: พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวนโยบายเพื่อดำเนินการ 11: จัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

สรุปได้ว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว 15 ปี (พ.ศ. 2545-2559) ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนามนุษย์เป็นองค์รวม อันได้แก่ มีความสมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ก็ได้ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวทางพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนต่อไป ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริม ผู้เรียนให้มีคุณธรรม รักความเป็นไทยให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้าน เทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ

ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ความหมายของการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้ นักเรียนได้รับความรู้ ได้มีการพัฒนาตนเองและฝึกประสบการณ์ด้านต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ มีนักการศึกษาให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนไว้หลายท่านดังนี้

ทิสนา แคมมณี (2545: 26) ให้ความหมายว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจากหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน และการประเมินผล ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

สุมิตร คุณานุกร (2518: 137) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นการนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ เช่นเดียวกับบุญมี เณรยอด (2536: 157) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการนำเอาหลักสูตรที่กำหนดไว้มาปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล ซึ่งผลของการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสำเร็จในการดำเนินงานของการจัดระบบที่ดี จะเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

กาเย่และบริกส์ (ทึคณา แชมมณี. 2545: 30; อ้างอิงจาก Gagne; & Briggs. 1979) กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบว่า หมายถึงการวางรูปแบบโครงสร้างระดับหลักสูตร (System Level) ระดับวิชา (Course Level) ระดับบทเรียน (Lesson Level) และระดับการนำไปปฏิบัติ (Implementation Level)

ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวไว้ชัดเจนว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย . 2544: 10-13) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตผู้พึงประสงค์เพื่อเป้าหมายการผลิตที่ชัดเจน ฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยใฝ่รู้ ปลูกฝังพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี ด้านภาษาและการสื่อสาร พัฒนาทักษะด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาและปลูกฝังจริยธรรม
2. ด้านผู้สอน ทำให้การสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพโดยเน้นการประเมินผลเชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้อาจารย์ทำวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ด้านการเรียนการสอน มีการจัดรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายและเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน ส่งเสริมให้มีการใช้สื่อประกอบการเรียนมากขึ้น
4. ด้านหลักสูตร การจัดหลักสูตรที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน ซึ่งลักษณะเด่นของหลักสูตรเหล่านี้คือ มีความยืดหยุ่นสูง และมีความทันสมัยเนื่องจากการพัฒนาและปรับปรุงอยู่เสมอ
5. ด้านผู้บริหาร ตัวผู้บริหารเองได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการ และเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์จำเป็นต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสำคัญอย่างมากที่จะช่วยส่งเสริมในด้านของผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนการจัดหลักสูตร และการบริหารจัดการให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้

อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในที่สุด และส่งผลต่อคุณภาพของเยาวชน ประชาชน และบัณฑิตที่จะออกไปรับใช้สังคมต่อไป

วิธีการสอนแบบต่าง ๆ (ฤกษ์ สุวรรณฉาย. 2557: ออนไลน์)

1. การสอนแบบสั่งการ (Teaching by command)

การสอนแบบสั่งการ เป็นแบบการสอนที่มีความสามารถที่จะให้ผู้เรียนไปถึง จุดมุ่งหมายที่น้อยที่สุดหรือต่ำสุด เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่น ๆ แต่ก็ยังเป็นแบบที่เราใช้มากที่สุด ในการสอนวิชาพลศึกษาในปัจจุบันนี้ เนื่องจากว่าห้องเรียนหนึ่ง ๆ มีนักเรียนมากเกินไปนั่นเอง การสอนแบบสั่งการนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นแบบวิธีสอนที่เป็นพื้นฐานและโครงสร้างของวิธีสอนแบบอื่น ๆ ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำในปัจจุบันนี้ด้วย

2. การสอนแบบมอบงานให้ทำ (Teaching by Task)

การสอบแบบมอบงานให้ทำ มีความแตกต่างกับการสอนแบบสั่งการ คือ การสอนแบบสั่งการนั้นทุกสิ่งอย่างจะขึ้นอยู่กับครูสอนเพียงคนเดียวเด็กไม่มีอิสระในการฝึกกิจกรรม แต่การสอนแบบมอบงานให้ทำนี้เด็กจะมีอิสระในการฝึกกิจกรรมของเขามากยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการสอนลักษณะนี้ก็ถือว่าเป็นการสอนที่คล้ายคลึงกับการสอนแบบสั่งการ คือสั่งให้เด็กไปทำการทำนั้นก็คือสิ่งที่ครูมอบและกำหนดให้ ซึ่งถือว่าเป็นงานในเนื้อหาวิชาที่กำหนดโดยเด็กจะรู้ว่าเขาจะเริ่มเมื่อไร และจะหยุดเมื่อไร

ถึงอย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานให้เด็กไปฝึกหรือกระทำการนั้น ก็คงอยู่ในความควบคุมของครูแต่ครูจะมีเวลาได้พักไม่ต้องเหนื่อยมากเหมือนการสอนแบบสั่งการซึ่งครูจะต้องอยู่หรือคอยควบคุมเด็กตลอดเวลา การสอนแบบมอบงานให้ทำจะเปิดโอกาสให้เด็กกับครูมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น เด็กมีโอกาสจะพัฒนาตัวของเขาอย่างอิสระมากขึ้นกว่าการสอนแบบสั่งการ

3. การสอนแบบจับคู่ (Reciprocal Teaching)

การสอนแบบจับคู่ เป็นแบบการสอนที่เด็กจะมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการสอนแบบสั่งการ และแบบมอบงานให้ทำ การสอนแบบนี้ครูจะมีบทบาทเป็นอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องการวัดผล และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็มีมากขึ้นด้วย

4. การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย (Use of Small Group)

การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ก็คล้ายกับวิธีสอนแบบจับคู่ แต่การสอนแบบกลุ่มย่อยมีเพียงมากขึ้นมากกว่าแบบจับคู่ ก็คือ มีผู้สังเกตและผู้บันทึกการสอนแบบเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

มีประโยชน์มากในกรณีที่อยู่ปรกฏ และเครื่องมือ มีจำนวนจำกัด การแบ่งกลุ่มย่อย มักจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 3-4 คน (บางกรณีอาจจะมากกว่านี้)

5. การสอนเป็นรายบุคคล (The Individual program)

หัวใจสำคัญในการสอนก็คือ การเรียนเป็นรายบุคคล เพราะในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของแต่ละคน จะเรียนแทนกันไม่ได้ การจัดโปรแกรมในการสอนจะต้องมีเนื้อหาวิชามาพอที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ทดลอง หรือเลือก และเร้าใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน

6. การสอนโดยวิธีแนะแนวให้ค้นคว้า (Guide Discovery)

การสอนแบบแนะแนวให้เกิดการค้นคว้า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบพิจารณาอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา เมื่อพูดถึงกิจกรรมอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นมีความหมายมาก ซึ่งต่างกับกิจกรรมอื่น ๆ นักจิตวิทยาและนักวิจัยที่มีชื่อเสียงได้เสนอข้อคิดเห็นไว้ว่ากิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นคือกิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำมีความสามารถในการสืบต่อไปนี้คือ

1. ความสามารถในการถาม
2. ความสามารถในการเปรียบเทียบ
3. ความสามารถในการสรุปความหรือลงความเห็นจากการเปรียบเทียบจากของสองสิ่งหรือหลายสิ่ง
4. ความสามารถในการตัดสินใจ
5. มีความสามารถในการใช้กลวิธีต่าง ๆ เข้าช่วยในการแก้ปัญหา
6. มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์
7. มีความสามารถในการค้นคว้า
8. มีความสามารถในการตอบโต้

ทฤษฎีและแนวคิดในการจัดการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งที่ครูจะต้องศึกษาก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ จะทำให้ครูเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับ ผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ถ้าครูศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ก่อนแล้วนำแนวคิดจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติคือการจัดการเรียนรู้ จะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะดีกว่าที่เราจัดการเรียนรู้โดยไม่มีทฤษฎีรองรับเพราะทฤษฎีต่าง ๆ นั้นได้มีการค้นคว้าทดลองจนเป็นที่ยอมรับ พุดง่าย ๆ ก็คือได้ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เลย ทิศนา

แหมมณี (2550 : 40 - 107) ได้สรุปแนวคิดและแนวปฏิบัติของทฤษฎีการเรียนรู้ไว้ตั้งแต่แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมี 3 แนวคิด แนวที่ 1 เชื่อว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นจากแรงกระตุ้นภายในตนเอง แนวที่ 2 เชื่อว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม มิใช่มาจากแรงกระตุ้นภายใน แนวที่ 3 เชื่อว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของมนุษย์ เกิดขึ้นทั้งจากสิ่งแวดล้อมและจากแรงกระตุ้นภายในตัวบุคคล

ทฤษฎีการเรียนรู้

1. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์เกิดจากการวางเงื่อนไข ที่ตอบสนองต่อความต้องการทางธรรมชาติ (สุนัขน้ำลายไหลเมื่อได้รับผงเนื้อ)
2. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์สามารถเกิดขึ้นได้จากสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติ (สุนัขน้ำลายไหลเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง)
3. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์ที่เกิดจากสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติจะลดลงเรื่อย ๆ และหยุดลงในที่สุดหากไม่ได้รับการตอบสนองตามธรรมชาติ (เมื่อสุนัขกระดิ่งโดยไม่ให้ผงเนื้อติด ๆ กันหลายครั้งสุนัขจะหยุดน้ำลายไหล)
4. พฤติกรรมการตอบสนองของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าที่เชื่อมโยงกับสิ่งเร้าตามธรรมชาติจะลดลงและหยุดไปเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามธรรมชาติและจะกลับปรากฏขึ้นได้อีกโดยไม่ต้องใช้สิ่งเร้าตามธรรมชาติ (เมื่อผ่านไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง สุนัขกระดิ่งใหม่โดยไม่ให้ผงเนื้อเช่นเดิม สุนัขจะน้ำลายไหลอีก)
5. มนุษย์มีแนวโน้มที่จะรับรู้สิ่งเร้าที่มีลักษณะคล้าย ๆ กันและจะตอบสนองเหมือนกัน (เมื่อสุนัขเรียนรู้โดยมีเสียงกระดิ่งเป็นเงื่อนไขแล้ว ถ้าใช้เสียงนกหวีดหรือระฆังที่คล้ายเสียงกระดิ่งแทนเสียงกระดิ่ง สุนัขก็จะมีน้ำลายไหลได้)
6. บุคคลมีแนวโน้มที่จะจำแนกลักษณะของสิ่งเร้าให้แตกต่างกันและเลือกตอบสนองได้ถูกต้อง (เมื่อใช้เสียงกระดิ่ง เสียงฉิ่ง เสียงประทัด หรือเสียงอื่นเป็นสิ่งเร้า แต่ให้อาหารสุนัขพร้อมกับเสียงกระดิ่งเท่านั้น สุนัขจะน้ำลายไหลเมื่อได้ยินเสียงกระดิ่ง ส่วนเสียงอื่น ๆ จะไม่ทำให้สุนัขน้ำลายไหล)
7. กฎแห่งการลดภาวะ (Law of Extinction) พาฟลอฟ กล่าวว่า ความเข้มของการตอบสนองจะลดลงเรื่อย ๆ หากบุคคลได้รับแต่สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขอย่างเดียว หรือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขกับสิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขห่างกันออกไปมากขึ้น

8.กฎแห่งการฟื้นคืนสภาพเดิมตามธรรมชาติ (Law of Spontaneous Recovery) กล่าวคือ การตอบสนองที่เกิดจากการวางเงื่อนไขลดลง สามารถเกิดขึ้นได้อีก โดยไม่ต้องใช้สิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขมาเข้าสู่

9.กฎแห่งการถ่ายโยงการเรียนรู้สู่สถานการณ์อื่น (Law of Generalization) กล่าวคือ เมื่อเกิดการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไขแล้ว หากมีสิ่งเร้าที่คล้าย ๆ กับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขมากระตุ้น อาจทำให้เกิดการตอบสนองที่เหมือนกันได้

10.กฎแห่งการจำแนกความแตกต่าง (Law of Discrimination) กล่าวคือ หากมีการใช้สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขหลายแบบ แต่มีการใช้สิ่งเร้าที่ไม่วางเงื่อนไขเข้าสู่คู่กับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นก็สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยสามารถแยกความแตกต่างและเลือกตอบสนองเฉพาะสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขเท่านั้นได้

หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1.การนำความต้องการทางธรรมชาติของครูผู้สอนมาใช้เป็นสิ่งเร้า สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ตัวอย่างเช่น ถ้าเด็กชอบเล่นตุ๊กตาสัตว์ ครูควรสอนให้เด็กอ่านและเขียนชื่อสัตว์ต่าง ๆ โดยให้ตุ๊กตาสัตว์เป็นรางวัล

2.การสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องใด อาจใช้วิธีเสนอสิ่งที่จะสอนไปพร้อม ๆ กัน กับสิ่งเร้าที่ผู้เรียนชอบตามธรรมชาติ ตัวอย่างเช่น ครูรู้ว่าเด็กชอบฟังนิทาน ครูจึงให้เด็กเขียนคำศัพท์ที่ใช้ในนิทานไปพร้อม ๆ กันกับการเล่านิทาน

3.การนำเรื่องที่เคยสอนไปแล้วมาสอนใหม่ สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามที่ต้องการได้

4.การจัดกิจกรรมการเรียนให้ต่อเนื่องและมีลักษณะคล้ายคลึงกัน สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เพราะมีการถ่ายโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่

5.การเสนอสิ่งเร้าให้ชัดเจนในการสอน จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และตอบสนองได้ชัดเจนขึ้น

6.หากต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมใด ควรมีการใช้สิ่งเร้าหลายแบบ แต่ต้องมีสิ่งเร้าที่มีการตอบสนองโดยไม่มีเงื่อนไขควบคู่อยู่ด้วย เช่น ถ้าครูต้องการให้ผู้เรียนเข้าห้องเรียนตรงเวลาและครูรู้ว่าผู้เรียนต้องการรู้คะแนนสอบของตน ครูอาจตั้งเงื่อนไขว่าจะมีการบอกคะแนนสอบก่อนเรียนหรือจะมีการสอบย่อยเรื่องที่เรียนไปแล้วในตอนต้นชั่วโมงทุกครั้ง ผู้เรียนจะตอบสนองโดยเข้าเรียนตรงเวลา แต่เงื่อนไขนี้ครูต้องทำอย่างสม่ำเสมอและมีเหตุผล ถ้าไม่ทำสม่ำเสมอ อาจเกิดการลดภาวะได้คือ พฤติกรรมการเข้าเรียนตรงเวลาอาจลดลง อย่างไรก็ตาม ตามกฎแห่งการ

ฟื้นคืนสภาพ พฤติกรรมการการเข้าเรียนตรงเวลาอาจลดลง สามารถเกิดขึ้นได้อีก นอกจากนั้นตามกฎแห่งการถ่ายโยงการเรียนรู้พฤติกรรมตอบสนองคือการเข้าเรียนตรงเวลา สามารถถ่ายโยงไปสู่สถานการณ์อื่นได้ เช่น ผู้เรียนอาจเข้าเรียนในวิชาอื่นที่ครูผู้สอนสอนด้วยก็ได้

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขของวัตสัน (Watson)

วัตสัน (Watson) ได้ทำการทดลองโดยให้เด็กคนหนึ่งเล่นกับหนูขาว ก็ทำเสียงดังจนเด็กตกใจร้องไห้ หลังจากนั้นเด็กก็จะกลัวและร้องไห้เมื่อเห็นหนูขาว ต่อมาทดลองให้นำหนูขาวมา ให้เด็กดู โดยแม่จะกอดเด็กไว้จากนั้นเด็กก็จะค่อย ๆ หายกลัวหนูขาว จากการทดลองดังกล่าว วัตสันสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ดังนี้

ก.ทฤษฎีการเรียนรู้

1.พฤติกรรมเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมให้เกิดได้ โดยการควบคุมสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไขให้สัมพันธ์กับสิ่งเร้าตามธรรมชาติ และการเรียนรู้จะคงทนถาวรหากมีการให้สิ่งเร้าที่สัมพันธ์กันนั้นควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ

2.เมื่อสามารถทำให้เกิดพฤติกรรมใด ๆ ได้ก็สามารถลดพฤติกรรมนั้นให้หายไปได้

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1.ในการสร้างพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดขึ้นในผู้เรียนควรพิจารณาสิ่งจูงใจหรือสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับภูมิหลังและความต้องการของผู้เรียนมาใช้เป็นสิ่งที่เร้าควบคู่ไปกับสิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข เช่น ถ้าต้องการให้เด็กตอบคำถามครู ครูควรตั้งคำถามให้เด็กตอบโดยแสดงท่าทางที่ให้ความอบอุ่นและให้กำลังใจแก่เด็ก จะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในการตอบคำถามและถ้าครูใช้วิธีการนี้ซ้ำ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และมีความคงทนในการแสดงพฤติกรรม

2. การลบพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา สามารถทำได้โดยหาสิ่งเร้าตามธรรมชาติที่ไม่ได้วางเงื่อนไขมาช่วย เช่น หากผู้เรียนไม่ชอบทำการบ้านคณิตศาสตร์ครูอาจใช้ความเป็นมิตร เป็นกันเอง ให้ความดูแล เอาใจใส่และให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดสิ่งเร้าเหล่านี้ตามธรรมชาติเหล่านี้สามารถช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมได้

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบต่อเนื่อง (Contiguous Condition-ing)

กัทธรี (Guthrie ค.ศ. 1886-1959) ได้ทำการทดลองโดยปล่อยแมวที่หิวจัดเข้าไปในกล่องปัญหา มีเสาเล็ก ๆ ตรงกลาง มีกระจกที่ประตูทางออก มีปลาแซลมอนวางไว้บนอกกล่อง เสาในกล่องเป็นกลไกเปิดประตู แมวบางตัวใช้แบบแผนการกระทำหลายแบบเพื่อจะออกจากกล่อง แมวบางตัวใช้วิธีเดียว กัทธรีอธิบายว่า แมวใช้การกระทำครั้งสุดท้ายที่ประสบผลสำเร็จเป็นแบบแผนยึดไว้สำหรับการแก้ปัญหาครั้งต่อไป และการเรียนรู้เมื่อเกิดขึ้นแล้วแม้เพียงครั้งเดียวก็นับได้

ว่าเรียนรู้แล้ว ไม่จำเป็นต้องทำซ้ำอีก กฎการเรียนรู้ของกัทธรี สรุปได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson, 1993 : 202 – 222 อ้างถึงในทศนา เขมมณี 2550 : 55 – 57)

ก.ทฤษฎีการเรียนรู้

1. กฎแห่งความต่อเนื่อง (Law of Contiguity) เมื่อมีกลุ่มสิ่งเร้ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากระตุ้นจะก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น และเมื่อกลุ่มสิ่งเร้าเดิมกลับมาปรากฏอีกอาการเคลื่อนไหวอย่างเก่าก็จะเกิดขึ้นอีก พฤติกรรมที่กระทำซ้ำนั้นไม่ใช่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง แต่เกิดจากการที่กลุ่มสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมแบบเก่านั้นกลับมาอีก

2. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้แม้เพียงครั้งเดียว (One trial learning) สมองออกมาถ้าเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้วแม้เพียงครั้งเดียว ก็นับว่าได้เรียนรู้แล้ว ไม่จำเป็นต้องทำซ้ำอีก หรือไม่จำเป็นต้องฝึกซ้ำอีก

3. กฎของการกระทำครั้งสุดท้าย (Law of Recency) หากการเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว ในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง เมื่อมีสภาพการณ์ใหม่เกิดขึ้น บุคคลจะกระทำเหมือนที่เคยได้กระทำในครั้งสุดท้ายที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ไม่ว่าจะผิดหรือถูกก็ตาม

4. หลักการจูงใจ (Motivation) การเรียนรู้เกิดจากการจูงใจมากกว่าการเสริมแรง

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. ขณะสอนครูควรสังเกตการกระทำหรือการเคลื่อนไหวของนักเรียนว่ากำลังเกี่ยวข้องกับสิ่งเร้าใด ถ้าครูให้สิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวนั้นน้อยกว่าก็จะไม่สามารถเปลี่ยนการกระทำของเด็กได้ เช่น ถ้าเด็กกำลังเอะอะวุ่นวายไร้ระเบียบ ครูจะพูดหรือสอนขณะนั้นก็ไม่มีความหมาย ต้องคอยให้เขาสงบเสียก่อน

2. ในการสอน ควรวิเคราะห์งานออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสอนส่วนย่อยเหล่านั้นให้เด็กสามารถตอบสนองอย่างถูกต้องจริง ๆ หรือได้รับการเรียนรู้ที่ถูกต้องในทุก ๆ หน่วย เช่น การสอนให้นักเรียนกรองสร ต้องวิเคราะห์ว่าการกรองสรวงจะต้องมีทักษะย่อย ๆ อะไรบ้าง แต่ละทักษะต่อเนื่องกันอย่างไร และสอนหรือฝึกจนนักเรียนทำได้ถูกต้อง

3. ในการจบบทเรียน ไม่ควรปล่อยให้เด็กเรียนจบการเรียนรู้โดยได้รับคำตอบผิด ๆ หรือแสดงอาการตอบสนองผิด ๆ เพราะเขาจะเก็บการกระทำครั้งสุดท้ายไว้ในความทรงจำ ใช้เป็นแบบแผนในการทำจนเป็นนิสัย

4. การสร้างแรงจูงใจให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ในการสอนจึงควรมีการจูงใจผู้เรียน

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบโอเปอเรนต์ (Operant Condition-ing) ของสกินเนอร์ (Skinner)

สกินเนอร์ (Skinner) ได้ทำการทดลอง ซึ่งสามารถสรุปเป็นกฎการเรียนรู้ได้ดังนี้ (Hergenhahn and Olson, 1993 : 80 - 119 อ้างถึงในทิศนา แคมมณี 2550 : 57 – 58)

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การกระทำใด ๆ ถ้าได้รับการเสริมแรง จะมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ส่วนการกระทำที่ไม่มีการเสริมแรง แนวโน้มที่ความถี่ของการกระทำนั้นจะลดลงและหายไปในที่สุด (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กล่อง ภายในมีคันบังคับให้อาหารตกลงไปในกล่องได้ ตอนแรกหนูจะวิ่งชนโน้นชนนี้ เมื่อชนคันจะมีอาหารตกมาให้กิน ทำหลาย ๆ ครั้งพบว่าหนูจะกดคันทำให้อาหารตกลงไปได้เร็วขึ้น)

2. การเสริมแรงที่แปรเปลี่ยนทำให้การตอบสนองคงทนกว่าการเสริมแรงที่ตายตัว (จากการทดลองโดยเปรียบเทียบหนูที่หิวจัด 2 ตัว ตัวหนึ่งกดคันจะได้อาหารทุกครั้ง อีกตัวหนึ่งเมื่อกดคัน บางทีก็ได้อาหาร บางทีก็ไม่ได้อาหารแล้วหยุดให้อาหารตัวแรกจะเลิกกดคันทันที ตัวที่ 2 จะยังกดต่อไปอีกนานกว่าตัวแรก)

3. การลงโทษทำให้เรียนรู้ได้เร็วและลืมเร็ว (จากการทดลองโดยนำหนูที่หิวจัดใส่กรงแล้วช็อตด้วยไฟฟ้า หนูจะวิ่งพลา้นจนออกมาได้ เมื่อจับหนูใส่เข้าไปใหม่มันจะวิ่งพลา้นอีก จำไม่ได้ว่าทางไหนคือทางออก)

4. การให้แรงเสริมหรือให้รางวัลเมื่ออินทรีย์กระทำพฤติกรรมที่ต้องการ สามารถช่วยปรับหรือปลูกฝังนิสัยที่ต้องการได้ (จากการทดลองโดยสอนให้หนูเล่นบาสเกตบอล เริ่มจากการให้อาหารเมื่อหนูจับลูกบาสเกตบอล จากนั้นเมื่อมันโยนจึงให้อาหารต่อมาเมื่อโยนสูงขึ้นจึงให้อาหาร ในที่สุดต้องโยนเข้าห่วงจึงให้อาหาร การทดลองนี้เป็นการกำหนดให้หนูแสดงพฤติกรรมตามที่ต้องการก่อนจึงให้แรงเสริม วิธีนี้สามารถดัดนิสัยหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้)

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. ในการสอนการให้เสริมแรงหลังการตอบสนอง ที่เหมาะสมของเด็กจะช่วยเพิ่มอัตราการตอบสนองที่เหมาะสมนั้น

2. การเว้นระยะการเสริมแรงอย่างไม่เป็นระบบ หรือเปลี่ยนรูปแบบการเสริมแรงจะช่วยให้การตอบสนองของผู้เรียนคงทนถาวร เช่น ถ้าครูชมว่า “ ดี ” ทุกครั้งที่นักเรียน

ตอบถูกอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนจะเห็นความสำคัญของแรงเสริมน้อยลง ครูควรเปลี่ยนแปลงแรงเสริมแบบอื่นบ้าง เช่น ยืม พยักหน้าหรือบางครั้งอาจไม่ให้แรงเสริม

3. การลงโทษที่รุนแรงเกินไปมีผลเสียมาก ผู้เรียนอาจไม่ได้เรียนรู้หรือจำสิ่งที่เรียนได้เลย ควรใช้การงดการเสริมแรงเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เมื่อนักเรียนใช้ถ้อยคำไม่สุภาพ แม้ได้บอกและตักเตือนแล้วก็ยังใช้อีก ครูควรงดการตอบสนองต่อพฤติกรรมนั้น เมื่อไม่มีใครตอบสนอง ผู้เรียนจะหยุดพฤติกรรมนั้นในที่สุด

4. หากต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือปลูกฝังนิสัยให้แก่ผู้เรียน การแยกแยะขั้นตอนของปฏิริยาตอบสนองออกเป็นลำดับขั้น โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน เช่น หากต้องการปลูกฝังนิสัยในการรักษาความสะอาดห้องปฏิบัติการและเครื่องมือ สิ่งสำคัญประการแรกคือ ต้องนำพฤติกรรมที่ต้องการจำแนกเป็นพฤติกรรมย่อยให้ชัดเจน เช่น การเก็บ การกวาด การเช็ดถู การล้าง การจัดเรียง เป็นต้น ต่อไปจึงพิจารณาแรงเสริมที่จะให้แก่ผู้เรียน เช่น คะแนน คำชมเชย การให้เกียรติ การให้โอกาสแสดงตัว เป็นต้น เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ก็ให้การเสริมแรงที่เหมาะสมในทันที

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull's Systematic Behavior Theory)

ฮัลล์ (Hull) ได้ทำการทดลองโดยฝึกหนูให้กดคัน โดยแบ่งหนูเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มอดอาหาร 24 ชั่วโมงและแต่ละกลุ่มมีแบบแผนในการเสริมแรงแบบตายตัวต่างกัน บางกลุ่มกดคัน 5 ครั้ง จึงได้อาหาร ไปจนถึงกลุ่มที่กด 90 ครั้ง จึงได้อาหารและอีกพวกหนึ่งทดลองแบบเดียวกัน แต่อดอาหารเพียง 3 ชั่วโมง ผลปรากฏว่ายิ่งอดอาหารมากคือมีแรงขับมาก จะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเข้มของนิสัย กล่าวคือจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างอวัยวะรับสัมผัส (receptor) กับอวัยวะแสดงออก (effector) เข้มแข็งขึ้น ดังนั้นเมื่อหนูหิวมากจึงมีพฤติกรรมกดคันเร็วขึ้น

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. กฎแห่งสมรรถภาพในการตอบสนอง (Law of Reactive Inhibition) กล่าวคือถ้าร่างกายเมื่อยล้า การเรียนรู้จะลดลง

2. กฎแห่งการลำดับกลุ่มนิสัย (Law of Habit Hierachy) เมื่อมีสิ่งเล้ามากระตุ้น แต่ละคนจะมีการตอบสนองต่าง ๆ กัน ในระยะแรกการแสดงออกมีลักษณะง่าย ๆ ต่อเมื่อเรียนรู้มากขึ้น ก็สามารถเลือกแสดงการตอบสนองในระดับที่สูงขึ้นหรือถูกต้องตามมาตรฐานของสังคม

3.กฎแห่งการไล่เลี่ยบรรลุปเป้าหมาย (Goal Gradient Hypothesis) เมื่อผู้เรียนยิ่งไล่เลี่ยบรรลุปเป้าหมายมากเท่าใดจะมีสมรรถภาพในการตอบสนองมากขึ้นเท่านั้น การเสริมแรงที่ให้อีกในเวลาไล่เลี่ยเป้าหมายจะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

- 1.ในการจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงความพร้อม ความสามารถและเวลาที่ผู้เรียนจะเรียนได้ดีที่สุด
2. ผู้เรียนมีระดับของการแสดงออกไม่เท่ากัน ในการจัดการเรียนการสอน ควรให้ทางเลือกที่หลากหลาย เพื่อผู้เรียนจะได้ตอบสนองตามระดับความสามารถของตน
3. การให้เสริมแรงในช่วงที่ไล่เลี่ยกับเป้าหมายมากที่สุด จะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพุทธินิยม (Cognitivism)

กลุ่มพุทธินิยมหรือกลุ่มความรู้ความเข้าใจหรือกลุ่มที่เน้นกระบวนการทางปัญญาหรือความคิด นักคิดกลุ่มนี้เริ่มขยายขอบเขตของความคิดที่เน้นทางด้านพฤติกรรมออกไปสู่กระบวนการทางความคิด ซึ่งเป็นกระบวนการภายในของสมอง นักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ไม่ใช่เรื่องของพฤติกรรมที่เกิดจากกระบวนการตอบสนองต่อสิ่งเร้าเพียงเท่านั้น การเรียนรู้ของมนุษย์มีความซับซ้อนยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากการสะสมข้อมูล การสร้างความหมาย และความสัมพันธ์ของข้อมูลและการดึงข้อมูลออกมาใช้ในการกระทำและการแก้ปัญหาต่าง ๆ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาของมนุษย์ในการที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ตนเอง ทฤษฎีในกลุ่มนี้ที่สำคัญ ๆ มี 5 ทฤษฎี คือ

1.ทฤษฎีเกสตัลท์ (Gestalt Theory)

เกสตัลท์ เป็นศัพท์ในภาษาเยอรมันมีความหมายว่า “แบบแผน” หรือ “รูปร่าง”(form or pattern) ซึ่งในความหมายของทฤษฎี หมายถึง “ส่วนรวม” (Whole-ness) แนวความคิดหลักของทฤษฎีนี้ก็คือ ส่วนรวมมิใช่เป็นเพียงผลรวมของส่วนย่อย ส่วนรวมเป็นสิ่งที่มากกว่าผลรวมของส่วนย่อย (the whole is more than the sum of the parts) กฎการเรียนรู้ของทฤษฎีนี้สรุปได้ดังนี้

ก.ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางความคิดซึ่งเป็นกระบวนการภายในตัวของมนุษย์
2. บุคคลจะเรียนรู้จากสิ่งเร้าที่เป็นส่วนรวมได้ดีกว่าส่วนย่อย

3. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การรับรู้ (perception) การรับรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลใช้ประสาทสัมผัสรับสิ่งเร้าแล้วโยนเข้าสู่สมองเพื่อผ่านเข้าสู่กระบวนการความคิด สมองหรือจิตจะใช้ประสบการณ์เดิมตีความหมายของสิ่งเร้าและแสดงปฏิกิริยาตอบสนองออกไปตามที่สมอง/จิตตีความหมาย

3.2 การหยั่งเห็น (insight) เป็นการค้นพบหรือการเกิดความเข้าใจในช่องทางแก้ปัญหาอย่างเฉียบพลันทันที อันเนื่องมาจากผลการพิจารณาปัญหาโดยส่วนรวม และการใช้กระบวนการทางความคิดและสติปัญญาของบุคคลนั้น

4. กฎการจัดระเบียบการเรียนรู้ (perception) ของทฤษฎีเกสตัลต์มีดังนี้

4.1 กฎการรับรู้ส่วนรวมและส่วนย่อย (Law of Pragnanz) ประสบการณ์เดิมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคล การรับรู้ของบุคคลต่อสิ่งเร้าเดียวกันอาจแตกต่างกันได้เพราะการใช้ประสบการณ์เดิมมารับรู้ส่วนรวมและส่วนย่อยต่างกัน

4.2 กฎแห่งความคล้ายคลึง (Law of Similarity) สิ่งเร้าใดที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายคลึงกัน บุคคลมักรับรู้เป็นพวกเดียวกัน

4.3 กฎแห่งความใกล้เคียง (Law of Proximity) แม้สิ่งเร้าที่มีความใกล้เคียงกันบุคคลมักรับรู้เป็นพวกเดียวกัน

4.4 กฎแห่งความสมบูรณ์ (Law of Closure) แม้สิ่งเร้าที่บุคคลรับรู้ยังไม่สมบูรณ์ แต่บุคคลสามารถรับรู้ในลักษณะสมบูรณ์ได้ถ้าทุกคนมีประสบการณ์เดิมในสิ่งเร้านั้น

4.5 กฎแห่งความต่อเนื่อง สิ่งเร้าที่มีความต่อเนื่องกันหรือมีทิศทางไปในแนวเดียวกัน บุคคลมักรับรู้เป็นพวกเดียวกันหรือเรื่องเดียวกันหรือเป็นเหตุผลกัน

4.6 บุคคลมักมีความคงที่ในความหมายของสิ่งที่รับรู้ตามความเป็นจริง กล่าวคือ เมื่อบุคคลรับรู้สิ่งเร้าในภาพรวมแล้วจะมีความคงที่ในการรับรู้สิ่งนั้นในลักษณะเป็นภาพรวมดังกล่าว ถึงแม้ว่าสิ่งเร้านั้นจะได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อรับรู้ในแง่มุมมองอื่น เช่น เมื่อเห็นปากขวดกลมเรามักจะเห็นว่ามันกลมเสมอ ถึงแม้ว่าในการมองบางมุม ภาพที่เห็นจะเป็นรูปวงรีก็ตาม

4.7 การรับรู้ของบุคคลอาจผิดพลาด บิดเบือน ไปจากความเป็นจริงได้ เนื่องมาจากลักษณะของการจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการลวงตา

5. การเรียนรู้แบบหยั่งเห็น (insight) โคห์เลอร์ (kohler) ได้สังเกตการณ์เรียนรู้ของลิงในการทดลอง ลิงพยายามหาวิธีที่จะเอากล้วยซึ่งแขวนอยู่สูงเกินกว่าที่จะเอื้อมถึงได้ ในที่สุดลิงเกิดความคิดที่จะเอาไม้ไปสอยกล้วยที่แขวนเอามากินได้ สรุปได้ว่า ลิงมีการเรียนรู้แบบหยั่งเห็น การหยั่งเห็นเป็นการค้นพบ หรือเกิดความเข้าใจในช่องทางแก้ปัญหาอย่างฉับพลันทันที อันเนื่องมาจากผลการพิจารณาปัญหาโดยส่วนรวมและการใช้กระบวนการทางความคิดและสติปัญญาของบุคคลนั้นในการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เผชิญ ดังนั้นปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นก็คือ ประสบการณ์ หากมีประสบการณ์สะสมไว้มาก การเรียนรู้แบบหยั่งเห็นก็จะสะสมไว้มาก การเรียนรู้แบบหยั่งเห็นก็จะเกิดขึ้นได้มากเช่นกัน

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. กระบวนการคิดเป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ การส่งเสริมกระบวนการคิดจึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. การสอนโดยการเสนอภาพรวมเพื่อให้ผู้เรียนเห็นและเข้าใจก่อนการเสนอส่วนย่อยจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
3. การส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์มาก ได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหาและคิดริเริ่มได้มากขึ้น
4. การจัดประสบการณ์ใหม่ ให้มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีและง่ายขึ้น
5. การจัดระเบียบสิ่งเร้าที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี คือการจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน
6. ในการสอน ครูไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเสนอเนื้อหาทั้งหมดที่สมบูรณ์ ครูสามารถเสนอเนื้อหาแต่เพียงบางส่วนได้ หากผู้เรียนสามารถใช้ประสบการณ์เดิมมาเติมให้สมบูรณ์
7. การเสนอบทเรียนหรือเนื้อหาควรจัดให้มีความต่อเนื่องกัน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว
8. การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบหยั่งเห็นได้มากขึ้น

2. ทฤษฎีสถาน (Field Theory)

เคิร์ท เลวิน (Kurt Lewin) เป็นผู้เริ่มทฤษฎีนี้ คำว่า “field” มาจากแนวคิดเรื่อง “field of force”

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. พฤติกรรมของคนมีพลังและทิศทาง สิ่งใดที่อยู่ในความสนใจและความต้องการของตนจะมีพลังเป็นบวก สิ่งที่ไม่สนใจจากความสนใจจะมีพลังเป็นลบ ในขณะใดขณะหนึ่งคนทุกคนจะมี “โลก” หรือ “อวกาศชีวิต” (life space) ของตน ซึ่งจะประกอบไปด้วยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (physical environment) อันได้แก่ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมทางจิตวิทยา (psychological environment) ซึ่งได้แก่ แรงขับ (drive) แรงจูงใจ (motivation) เป้าหมายหรือจุดหมายปลายทาง (goal) รวมทั้งความสนใจ (interest)

2. การเรียนรู้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลแรงจูงใจหรือแรงขับที่จะกระทำไปสู่จุดหมายปลายทางที่ตนต้องการ

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จำเป็นต้องอาศัยการทำความเข้าใจ “โลก” ของผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและความต้องการอะไร อะไรเป็นพลัง+และอะไรเป็นพลัง-ของเขา และพยายามจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดหมาย

2. การจัดการเรียนรู้ให้เข้าไปอยู่ใน “โลก” ของผู้เรียน โดยการจัดสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพและจิตวิทยาให้ดึงดูดความสนใจและสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน

3. การสร้างแรงจูงใจ และ/หรือแรงขับที่จะนำให้ผู้เรียนไปสู่ทิศทางหรือจุดหมายที่ต้องการ เป็นสิ่งจำเป็นในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

3. ทฤษฎีเครื่องหมาย (Sign Theory)

ทอลแมน (Tolman) กล่าวว่า “การเรียนรู้เกิดจากการใช้เครื่องหมายเป็นตัวชี้ทางให้แสดงพฤติกรรมไปสู่จุดหมายปลายทาง” ทฤษฎีของทอลแมนสรุปได้ดังนี้

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. ในการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนมีการคาดหวังรางวัล (reward expectancy) หากรางวัลที่คาดว่าจะได้รับไม่ตรงตามความพอใจและความต้องการ ผู้เรียนจะพยายามแสวงหารางวัลหรือสิ่งที่ต้องการต่อไป

2. ขณะที่ผู้เรียนพยายามจะไปให้ถึงจุดหมายปลายทางที่ต้องการ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ สถานที่ (place learning) และสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องชี้ทางตามไปด้วย

3. ผู้เรียนมีความสามารถที่จะปรับการเรียนรู้ของตนไปตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป จะไม่กระทำซ้ำ ๆ ในทางที่ไม่สามารถสนองความต้องการหรือวัตถุประสงค์ของตน

4. การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในบุคคลใดบุคคลหนึ่งนั้น บางครั้งจะไม่แสดงออกในทันที อาจจะแฝงอยู่ในตัวผู้เรียนไปก่อนจนกว่าจะถึงเวลาที่เหมาะสมหรือจำเป็นจึงจะแสดงออก (Talent learning)

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. การสร้างแรงขับ และ/หรือแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนพยายามไปให้ถึงจุดหมายที่ต้องการ

2. ในการสอนให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดหมายใด ๆ นั้น ครูควรให้เครื่องหมาย สัญลักษณ์ หรือสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นเครื่องชี้ทางควบคู่ไปด้วย

3. การเปลี่ยนสถานการณ์การเรียนรู้ สามารถช่วยให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้

4. การเรียนรู้บางอย่างยังยังไม่สามารถแสดงออกได้ในทันที การใช้วิธีการทดสอบหลาย ๆ วิธี ทดสอบบ่อย ๆ หรือติดตามผลระยะยาว จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะนี้

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Intellectual Development)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านความคิดของเด็กว่ามีขั้นตอนหรือกระบวนการอย่างไร เขาอธิบายว่า การเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามพัฒนาการทางสติปัญญา ซึ่งจะมีพัฒนาการไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น พัฒนาการเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ควรที่จะเร่งให้เด็กข้ามจากพัฒนาการขั้นหนึ่งไปสู่อีกขั้นหนึ่งเพราะจะทำให้เกิดผลเสียแก่เด็ก แต่การจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในช่วงที่เด็กกำลังจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่สูงกว่า สามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเพียเจต์เน้นความสำคัญของการเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กมากกว่าการกระตุ้นเด็กให้มีพัฒนาการเร็วขึ้น

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ มีสารารูปดังนี้ (Lall and Lall, 1983:45-54)

1. พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้นดังนี้

1.1 ขั้นรับรู้ด้วยประสาทสัมผัส (Sensorimotor Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วง 0-2 ปี ความคิดของเด็กในวัยนี้ขึ้นขึ้นกับการรับรู้และการกระทำเด็กยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง และยังไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

1.2 ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 2-7 ปี ความคิดของเด็กวัยนี้ยังขึ้นอยู่กับการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ยังไม่สามารถที่จะใช้เหตุผลอย่างลึกซึ้ง แต่สามารถเรียนรู้และใช้สัญลักษณ์ได้ การใช้ภาษาแบ่งเป็นขั้นย่อย ๆ 2 ขั้นคือ

1.2.1 ขั้นก่อนเกิดความคิดรวบยอด (Pre-Conceptual Intellectual Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วง 2-4 ปี

1.2.2 ขั้นการคิดด้วยความเข้าใจของตนเอง (Intuitive Thinking Period) เป็นพัฒนาการในช่วง 4-7 ปี

1.3 ขั้นการคิดแบบรูปธรรม (Concrete Operational Period) เป็นขั้นพัฒนาการในช่วงอายุ 7-11 ปี เป็นขั้นที่การคิดของเด็กไม่ขึ้นกับการรับรู้จากรูปร่างเท่านั้น เด็กสามารถสร้างภาพในใจ และสามารถคิดย้อนกลับได้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวเลขและสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น

1.4 ขั้นการคิดแบบนามธรรม (Formal Operational Period) เป็นพัฒนาการในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ และสามารถคิดตั้งสมมติฐานและใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้

2. ภาษาและกระบวนการคิดของเด็กแตกต่างจากผู้ใหญ่

3. กระบวนการทางสติปัญญา มีลักษณะดังนี้

3.1 การซึมซับ หรือ การดูดซึม (assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์ เรื่องราว และข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

3.2 การปรับ และจัดระบบ (accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็นระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

3.3 การเกิดความสมดุล (equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับตัว การการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลมากขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่และประสบการณ์เดิมให้เข้ากันได้ ก็จะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารุนแรงในตัวบุคคล

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. ในการพัฒนาเด็ก ควรคำนึงถึงพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก และจัดประสบการณ์ให้เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการเท่านั้น ไม่ควรบังคับให้เด็กเรียนในสิ่งที่ยังไม่พร้อม หรือยากเกินพัฒนาการตามวัยของตน เพราะจะก่อให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีได้

1.1 การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัยของตนสามารถช่วยให้เด็กพัฒนาไปสู่พัฒนาการขั้นสูงได้

1.2 เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกัน ถึงแม้อายุจะเท่ากัน แต่ระดับพัฒนาการอาจไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงไม่ควรเปรียบเทียบเด็ก ควรให้เด็กมีอิสระที่จะเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของเขาไปตามระดับพัฒนาการของเขา

1.3 ในการสอนควรใช้สิ่งที่เป็นรูปธรรม เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจลักษณะต่าง ๆ ได้ดีขึ้น แม้ในพัฒนาการช่วงการคิดแบบรูปธรรมเด็กจะสามารถสร้างภาพในใจได้ แต่การสอนที่ใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรมจะช่วยให้เด็กเข้าใจแจ่มชัดขึ้น

2. การให้ความสนใจและสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้ทราบลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก

3. ในการสอนเด็กเล็ก ๆ เด็กจะรับรู้ส่วนรวม (whole) ได้ดีกว่าส่วนย่อย (part) ดังนั้นครูจึงควรสอนภาพรวมก่อนแล้วจึงแยกสอนทีละส่วน

4. ในการสอนสิ่งใดให้กับเด็ก ควรเริ่มจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยหรือมีประสบการณ์มาก่อนแล้วจึงเสนอสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเก่า การทำเช่นนี้จะช่วยให้กระบวนการซึมซับและจัดระบบความรู้ของเด็กเป็นไปด้วยดี

5. การเปิดโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมมาก ๆ ช่วยให้เด็กดูดซึมข้อมูลเข้าสู่โครงสร้างทางสติปัญญาของเด็กอันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์

บรูเนอร์(Bruner)เป็นนักจิตวิทยาที่สนใจและศึกษาเรื่องของพัฒนาการทางสติปัญญาต่อเนื่องจากเพียเจต์ บรูเนอร์เชื่อว่ามนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งที่ตนเองสนใจและการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตัวเอง(discovery learning)แนวคิดที่สำคัญ ๆ ของบรูเนอร์มีดังนี้ (Brunner,1963:1-54)

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. การจัดโครงสร้างของความรู้ให้มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ

3. การคิดแบบหยั่งรู้ (intuition) เป็นการคิดหาเหตุผลอย่างอิสระที่สามารถช่วยพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้

4. แรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

5. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ขั้นใหญ่ ๆ คือ

5.1 ขั้นการเรียนรู้จากการกระทำ (Enactive Stage) คือขั้นของการเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสรับรู้สิ่งต่าง ๆ การลงมือกระทำช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี การเรียนรู้เกิดจากการกระทำ

5.2 ขั้นการเรียนรู้จากความคิด (Iconic Stage) เป็นขั้นที่เด็กสามารถสร้างมโนภาพในใจได้ และสามารถเรียนรู้จากภาพแทนของจริงได้

5.3 ขั้นการเรียนรู้สัญลักษณ์และนามธรรม (Symbolic Stage) เป็นขั้นการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรมได้

6. การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการที่คนเราสามารถสร้างความคิดรวบยอด หรือสามารถจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

7. การเรียนรู้ที่ได้ผลดีที่สุดคือการให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (discovery learning)

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. กระบวนการค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดีมีความหมายสำหรับผู้เรียน
2. การวิเคราะห์และจัดโครงสร้างเนื้อหาสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำก่อนการสอน
3. การจัดหลักสูตรแบบเกลียว (Spiral Curriculum) ช่วยให้สามารถสอนเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดเดียวกันแก่ผู้เรียนทุกวัยได้ โดยต้องจัดเนื้อหาความคิดรวบยอดและวิธีสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
4. ในการเรียนการสอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ ให้มากเพื่อช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน
5. การสร้างแรงจูงใจภายในให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียน
6. การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
7. การสอนความคิดรวบยอดให้แก่ผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็น
8. การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (A Theory of Meaningful Verbal Learning) ของเดวิด ออซูเบล (David Ausubel) การนำเสนอความคิดรวบยอดหรือกรอบโนทัศน์หรือกรอบความคิด (Advance Organizer) ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้เรียนก่อนการสอนเนื้อหาสาระนั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนเนื้อหาสาระนั้นอย่างมีความหมาย

3. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) และหลักการศึกษา/การสอน

นักคิดกลุ่มมนุษยนิยม ให้ความสำคัญของการเป็นมนุษย์ และมองมนุษย์ว่ามีคุณค่า มีความดีงาม มีความสามารถ มีความต้องการ และมีแรงจูงใจภายในที่จะพัฒนาศักยภาพของตน หากบุคคลได้รับอิสรภาพและเสรีภาพ มนุษย์จะพยายามพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ นักจิตวิทยาคนสำคัญในกลุ่มนี้คือ มาสโลว์ (Maslow) รอกเจอร์ส (Rogers) โคมส์ (Knowles) แฟร์ (Faire) อิลลิช (illich) และนีล (Neil)

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของมาสโลว์ (Maslow, 1962)

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติเป็นลำดับขั้น คือ ขั้นความต้องการร่างกาย (physical need) ขั้นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (safety need) ขั้นความต้องการความรัก (love need) ขั้นความต้องการยอมรับของตนอย่างเต็มที่ (self-actualization) หากความต้องการขั้นพื้นฐานได้รับการตอบสนองอย่างพอเพียงสำหรับตนในแต่ละขั้น มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น

2. มนุษย์มีความต้องการที่จะรู้จักตนเองและพัฒนาตนเอง ประสบการณ์ที่เรียกว่า “peak experience” เป็นประสบการณ์ของบุคคลที่อยู่ในภาวะตื่นตัวจากการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง มีลักษณะน่าตื่นเต้น เป็นความรู้สึกปีติ เป็นช่วงเวลา que บุคคลเข้าใจเรื่องหนึ่งอย่างถ่องแท้ เป็นสภาพที่สมบูรณ์ มีลักษณะผสมผสานกลมกลืน เป็นช่วงเวลาแห่งการรู้จักตนเองอย่างแท้จริง บุคคลที่มีประสบการณ์เช่นนี้บ่อย ๆ จะสามารถพัฒนาตนไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ข หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. เข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถช่วยให้เข้าใจ พฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของความต้องการของบุคคล

2. จะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานที่เขาต้องการเสียก่อน

3. ในกระบวนการเรียนการสอน หากครูสามารถหาได้ว่าผู้เรียนแต่ละ คนมีความต้องการอยู่ในระดับใดขั้นใด ครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็น แรงจูงใจ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้

4. การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของ ตนอย่างพอเพียง การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อ การเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตรงตามสภาพความเป็นจริง

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ของรอเจอร์ส (Rogers, 1969)

ก. ทฤษฎีการเรียนรู้

มนุษย์จะสามารถพัฒนาตนเองได้ดีหากอยู่ในสภาพการณ์ที่ผ่อนคลายและเป็นอิสระ การจัดบรรยากาศการเรียนที่ผ่อนคลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ (supportive atmosphere) และเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student-centered teaching) โดยครูใช้วิธีการสอน แบบชี้นำ (non-directive) และทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน (facilitator) และการเรียนรู้จะเน้นกระบวนการ (process learning) เป็นสำคัญ

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้อบอุ่น ปลอดภัย ไม่น่าหวาดกลัว น่าไว้วางใจ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี
2. ผู้เรียนแต่ละคนมีศักยภาพและแรงจูงใจที่จะพัฒนาตนเองอยู่แล้ว ครูจึงควรสอนแบบชี้นำ (non-directive) โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้นำทางในการเรียนรู้ของตน (self-directive) และคอยช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนอย่างสะดวกจนบรรลุผล
3. ในการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเรียนรู้กระบวนการ (process learning) เป็นสำคัญ เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญที่บุคคลใช้ในการดำรงชีวิตและแสวงหาความรู้ต่อไป

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของโคมส์ (Combs)

ก. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

ความรู้สึของผู้เรียนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้มาก เพราะความรู้สึและเจตคติของผู้เรียนมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

การคำนึงถึงความรู้สึของผู้เรียน การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

3.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของ โนลส์ (Knowles)

ก. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

1. ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้มากหากมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการภายใน อยู่ในความควบคุมของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนจะนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะและค่านิยมต่าง ๆ เข้ามาสู่การเรียนรู้ของตน
3. มนุษย์จะเรียนรู้ได้ดีหากมีอิสระที่จะเรียนในสิ่งที่ตนต้องการและด้วยวิธีการที่ตนพอใจ
4. มนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตน ความเป็นเอกลักษณ์เป็นสิ่งที่มีคุณค่า มนุษย์ควรได้รับการส่งเสริมในการพัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ของตน
5. มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถและเสรีภาพที่จะตัดสินใจ และเลือกกระทำการต่าง ๆ ตามที่ตนพอใจ และรับผิดชอบในผลของการกระทำนั้น

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน รับผิดชอบร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

2. ในกระบวนการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ ของตน เข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ ประสบการณ์ใหม่

3. ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เลือกสิ่งที่เรียนและและวิธีเรียนด้วยตนเอง

4. ในกระบวนการเรียนการสอน ครูควรเข้าใจและส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณสมบัติเฉพาะตน ไม่ควรปิดกั้นเพียงเพราะเขาไม่เหมือนคนอื่น

5. ในกระบวนการเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนตัดสินใจด้วยตนเอง ลงมือกระทำ และยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำนั้น

3.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของแฟร์ (Faire)

ก.แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

เปาโล แฟร์ (Faire) เชื้อในทฤษฎีของผู้ถูกกดขี่ (Pedagogy of the oppressed) เขากล่าวว่า ผู้เรียนต้องถูกปลดปล่อยจากการขดขี่ของครูที่สอนแบบเก่า ผู้เรียนมีศักยภาพและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

ระบบการจัดการศึกษา ควรเป็นระบบที่ให้อิสรภาพและเสรีภาพในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

3.6 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของอิลลิช (Illich)

ก.แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

อิวาน อิลลิช (Ivan Illich) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการล้มเลิกระบบโรงเรียน (deschooling) ไว้ว่า สังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสังคมที่ต้องล้มเลิกระบบโรงเรียน การศึกษาควรเป็นการศึกษาตลอดชีวิตแบบเป็นตามธรรมชาติ โดยให้โอกาสในการศึกษาเล่าเรียนแก่บุคคลอย่างเต็มที่

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

การจัดการศึกษาไม่จำเป็นต้องจัดทำในลักษณะระบบของโรงเรียน ควรจัดในลักษณะที่เป็นการศึกษาต่อเนื่องไปตลอดชีวิตตามธรรมชาติ

3.7 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนีล (Neil)

ก.แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

เนล (Neil) กล่าวว่า มนุษย์เป็นผู้มีศักดิ์ศรี มีความดีโดยธรรมชาติหากมนุษย์อยู่ในสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น บริบูรณ์ไปด้วยความรัก มีอิสรภาพและเสรีภาพมนุษย์จะพัฒนาไปในทางที่ดีต่อตนเองและสังคม

ข.หลักการจัดการศึกษา/การสอน

การให้เสรีภาพอย่างสมบูรณ์แก่ผู้เรียนในการเรียน เรียนเมื่อพร้อมที่จะเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปตามธรรมชาติ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มผสมผสาน (Eclecticism)

กานเย (Gagne) เป็นนักจิตวิทยาและนักการศึกษาในกลุ่มผสมผสานระหว่างพฤติกรรมนิยมกับพุทธรนิยม (Behavior Cognitivist) เขาอาศัยทฤษฎีและหลักการที่หลากหลายเนื่องจากความรู้มีหลายประเภท บางประเภทสามารถเข้าใจได้อย่างรวดเร็วไม่ต้องใช้ความคิดที่ลึกซึ้งบางประเภทมีความซับซ้อนมาก จำเป็นต้องใช้ความสามารถในขั้นสูง กานเยได้จัดชั้นการเรียนรู้ซึ่งเริ่มจากง่ายไปหายาก โดยผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มพฤติกรรมนิยม และพุทธรนิยมเข้าด้วยกัน

4.1 การเรียนรู้ของกานเย (Gagne)

หลักการที่สำคัญของกานเย สรุปดังนี้

ก.ทฤษฎีการเรียนรู้

1.กานเย (Gagne) ได้จัดประเภทของการเรียนรู้ เป็นลำดับขั้นจากง่ายไปหายากไว้ 8 ประเภท ดังนี้

1.1 การเรียนรู้สัญญาณ (signal-learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ อยู่นอกเหนืออำนาจจิตใจ ผู้เรียนไม่สามารถบังคับพฤติกรรมใหม่ให้เกิดขึ้นได้ การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากการที่คนเรานำเอาลักษณะการตอบสนองที่มีอยู่แล้วมาสัมพันธ์กับสิ่งเร้าใหม่ที่มีความใกล้ชิดกับสิ่งเร้าเดิม การเรียนรู้สัญญาณเป็นลักษณะการเรียนรู้แบบการวางเงื่อนไขของพาฟลอฟ

1.2 การเรียนรู้สิ่งเร้า-การตอบสนอง (stimulus-response) เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง แตกต่างจากการเรียนรู้สัญญาณ เพราะผู้เรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ ผู้เรียนแสดงพฤติกรรม เนื่องจากได้รับแรงเสริม การเรียนรู้แบบนี้เป็นการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงของธอร์นไคด์ และการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข (operant conditioning) ของสกินเนอร์ซึ่งเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ผู้เรียน

เป็นผู้กระทำเองมิใช่รอให้สิ่งเร้าภายนอกมากระทำพฤติกรรมที่แสดงออกเกิดจากสิ่งเร้าภายในของผู้เรียนเอง

1.3 การเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง (chaining) เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและกาตอบสนองที่ต่อเนื่องกันตามลำดับ เป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ การเคลื่อนไหว

1.4 การเชื่อมโยงทางภาษา (verbal association) เป็นการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกับการเรียนรู้การเชื่อมโยงแบบต่อเนื่อง แต่เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษา การเรียนรู้การรับสิ่งเร้า-การตอบสนอง เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการเชื่อมโยงทางภาษา

1.5 การเรียนรู้ความแตกต่าง (discrimination learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะความแตกต่างตามลักษณะของวัตถุ

1.6 การเรียนรู้ความคิดรวบยอด (concept learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถจัดกลุ่มสิ่งเร้าที่มีความเหมือนหรือแตกต่างกัน โดยสามารถระบุลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันได้ พร้อมทั้งสามารถขยายความรู้ไปยังสิ่งอื่นที่นอกเหนือจากที่เคยเห็นมาก่อนได้

1.7 การเรียนรู้กฎ (rule learning) เป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรวมหรือเชื่อมโยงความคิดรวบยอดตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป และตั้งเป็นกฎเกณฑ์ขึ้น การที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้กฎเกณฑ์จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำการเรียนรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กันได้

1.8 การเรียนรู้การแก้ปัญหา (problem solving) เป็นการเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหา โดยการนำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มาใช้ การเรียนรู้แบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน เป็นการใชกฎเกณฑ์ในขั้นสูงเพื่อการแก้ปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และสามารถนำกฎเกณฑ์ในการแก้ปัญหานี้ไปใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้

2. กานเยได้แบ่งสมรรถภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ไว้ 5 ประการ ดังนี้

2.1 สมรรถภาพในการเรียนรู้ข้อเท็จจริง (verbal information) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยอาศัยความจำและความสามารถระลึกได้

2.2 ทักษะเชาว์ปัญญา (intellectual skills) หรือทักษะทางสติปัญญา เป็นความสามารถในการใช้สมองคิดหาเหตุผล โดยใช้ข้อมูล ประสบการณ์ ความรู้ ความคิดในด้านต่าง ๆ นับตั้งแต่การเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นทักษะง่าย ๆ ไปสู่ทักษะที่ยาก สลับซับซ้อนมากขึ้น ทักษะเชาว์ปัญญาที่สำคัญที่ควรได้รับการฝึกคือ ความสามารถในการจำแนก (discrimination) ความสามารถในการคิดรวบยอดเป็นรูปธรรม (concrete concept) ความสามารถในการให้คำจำกัดความของความคิดรวบยอด (defined concept) ความสามารถในการเข้าใจกฎและใช้กฎ (rules) และความสามารถในการแก้ปัญหา (problem solving)

2.3 ยุทธศาสตร์ในการคิด (cognitive strategies) เป็นความสามารถของกระบวนการทำงานภายในสมองของมนุษย์ ซึ่งควบคุมการเรียนรู้ การเลือกเก็บรู้ การแปลความ และการดึงความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมออกมาใช้ ผู้มียุทธศาสตร์ในการคิดสูง จะมีเทคนิค มีเคล็ดลับในการดึงความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมออกมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ปัญหาที่มีสถานการณ์ที่แตกต่างได้อย่างดี รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์

2.4 ทักษะการเคลื่อนไหว (motor skills) เป็นความสามารถความชำนาญในการปฏิบัติหรือการใช้วัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ที่มีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกมาจะมีลักษณะรวดเร็ว คล่องแคล่ว และถูกต้องเหมาะสม

2.5 เจตคติ (attitudes) เป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลนั้นในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำการใดสิ่งหนึ่ง

ข. หลักการจัดการศึกษา/การสอน

1. กานเย ได้เสนอรูปแบบการสอนอย่างเป็นระบบโดยพยายามเชื่อมโยงการจัดสภาพการเรียนการสอนอันเป็นสภาวะภายนอกตัวผู้เรียนให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในสมองของคนเรา กานเยอธิบายว่าการทำงานของสมองคล้ายกับการทำงานของคอมพิวเตอร์

2. ในระบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ กานเยได้เสนอระบบการสอน 9 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (gaining attention) เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียน เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นทั้งสิ่งช่วยภายนอกและแรงจูงใจที่เกิดจาก

ตัวผู้เรียนเองด้วย ครูอาจใช้วิธีการสนทนา ชักถาม ทายปัญหา หรือมีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว และมีความสนใจที่จะเรียนรู้

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์ (informing the learner of the objective) เป็นการบอกให้ผู้เรียนทราบถึงเป้าหมายหรือผลที่จะได้รับการเรียนบทเรียนนั้น โดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์ในการเรียน เห็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนทำให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนของตนเองได้ นอกจากนั้นยังสามารถช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามแนวทางที่จะนำไปสู่จุดหมายได้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น (stimulating recall of prerequisite learned capabilities) เป็นการทบทวนความรู้เดิมที่จำเป็นต่อการเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ความรู้ใหม่ เนื่องจากการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่อง การเรียนรู้ความรู้ใหม่ต้องอาศัยความรู้เก่าเป็นพื้นฐาน

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ (presenting the stimulus) เป็นการเริ่มกิจกรรมของบทเรียนใหม่โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาประกอบการสอน

ขั้นที่ 5 ให้แนวทางการเรียนรู้ (providing learning guidance) เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมด้วยตนเอง ครูอาจแนะนำวิธีการกิจกรรม แนะนำแหล่งค้นคว้าเป็นการนำทาง ให้แนวทางให้ผู้เรียนไปคิดเอง เป็นต้น

ขั้นที่ 6 ให้ลงมือปฏิบัติ (eliciting the performance) เป็นการให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมตามจุดประสงค์

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) เป็นขั้นที่ครูให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลการปฏิบัติกิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกว่ามีความถูกต้องหรือไม่ อย่างไร และเพียงใด

ขั้นที่ 8 ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ (assessing the performance) เป็นขั้นการวัดและประเมินว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนเพียงใด ซึ่งอาจวัดโดยการให้ข้อสอบ แบบสังเกต การตรวจผลงาน หรือการสัมภาษณ์ แล้วแต่ว่าจุดประสงค์นั้นต้องการวัดด้านใด แต่สิ่งสำคัญ คือ เครื่องมือที่ใช้วัดต้องมีคุณภาพ เชื่อถือได้ และมีความเที่ยงตรงในการวัด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้ (enhancing retention and transfer) เป็นการสรุป การย้ำ ทบทวนการเรียนรู้ที่ผ่านมา เพื่อให้มี

พฤติกรรมการเรียนรู้เพิ่มขึ้น กิจกรรมในชั้นนี้อาจเป็นแบบฝึกหัด การให้ทำกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ รวมทั้งการให้ทำการบ้าน ทำรายงาน หรือหาความรู้เพิ่มเติมจากความรู้ที่ได้ในชั้นเรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

ความสำคัญของพลศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545: 35) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพลศึกษา ไว้ว่า พลศึกษาเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นสื่อทำให้สมรรถภาพทางกายและจิตใจ โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเต็มที่ ควบคู่ไปกับการให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมที่นำมาใช้ในการปฏิบัติต้องเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ใช้กล้ามเนื้อและอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ทำงานมากกว่าการเคลื่อนไหวปกติที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการออกกำลังกาย เพื่อรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพที่ดี และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า กิจกรรมพลศึกษาเป็นกิจกรรมที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีผลต่อการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมพลศึกษามีส่วนในการตอบสนองความต้องการของเด็กในด้านการเคลื่อนไหว การเล่น การออกกำลังกาย เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อ พัฒนาการเคลื่อนไหว รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะและการทรงตัว ให้เด็กเกิดความมั่นใจในการเคลื่อนไหว ซึ่งจะส่งผลถึงบุคลิกภาพของเด็กเอง อีกทั้งยังสามารถปลูกฝังความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการให้อภัย มีคุณธรรม มีความเอื้อเฟื้อให้เกิดขึ้นในตัวเด็กโดยผ่านกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2540: 80) ได้กล่าวว่า การที่วิชาพลศึกษาเป็นการศึกษาอย่างหนึ่งดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้นั้น ก็เนื่องมาจากการพลศึกษาได้มีการตัดสินใจในสิ่งที่สำคัญสองอย่างคือ การตัดสินใจเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายของการพลศึกษาเอง และการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโปรแกรมที่เกี่ยวกับการฝึกกายบริหารที่เป็นการฝึกแบบหมู่ออกไป การพลศึกษานั้นควรจะมุ่งความสนใจของตนเองและทำตัวเองให้มีความเกี่ยวข้องกับโปรแกรมของโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย การตัดสินใจในสิ่งเหล่านี้เป็นการตัดสินใจบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ว่า พลศึกษานั้นเป็นกระบวนการการศึกษาที่มีประโยชน์ที่จะช่วยทำให้เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกัตบุคคล และเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีได้ ประโยชน์เหล่านี้เกิดขึ้นจากพัฒนาการที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ใน 4 ประการคือ 1) พัฒนาการทางระบบอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย 2) พัฒนาการทางด้านทักษะในการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อและประสาท 3) พัฒนาการทางความสนใจในการเล่น และนันทนาการ และ 4) พัฒนาการในมาตรฐานของพฤติกรรม

สมาคมกีฬาและพลศึกษานานาชาติ (NASPE) ได้สรุปเนื้อหาที่เป็นมาตรฐานของพลศึกษาในการพัฒนากีฬาและพลศึกษาของประเทศไว้ว่า “เคลื่อนที่ไปสู่อนาคต : มาตรฐานพลศึกษาระดับนานาชาติ (1995)” ซึ่งเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานของเนื้อหาพลศึกษา คือ นักเรียนมีความรู้ มีคุณค่า และสามารถปฏิบัติได้ ประกอบด้วยมาตรฐาน 7 มาตรฐานด้วยกัน (Kovar ; et al. 2004: 6-7) ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 : นักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวและมีทักษะการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 2 : นักเรียนประยุกต์ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวและหลักการของการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ 3 : นักเรียนมีความสามารถในการใช้กิจกรรมทางกายในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4 : นักเรียนได้รับผลสำเร็จและดำรงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีในระดับของสมรรถภาพทางกาย

มาตรฐานที่ 5 : นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อบุคคลและพฤติกรรมทางสังคมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย

มาตรฐานที่ 6 : นักเรียนมีความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเข้าร่วมกิจกรรม ทางกาย

มาตรฐานที่ 7 : นักเรียนเข้าใจในการจัดกิจกรรมทางกายที่เหมาะสม เพื่อความสนุกสนาน เพื่อความท้าทาย เหมาะสมกับความรู้สึกร่างกายของตนเอง และการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

จากความสำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับศาสตร์ทางการศึกษาอื่น ๆ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาเป็นองค์รวมนั้นคือ พัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา คุณค่าและประโยชน์ของพลศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้พัฒนาความซาบซึ้งของการเคลื่อนไหวจนถึงขั้นที่ระลึกได้ว่า กิจกรรมเหล่านั้น คือส่วนที่จำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิตประจำวันของตน นั่นแสดงว่าบุคคลได้เห็นความสำคัญของการประกอบกิจกรรม พลศึกษาให้เป็นกิจนิสัยนั่นเอง

จุดมุ่งหมายของการสอนพลศึกษา

พลศึกษาเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาจิตใจ ศีลธรรม และวัฒนธรรมของบุคคล และเป็นการศึกษาที่ไม่สิ้นสุดในตัวของมันเอง แต่เป็นการพัฒนาสติปัญญา ความรู้สึก และความมุ่งมั่น

ความแน่น ความบริสุทธิ์และประโยชน์ให้ผู้เรียนมากยิ่งขึ้นจุดมุ่งหมาย ของการสอนพลศึกษามี 5 ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 50-51) คือ

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย (Physical development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ เพราะการเคลื่อนไหวหรือการออกกำลังกายนั้นจะทำให้ระบบประสาทกับระบบกล้ามเนื้อ (Neuromuscular) ทำงานสัมพันธ์กันอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดความแข็งแรง ความอดทน กำลัง ความเร็ว ความคล่องตัว ปฏิภาณตอบสนอง ความยืดหยุ่น ความสมดุล ที่รวมเรียกว่า สมรรถภาพทางกาย (Physical fitness) ได้เป็นอย่างดี และทำให้ร่างกายเกิดความเจริญเติบโตตามกฎของการใช้และไม่ใช้ (Law of use and disuse) คือ กล้ามเนื้อส่วนใดที่ถูกใช้งานอยู่เสมอก็จะเจริญเติบโต แต่ถ้าไม่ใช้ก็จะเล็กลีบลงขาดความแข็งแรง ฮอร์นไตร์ (Corsi. 2002: 540; อ้างอิงจาก Thondike. 2000)

2. การพัฒนาทางด้านจิตใจ (Mental development) คือ ความต้องการให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคนที่มีเหตุผล รู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ตัดสินใจได้เด็ดขาดถูกต้องและรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นในการเล่นกีฬา เพราะต้องใช้ไหวพริบ สติปัญญา ในการแก้ไขปัญหา และการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา นอกจากนั้นแล้วยังต้องการให้นักเรียนเป็นผู้มีความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ว่างใจแจ่มใสอยู่เสมอ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจะนำไปสู่ชีวิตที่มีความสุขทั้งกายและใจ ดังที่เพลโต นักปราชญ์ชาวกรีก (อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 50) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา ทำให้สุขภาพทางกายและจิตใจดีขึ้น เพราะสุขภาพทางกายและทางจิตใจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดมาก และถ้าสุขภาพทางกายดีแล้วสุขภาพทางจิตใจก็จะดีด้วย (Sound mind in sound body)

3. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional development) คือ ความต้องการให้นักเรียนรู้จักควบคุมอารมณ์ มีความยับยั้งใจ อดทน อดกลั้น ไม่โกรธง่าย ภูมิใจในตนเองเมื่อประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬา การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเองและรู้จักควบคุมอารมณ์ เพื่อจะได้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

4. พัฒนาการทางด้านสังคม (Social development) คือ ความต้องการให้นักเรียนฝึกการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น เป็นเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์ การอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย มารยาท และประเพณี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นักเรียนจะได้รับการฝึกฝนเรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา และต่อไปจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การฝึกการเป็นผู้นำ

และผู้ตาม หรือการเลือกหัวหน้าทีม การเล่นกีฬาเป็นทีม เป็นกลุ่ม ทำให้ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกัน สามัคคีและรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักการวางตัวเมื่อเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ เป็นต้น ในชั่วโมงพลศึกษาจึงเปรียบเสมือนห้องทดลองปฏิบัติการทางพฤติกรรมของนักเรียน สิ่งที่ต้องเน้นคือ พฤติกรรมแสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม และความมีน้ำใจนักกีฬา (Sportsmanship)

5. พัฒนาการทางด้านทักษะ (Skill development) คือ ความต้องการให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อ ระบบประสาท โดยเป็นการทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบกล้ามเนื้อต่าง ๆ (Muscular coordination) ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งทำงานสัมพันธ์กันระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ (Muscular and nervous coordination) ผลจากการสัมพันธ์กันของระบบดังกล่าวจะก่อให้เกิดทักษะ ซึ่งทักษะนั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยการฝึกฝนอยู่เป็นประจำ เป็นทักษะในการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายประกอบการใช้สติปัญญาในขณะเล่นกีฬา เมื่อมีทักษะแล้วนักเรียนก็จะอยากเล่นกีฬาต่อไป ทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นแล้วการมีทักษะยังทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความสนใจ และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่อไป

หลักการสอนพลศึกษา

การสอน (Teaching skill phase) เป็นขั้นที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการสอนพลศึกษา โดยเฉพาะการสอนทักษะ เป็นขั้นที่ต้องอาศัยกระบวนการของการใช้ความรู้และเทคนิคของครูเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงควรเลือกกิจกรรมการสอนทักษะมาปฏิบัติให้ถูกต้องมากที่สุดและควรใช้เวลาให้น้อยที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายหลักในการสอนพลศึกษา คือ เพื่อให้นักเรียนได้รู้วิธีการและท่าทางที่ถูกต้องของการปฏิบัติทักษะต่าง ๆ และเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545: 55-56) หลักการสอนพลศึกษา มีดังนี้

1. ใช้เวลาสอนหรือแสดงอย่างรวบรัดและใช้เวลาน้อยที่สุด ประมาณ 5-8 นาที เพราะนักเรียนอยากเล่นหรือปฏิบัติอย่างรวดเร็วมากกว่านั่งฟังเฉย ๆ นาน ๆ
2. ต้องจัดรูปแบบของชั้น ให้นักเรียนสามารถได้ยินและได้เห็นครูอย่างชัดเจน และทั่วถึง เช่น ครึ่งวงกลม แอวน้ำกระดาน
3. ไม่ควรให้นักเรียนหันหน้าเข้าหาแสงแดด เพราะอาจทำให้ตาพร่ามัว มองไม่เห็นหรือไม่ชัดเจน แต่ก็อย่าให้แสงแดดส่องทำร้ายตยเด็กมากเกินไปเพราะอาจทำให้เกิดอันตราย

4. ควรใช้อุปกรณ์ประกอบการอธิบายและสาธิต เพราะจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจ ได้ดียิ่งขึ้น ง่ายขึ้น ช่วยประหยัดเวลา และนักเรียนก็จะได้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของ ทักษะได้ชัดเจนขึ้น

5. ใช้วิธีสอนรวม-แยก-รวมในการสอนทักษะ ซึ่งเป็นการแยกแยะและแสดงถึง ความสัมพันธ์ ส่วนย่อย ๆ ของทักษะให้นักเรียนเห็นอย่างชัดเจน

6. อธิบายหรือสอนทักษะจากง่ายไปหายากตามลำดับ และอธิบายจุดเน้นสำคัญ ๆ ของทักษะแต่ละอย่าง

7. หลักการสอนควรให้นักเรียนลองปฏิบัติด้วยตนเอง

8. บางครั้งอาจให้นักเรียนช่วยสาธิต แต่ต้องตกลงและต้องทำความเข้าใจกัน ก่อนเพื่อให้การสาธิตเป็นไปอย่างตรงจุด ไม่ควรให้นักเรียนช่วยสาธิตแทนครูบ่อยเกินไป เพราะ นักเรียนอาจขาดความเชื่อถือในตัวครูได้

9. อย่าเน้นการสอนมากเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้ด้วย ตนเองบ้าง นั่นก็คือ อย่าใช้วิธีการสอนแบบอธิบายและสาธิตมากเกินไปในทุก ๆ เรื่อง นักเรียนควร ได้ทดลองหรือแก้ปัญหาเองบ้าง

10. ถ้าใช้ทฤษฎีถ่ายทอดของการเรียนรู้ จะทำให้ช่วยประหยัดเวลาและพลังงานลงได้ อีกและนักเรียนก็จะเข้าใจง่ายขึ้นด้วย

ลำดับและขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนพลศึกษา

ตามหลักการและปรัชญาของการเรียนการสอนพลศึกษาที่ถูกต้องจะช่วยให้บรรลุผล ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แท้จริงได้นั้น คือ กระบวนการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ลงเล่นกีฬา หรือปฏิบัติจริงด้วยตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการในด้าน ต่าง ๆ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านคุณธรรม 3) ด้านเจตคติ 4) ด้านทักษะการกีฬา และ 5) สมรรถภาพทางกาย ควบคู่กันไปพร้อม ๆ กันไปด้วย ดังนั้น การที่จะจัดกิจกรรมและ ประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียน ได้ปฏิบัติด้วย การลงเล่นกีฬาจริง ๆ ด้วยตนเองตามที่กล่าวนี้ และบรรลุผลตามที่วางไว้ด้วยดีตามกระบวนการของการจัดและดำเนินการเรียนการสอนพลศึกษา ที่ถูกต้อง จึงมีความจำเป็นจะต้องเป็นไปตามลำดับและตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 264) ได้เสนอหลักการที่สำคัญ ๆ ในแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการสร้างความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจ

เป็นกระบวนการในการเตรียมร่างกายและจิตใจของนักเรียนทุกครั้งก่อนที่จะ มีการเรียนวิชา พลศึกษา กระบวนการนี้นับว่าเป็นกระบวนการที่มีความจำเป็นและสำคัญมากก่อนที่จะ

จะเริ่มเรียนวิชาพลศึกษา ทั้งนี้ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ 1) ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวพร้อมที่จะเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ด้วยความปลอดภัย หลังจากได้นั่งเรียนในห้องเรียนมาเป็นเวลานานมาแล้ว 2) ทำให้ระบบต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น ระบบกล้ามเนื้อ ระบบไหลเวียนเลือด และระบบหายใจ ได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวและพร้อมที่จะเคลื่อนไหวได้โดยไม่เกิดการบาดเจ็บจากการฝึกหัดของกล้ามเนื้อหรือเกิดการพลิกแพลงของข้อต่อได้

2. กระบวนการสร้างความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้

กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ครูช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในสิ่งที่เรียน เช่น หลักการ วิธีการ เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จำเป็นและสำคัญของกีฬาหรือกิจกรรมที่จะสอนนั้น แล้วสามารถปฏิบัติและลงเล่นได้ด้วยความปลอดภัยและด้วยความสนุกสนาน ทั้งนี้รวมทั้งระเบียบ กติกาการเล่นหรือข้อตกลงอื่น ๆ ที่จำเป็น ที่ง่าย ๆ และช่วยให้การเล่นนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้

3. กระบวนการปฏิบัติจริงเพื่อความสนุกสนาน

กระบวนการนี้นับว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของกระบวนการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา เพราะว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสนำสิ่งที่ได้เคยเรียนมาแล้วในกระบวนการก่อน ๆ มาใช้เล่นเพื่อความสนุกสนานในสภาพการณ์จริง ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเกิดประสบการณ์จริง และได้มีการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามที่จุดประสงค์การเรียนรู้ได้วางไว้อย่างแท้จริง และการที่นักเรียนจะมีความรัก ความชอบ เห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายและมีความผูกพันกับการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายในภายภาคหน้าต่อไปอีกหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับบรรยากาศและประสบการณ์จริงที่นักเรียนได้รับจากการเรียนการสอนของกระบวนการนี้เป็นสำคัญ

4. กระบวนการสรุป ประเมินผลและสรุปปฏิบัติ

กระบวนการนี้แม้จะเป็นกระบวนการสุดท้ายของการเรียนการสอนก็ตาม แต่ก็นับว่าเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน เพราะว่าเป็นกระบวนการที่ครูจะสรุปและประเมินผลของการเรียนการสอนที่เพิ่งผ่านมาใหม่ ๆ ให้นักเรียนได้ทราบเพื่อปรับปรุงในสิ่งต่าง ๆ ที่ยังไม่ดีขึ้น หรือในสิ่งที่ดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก สิ่งที่คุณครูควรแจ้งให้นักเรียนทราบนี้จะมีทั้งในด้านการเล่น วิธีการเล่น พฤติกรรมการแสดงออกของผู้เล่นที่เกี่ยวข้องกับระเบียบและกติกากการเล่นและการมีน้ำใจนักกีฬา ทั้งในระหว่างการเล่น หลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้ชนะ หรือหลังจากการเล่นเมื่อเป็นผู้แพ้ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และที่ครูเห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมให้ดีขึ้น หรือที่ดีอยู่แล้ว

ให้ดีขึ้นต่อไปอีก และในขณะเดียวกันนักเรียนจะได้เวลาพักก่อนที่นักเรียนจะทำความสะอาดร่างกายเพื่อเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในวิชาต่อไป

การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา

ในระดับชั้นประถมศึกษา พลศึกษาจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาการไปตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เช่นเดียวกับวัตถุประสงค์พื้นฐานทางการศึกษาทั่วไป ศักยภาพเหล่านี้ประกอบด้วยการให้นักเรียนได้พัฒนาทางด้านทักษะ สติปัญญา การเรียนรู้ การรู้จักคิดอย่างสร้างสรรค์ การรู้จักสื่อสาร มีความคิดเป็นของตนเอง การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น รวมถึงการพัฒนาด้านทักษะกลไกการเคลื่อนไหวของร่างกายอย่างมีประสิทธิภาพและสวยงาม วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่งการที่จะช่วยให้เป้าหมายเหล่านี้เป็นจริงขึ้นมาได้ จิรภรณ์ ศิริประเสริฐ (2543: 9-13) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษาดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ

เด็กทุกคนที่เกิดมามีพันธุกรรมเป็นตัวกำหนดส่วนสูง น้ำหนัก และคุณลักษณะต่าง ๆ นอกจากนี้แล้วปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม เช่น การได้รับโภชนาการที่เหมาะสม การนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ การปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และการเลี้ยงดูของบิดามารดา จะมีผลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก นอกเหนือจากปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ว่าการเจริญเติบโตปกติและการพัฒนาของกระดูก กระดูกอ่อน และกล้ามเนื้อ จะเกิดขึ้นได้เมื่อเด็กได้รับการออกกำลังกายที่ต่อเนื่องและเหมาะสมในระยะเวลาที่เด็กกำลังเจริญเติบโตเท่านั้น การออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอจะช่วยเพิ่มความหนาของกระดูก เนื่องจากการเพิ่มการสะสมของแร่ธาตุในกระดูกทำให้กระดูกใหญ่ขึ้นและแข็งแรง

2. เพื่อพัฒนาและคงไว้ซึ่งประสิทธิภาพสูงสุดของสมรรถภาพทางกาย

เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะไม่เหนื่อยง่ายในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน และยังมีพลังเหลือสำรองไว้ใช้อีกต่างหากในคราวที่ร่างกายจำเป็นต้องใช้ มีแนวโน้มว่าเด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีการควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี มีการปรับตัว และชอบเข้าสังคม การออกกำลังกายที่หนักจะช่วยให้เด็กมีน้ำหนักที่เหมาะสมกับวัย สมรรถภาพทางกายที่สูงสุดในวัยเด็ก จะช่วยทำให้เด็กมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมเล่นกีฬาและกิจกรรมพลศึกษาอื่น ๆ นอกจากนี้แล้วการมีสมรรถภาพทางกายที่ดีจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความแข็งแรง ความทนทานของระบบไหลเวียนโลหิต การมีสุขภาพดี ร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีความสามารถในการ

แสดงออกของร่างกายสูงสุด การพัฒนาทางด้านร่างกายเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางด้าน อารมณ์ สังคม สติปัญญา การเรียนรู้ และการจินตนาการ

3. เพื่อพัฒนาทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์

การเคลื่อนไหวทุกอย่างที่ใช้ในการทำกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การเดิน การวิ่ง การ ปีนป่าย การเคลื่อนไหวที่ใช้ในการเล่นกีฬา ยิมนาสติกและกิจกรรมการเดินร่าเข้าจังหวะต่าง ๆ เหล่านี้ ถือได้ว่าเป็นทักษะทางกายที่เป็นประโยชน์ทั้งสิ้น ทักษะเหล่านี้ไม่สามารถทำให้มีขึ้นใน ระยะเวลาอันสั้นได้ หากต้องใช้เวลาฝึกหัดเป็นเวลานาน วัยเด็กซึ่งเป็นวัยที่ระบบประสาทและ กล้ามเนื้อกำลังปรับตัว การเรียนรู้หรือการฝึกหัดจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ท่าทางและทักษะที่ถูกต้องจะ เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ทางด้านกลไกการเคลื่อนไหวเหล่านี้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ ในการทำกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันและกิจกรรมการพักผ่อน

4. เพื่อพัฒนาทางด้านสังคมและอารมณ์

บุคคลที่มีวุฒิภาวะทางสังคมคือ บุคคลที่ทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เป็นที่ยอมรับนับถือของผู้อื่น มีบุคลิกภาพดีและมีน้ำใจนักกีฬา สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ทางหนึ่งโดย การเล่นกีฬาที่เป็นทีม หรือการทำกิจกรรมที่เป็นกลุ่ม ในสถานการณ์ของการเล่นต้องมีการวางกฎ กติกาให้ชัดเจน เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติตามในแง่ของความซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวง มีความยุติธรรม สำหรับทุกคน ตระหนักถึงสิทธิของผู้อื่น สิ่งที่ได้จากการเล่นเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้ปรับพฤติกรรม ทางสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และเป็นการฝึกการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย การเข้าร่วมในกิจกรรมกีฬายังมีผลต่อการพัฒนาทางด้านอารมณ์ ทำให้ความสามารถในการ ควบคุมตนเองได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ มีการคิดการตัดสินใจได้ดี ผลของการแพ้ชนะจากการเข้า ร่วมกิจกรรมพลศึกษาจะช่วยให้เด็กยอมรับในความเป็นจริงเมื่อตนเองเป็นผู้แพ้ และรู้จักยินดีในชัย ชนะของผู้อื่น โดยเฉพาะนักกีฬาประเภททีมจะช่วยให้เด็กได้ปรับตัวในการเป็นผู้แพ้ของเด็กได้ เป็นอย่างดี สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านอารมณ์และพฤติกรรม จากการวิจัยพบว่า การออกกำลังกายแบบแอโรบิคที่เป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมที่โรงเรียนจัดให้ สามารถช่วยพัฒนา ด้านอารมณ์และการปรับพฤติกรรมของเด็กได้

5. เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านนันทนาการ

การคร่ำเคร่งในชั่วโมงทำงาน ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้มนุษย์ไม่ต้องออกแรงมากเหมือนสมัยก่อน การเดินทางที่สะดวกสบาย การใช้เครื่องทุ่นแรงใน ชีวิตประจำวัน ทำให้มนุษย์มีเวลามากขึ้น จึงทำให้นันทนาการและการพักผ่อนเข้ามามีบทบาท สำคัญต่อชีวิตประจำวัน ครูจะต้องสนใจให้เด็กรู้จักนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ใน

ยามว่าง ถือว่าเป็นการพักผ่อนโดยการเล่นกีฬา ทักษะของกีฬาต่าง ๆ ที่มีการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับชีวิตประจำวัน เพราะจะเป็นแรงจูงใจให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเล่นกีฬาต่อไปอีกได้ อีกทั้งกิจกรรมการออกกำลังกายเหล่านี้จะช่วยทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการ และเป็นการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้กับชีวิตอีกด้วย

6. เพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา

ความสามารถทางด้านสติปัญญาเกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จะจดจำและระลึกถึงสิ่งที่เคยเรียนมาแล้ว เช่น รู้ความหมายของศัพท์ การรู้จักผูกคำเข้าด้วยกันเป็นวลีหรือประโยค รู้แนวคิดเบื้องต้น รู้ในหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ รู้วิธีดำเนินการ มีกระบวนการในการคิด นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเข้าใจ การรู้จักตีความ การอธิบาย การแปล หรือการคาดคะเนต่าง ๆ การรู้จักสิ่งที่รู้และเข้าใจไปประยุกต์ในสถานการณ์จริง ๆ ได้ รู้จักวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผล โดยมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนและใช้ได้ ธรรมชาติของกิจกรรมทางพลศึกษาจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทางด้านสติปัญญานี้ได้ เพราะในกิจกรรมพลศึกษา เช่น เกม กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมการเคลื่อนไหวต่าง ๆ และยิมนาสติก เป็นต้น จะมีคำศัพท์มากมายที่เด็กต้องจำตามความหมายของคำศัพท์ที่ครูให้มา ความสามารถในการนำคำศัพท์นั้นมาสร้างเป็นวลีและประโยค เพื่อใช้ในกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางพลศึกษา ทำให้เด็กรู้จักคิดเกี่ยวกับการเล่น และรู้จักสร้างแนวคิดในการเล่นเกมนั้นว่าสัมพันธ์กับกำลัง ทิศทาง เวลา ที่ว่าง และจุดศูนย์ถ่วงอย่างไร ดังนั้นครูจึงไม่ควรมองวิชาพลศึกษาว่าเป็นวิชาการล้วน ๆ แต่เปรียบเสมือนสื่อของการเคลื่อนไหว ซึ่งช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการทางด้านการรู้จักคำศัพท์ การสร้างแนวคิด และกระบวนการคิด ครูควรเลือกกิจกรรมพลศึกษาที่เหมาะสม และเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการเรียนการสอน

7. เพื่อพัฒนาทางด้านความคิดสร้างสรรค์

ในการให้การศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องสร้างความคิดสร้างสรรค์ในตัวผู้เรียน เช่น การระบายสี การปั้นและการเล่นดนตรี ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ทั้งสิ้น เพียงแต่แตกต่างกันในรูปขององค์ประกอบ สี และรูปภาพ ทางด้านพลศึกษานั้น ความคิดสร้างสรรค์หมายถึง วิธีการแสดงที่มีลีลาสวยงามของการเคลื่อนไหว หรือการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้นอย่างมีจินตนาการ

8. การเพิ่มจินตนาการเกี่ยวกับตนเองของเด็ก

พลศึกษาสามารถทำให้เกิดประโยชน์ หรือโทษต่อการจินตนาการทางด้านบวกของเด็ก ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในการเข้าร่วมในกิจกรรมพลศึกษา จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเพิ่มขึ้น รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสุขจากผลของความสำเร็จ และทำให้เด็กเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นที่จะพยายามอีกในครั้งต่อไป แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กไม่ประสบความสำเร็จจากการเข้าร่วมกิจกรรมก็จะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสามารถ ทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อตนเอง ถอนตัวจากสังคม และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้

นอกจากนี้ เฮสตี (Hastie .2006: 7-11) ก็ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายหรือกิจกรรมพลศึกษาในชั้นประถมศึกษาไว้ 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1. ประโยชน์ด้านสุขภาพ

เด็ก ๆ จะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย เพราะกิจกรรมจะช่วยให้พวกเขามีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น ได้แก่ กระดูก กล้ามเนื้อ และข้อต่อ พัฒนาให้กล้ามเนื้อแข็งแรง มีความอ่อนตัว มีความสมดุล และทำงานประสานสัมพันธ์กันดี เด็กที่มีความแข็งแรงมีความอ่อนตัวดีช่วยลดการบาดเจ็บเมื่อเขาโตขึ้น และหัวใจทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างออกกำลังกายและขณะพัก

ทางการแพทย์ ปัจจุบันแนะนำว่า เด็กชั้นประถมศึกษาควรใช้เวลาอย่างน้อย 60 นาทีของการทำกิจกรรมทางกายในแต่ละวันหรือมากกว่าหนึ่งวันในแต่ละสัปดาห์ การออกกำลังกายควรเหมาะสมกับอายุและมีความหลากหลาย

2. ประโยชน์ด้านสติปัญญา

เด็กเล็กจะเรียนรู้โดยการสำรวจและการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเขา เช่น การเล่นห้อยโหน การจับ สัมผัสวัตถุที่หลากหลายรอบตัวพวกเขา การกระตุ้นด้วยการสำรวจค้นหา จะเป็นกุญแจสำคัญนำไปสู่การพัฒนาสมอง ประสพการณ์เหล่านี้ช่วยให้เด็ก ๆ สร้างรอยต่อเซลล์ประสาท หรือการเชื่อมต่อระหว่างเซลล์ประสาทเป็นล้าน ๆ เซลล์ในสมอง การเชื่อมของเซลล์ประสาทเหล่านี้จะพัฒนาการเคลื่อนไหวในอนาคต ทักษะอันชาญฉลาด และแสดงออกโดยการแสดงทักษะเฉพาะอย่าง เช่น การเฝ้า การเดิน หรือการพูดคุย

3. ประโยชน์ด้านสังคม

ทฤษฎีความต้องการด้านสังคมของมาสโลว์ อ้างถึงใน เฮสตี (Hastie. 2006: 10) อธิบายว่า ความปรารถนาอย่างแรงกล้าของแต่ละบุคคลนั้น คือการได้รับความรัก และการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ซึ่งเป็นปฏิกิริยาพื้นฐานด้านชีววิทยาของมนุษย์ ที่ต้องการจากสังคม กิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ กระบวนการทางสังคม คือ

สิ่งสำคัญอย่างมากของการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย ตัวอย่างเช่น การเล่นกีฬาประเภทคู่ เช่น เทนนิส การเล่นกีฬาประเภททีม เช่น ฟุตบอล ต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน ขึ้นไป ดังนั้น กิจกรรมทางกายจึงช่วยให้เด็ก ๆ มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสร้างทักษะทางสังคม ซึ่งช่วยให้พวกเขาารู้สึกว่าไม่ต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยวหรืออยู่คนเดียว

4. ประโยชน์ด้านอารมณ์

เด็ก ๆ จะแสดงความสามารถอย่างต่อเนื่องในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ช่วงเวลาที่เด็กประสบความสำเร็จจากการแสดงความสามารถ เขาหรือเธอจะได้รับประโยชน์ด้านอารมณ์ เพราะว่ามันจะเพิ่มความรู้สึกของการนับถือตนเอง กิจกรรมทางกายเหล่านั้นจะมีผลกระทบในทางบวกด้านจิตวิทยาของเด็กให้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การให้เด็กออกมาสาธิตกิจกรรมจะทำให้ระดับของการนับถือตนเองและความคิดของตนเองสูงขึ้น และระดับความวิตกกังวลและความเครียดลดลง

จากวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสอนพลศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า พลศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่จำเป็นในหลักสูตรในระดับประถมศึกษา ที่ช่วยให้เด็กมิใช่เพียงแต่พัฒนาทางด้านร่างกายเท่านั้น หากยังช่วยให้เด็กได้พัฒนาในด้านอื่น ๆ ที่สำคัญ เช่น ด้านสติปัญญา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสังคม การยอมรับนับถือในตนเอง การมีสุขภาพจิตที่ดี และการรู้จักใช้เวลาว่าง นอกจากนี้วิชาพลศึกษายังสามารถจัดการเรียนการสอนข้ามหลักสูตร เพื่อให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย ในการส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ ด้านคุณธรรม ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ความสามารถในการอ่านเขียน ความสามารถในการคิดคำนวณ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทักษะการคิด ความสัมพันธ์ในการทำงาน และการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

นอกจากนี้ เฮสตี (Hastie 2006: 54-57) ยังได้สรุปโปรแกรมพลศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาว่าควรมุ่งสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวบอกได้ว่าเด็กนั้นมีความสามารถในการเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง เช่น เมื่อสอนให้นักเรียนเตะลูกบอล ช่วยให้นักเรียนแสดงการเตะลูกบอลหรือตำแหน่งของร่างกายได้อย่างไร คำพูดที่ว่า “ฉันต้องการเตะลูกฟุตบอลโดยใช้แรงเบา

หรือการทรงตัวของร่างกายที่ระดับต่ำบนเท้าทั้งสองข้าง” คำว่าแรงเบาหรือระดับต่ำนั้นบอกได้ว่านักเรียนมีความสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างไร

ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวนั้น รวมถึงการรับรู้ระยะห่างของวัตถุพลัง และความสัมพันธ์ในโปรแกรมพลศึกษามีเนื้อหาที่มุ่งสอนให้ได้ปฏิบัติตามคำศัพท์การเคลื่อนไหว เขาจะคิดแตกต่างกันระหว่างคำว่าข้างหน้าและข้างหลัง ข้างบนและข้างล่าง การเคลื่อนไหวอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหวในวิชาพลศึกษามีดังนี้

1.1 การรับรู้ระยะห่างของวัตถุ ประกอบด้วย 1) ทิศทาง ได้แก่ ข้างบน ข้างล่าง ข้างหน้า ข้างหลัง ซ้าย ขวา ตามเข็มนาฬิกา และทวนเข็มนาฬิกา 2) ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง 3) แนวทางเคลื่อนที่ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก 4) ตำแหน่งที่ตั้ง ได้แก่ ระยะห่างของตนเอง หรือระยะห่างทั่วไป

1.2 พลัง ประกอบด้วย 1) เวลา ได้แก่ ช้าหรือเร็ว 2) แรง ได้แก่ นึกหรือเบา 3) การเคลื่อนที่ได้แก่ แบบอิสระหรือกระโดด

1.3 ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ผู้ถูกกระทำ เป็นผู้กระทำ การเคลื่อนที่ไปด้วยกัน แยกจากกัน ปฏิบัติเหมือนกัน และปฏิบัติต่างกัน ความสัมพันธ์กับการใช้อุปกรณ์หรือเคลื่อนที่ในสนามหญ้า ได้แก่ เคลื่อนที่ไปข้างหน้า กลับหลัง ด้านข้าง เหนือกว่า ต่ำกว่า ข้าง ๆ หนายขึ้น และพลิกคว่ำ

2. ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น

เมื่อร่างกายของเราเคลื่อนที่ เราจะแสดงความสามารถของทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะการเคลื่อนไหวบางอย่างอาจเคลื่อนที่จากอีกที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่น การงอและการเหยียด ความสามารถในการอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้น ประกอบด้วย ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skill) คือ การเคลื่อนที่ของร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในลักษณะเป็นแนวตั้งกับพื้นราบ ประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน 8 ประการด้วยกัน คือ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การก้าวกระโดด (Hopping) การควมม้า (Gallop) การก้าวไปด้านข้างหรือสไลด์ (Sliding) และการก้าว-ซิด-ก้าว (Skipping)

2.2 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) การจดจำทักษะได้มากที่สุดนั้น จะเป็นทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นที่มีการ

ใช้อุปกรณ์หรือวัตถุอื่นประกอบ และเป็นทักษะเบื้องต้นที่รวมด้วยกันกับทักษะกีฬา ตัวอย่างเช่น การตี คือทักษะความชำนาญในการใช้อุปกรณ์ เช่น แบดมินตัน แร็กเก็ต หรือพายเรือ การวอลเลย์ คือความสามารถในการใช้ศีรษะ แขน หรือเท้า ในการเข้าถึงวัตถุก่อนที่มันจะสัมผัสพื้น ทักษะการเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์นี้ มีความซับซ้อนมากที่สุดและมีความยากมากที่สุดสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้ได้ ทักษะเหล่านี้ ได้แก่ การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอล (Dribbling ; Hands/Feet) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือและเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์ (Volleying) และการตี (Sticking ; Long/Short handles)

2.3 ทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบอยู่กับที่ (Non-locomotor skill) ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่นี้ไม่เหมือนทักษะการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ ทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ไม่ทำให้เกิดผลต่อวัตถุ ไม่เหมือนกับทักษะการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ไม่สามารถเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้ ในความเป็นจริงนั้นทักษะการเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่เป็นความสามารถที่สัมพันธ์กับตำแหน่งอยู่กับที่ขณะที่ยืนหรือนั่ง ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การทรงตัว (Balancing) การโยกตัว (Rocking) และการม้วนตัว (Curling)

สำหรับ โคเวอร์และคณะ (Kovar; et al. 2004: 54-56) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบ การเคลื่อนไหวและพัฒนาทักษะไว้ดังนี้

1. กิจกรรมของร่างกาย (Activities of the body) ได้แก่ การเคลื่อนไหวของร่างกายสามารถเคลื่อนไหวได้ดังนี้

1.1 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor skills) ได้แก่ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การก้าวกระโดดลอยตัว (Leaping) การกระโดด (Jumping) การกระโดดเขย่ง (Hopping) การควบม้า (Galloping) การลื่นไถล (Sliding) และการวิ่งสลับเท้า (Skipping)

1.2 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Axial (Non-Locomotor) skill) ได้แก่ การบิดตัว (Twisting) การหมุน (Turning) การก้มตัว (Bending) การเหยียดตัว (Stretching) การดัน (Pushing) การดึง (Pulling) การก้าวขึ้น (Rising) การล้มลง (Collapsing) การเหวี่ยง (Swinging) การแกว่ง (Swaying) การหลบอย่างรวดเร็ว (Dodging) การหมุน (Spinning) การสั่น (Shaking) และการทรงตัว (Balancing)

1.3 การเคลื่อนไหวแบบประกอบอุปกรณ์ (Manipulative skill) ได้แก่ การกลิ้ง (Rolling) การขว้าง (Throwing) การจับ (Catching) การเลี้ยงบอลด้วยมือ (Dribbling)

with hand) การเลี้ยงบอลด้วยเท้า (Dribbling with foot) การเตะ (Kicking) การโยนบอลด้วยมือ และเตะออกไป (Punting) การวอลเลย์/ใช้มือหรือแขนส่วนหน้าสัมผัสลูกบอล (Volleying) การตี (Sticking) การใช้มือทั้งสองข้างลูกลูกในลักษณะโค้งไปยังห่วงบาสเกตบอล (Setting shot) การเสิร์ฟลูกมือบน (Overhand Serve) และการใช้มือทั้งสองส่งบอล (Passing)

2. การรับรู้การเคลื่อนไหวของร่างกาย (Body awareness) ได้แก่

2.1 การถ่ายโยงน้ำหนักของร่างกาย

2.2 ความสมดุล หรือความสัมพันธ์กับน้ำหนักของร่างกาย

2.3 การรับรู้การวิ่งหนี

2.4 รูปร่าง ได้แก่ เส้นตรง แนวกว้าง ทรงกลม โค้งหรืองอ การม้วน/กลิ้ง

และทำเป็นมุม

2.5 ศูนย์กลางความสนใจ/ทิศทางที่จ้องมองนาน ๆ

3. การรับรู้พื้นที่ในการเคลื่อนไหว (Space awareness) ได้แก่

3.1 พื้นที่ที่บุคคลสามารถเคลื่อนไหวได้หรือพื้นที่ที่จำกัด

3.2 พื้นที่โดยทั่ว ๆ ไป

3.3 ทิศทาง (Directions) ได้แก่ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง ด้านบน

และด้านล่าง

3.4 ระดับ (Levels) สูง ปานกลาง และต่ำ

3.5 ขนาด (Size) ใหญ่ และเล็ก

3.6 เส้นทาง (Pathways) ได้แก่ ทางตรง ทางโค้ง และทางซิกแซก

4. คุณภาพในการเคลื่อนไหว (Qualities of movement) ได้แก่

4.1 เวลาหรือความเร็วของการเคลื่อนไหว ได้แก่ รวดเร็วทันที ค่อยข้างช้า เร่งให้เร็วขึ้น ทำให้ช้าลงตามจังหวะการเต้นของหัวใจ และตามรูปแบบการเข้าจังหวะ

4.2 การออกแรงกระทำในการเคลื่อนไหว ได้แก่ ความหนัก-เบา การเน้น ย้ำ และความสม่ำเสมอ

4.3 การเคลื่อนไหวที่โดยอิสระ

5. ความสัมพันธ์ของร่างกายในการเคลื่อนไหว ได้แก่

5.1 การใช้เครื่องมือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ โกล์ โกล์ ด้านหน้า ด้านหลัง ด้านข้าง และด้านบน

5.2 การเคลื่อนไหวโดยการจับคู่กัน ได้แก่ จับคู่กับสิ่งที่สะท้อนออกมาเหมือนกัน จับคู่กับสิ่งที่มาบรรจบกัน และส่วนที่เข้าด้วยกัน

5.3 การเคลื่อนไหวที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านบน-ด้านล่าง และด้านกว้าง-ด้านแคบ

5.4 การเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นและทำให้เสร็จในขณะเดียวกัน ได้แก่ การทำตามหรือการเลียนแบบ

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 132) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะเบื้องต้น เป็นความสามารถพื้นฐานเป็นความจำเป็นต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของทุก ๆ คนต่อไปข้างหน้า และในขณะเดียวกันก็จะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญในการช่วยให้บุคคลมีทักษะในการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ ทำให้สามารถเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพและเพื่อความสนุกสนานในเวลาว่างตามอัธยาศัยของตนได้ในโอกาสอื่น ๆ ต่อไป ดังนั้น ตามหลักของพลศึกษา จึงได้มีการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นประเภทต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนทุก ๆ คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษานั้น ควรมุ่งสอนทักษะการเคลื่อนไหวที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เกิดความคิดรวบยอดของการเคลื่อนไหว ซึ่งทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นนั้นประกอบไปด้วย การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบไม่เคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวเบื้องต้นแบบประกอบอุปกรณ์ ซึ่งการเคลื่อนไหวเบื้องต้นเหล่านี้ เป็นความสามารถพื้นฐานที่เป็นจุดเริ่มต้นที่มีความจำเป็นที่จะนำไปสู่คุณภาพ และประสิทธิภาพของการเคลื่อนไหวในกิจกรรมต่าง ๆ

ข้อควรคำนึงในการจัดโปรแกรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับพัฒนาการและความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่

1. เด็กต้องการความช่วยเหลือในด้านความเชื่อมโยงระหว่างการเคลื่อนไหวพื้นฐานกับการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับกีฬา ดังนั้นครูจะต้องสอนทักษะการเคลื่อนไหวตั้งแต่การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวที่ยากสลับซับซ้อน เพื่อให้เด็กนำไปใช้ในสถานการณ์ การเล่นจริง

2. เด็กจะให้ความสำคัญในเรื่องของการได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าของความเป็นคน ดังนั้น การจัดสิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนและบ้านให้มีความรู้สึกปลอดภัยและมั่นคงจะช่วยให้

3. เด็กต้องการแรงกระตุ้นและแรงเสริมจากผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก ซึ่งจะช่วยพัฒนาในด้านการสร้างความคิดอัตโนมัติของเด็ก

4. การให้โอกาสและการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกในกิจกรรมเคลื่อนไหวร่างกายและการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดี จะเพิ่มประสิทธิภาพด้านกลไกการรับรู้

5. มีการจัดระเบียบการเล่นกับเพื่อนที่โรงเรียนและที่บ้าน แต่ต้องระวังไม่ให้ขัดต่อทักษะการเรียนรู้ด้านสังคมของเด็ก

6. ควรจัดกิจกรรมให้ร่วมเล่นเป็นทีมในเวลาที่เหมาะสม

7. กิจกรรมประเภทจินตนาการและการเล่นโดยเล่าเรื่อง ควรจัดให้มีในระยะแรกของวัยนี้ เพราะเป็นช่วงอายุที่มีจินตนาการที่แจ่มชัด

8. กิจกรรมเข้าจังหวะ ทำให้เด็กสนุกสนานอีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความสามารถในการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานให้เข้ากับจังหวะและดนตรี

9. การให้เด็กได้เข้าร่วมปฏิบัติจริง ๆ ด้วยตนเองจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

10. ความคิดรวบยอดของการผสมผสานวิชาการต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคม ศิลปะ และภาษา สามารถทำได้โดยการใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวเข้าช่วย

11. ควรจัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการปีนป่ายและการห้อยโหนในโปรแกรม

12. ความสนใจในเรื่องของกีฬาจะเริ่มในระยะสุดท้ายของวัยนี้ ดังนั้นจึงควรสอนทักษะเบื้องต้นของกีฬาประเภทต่าง ๆ และเกมนำที่ง่าย ๆ

13. การสอนพลศึกษาต้องเน้นถึงทักษะที่ถูกต้อง

14. สนับสนุนให้เด็กได้คิดก่อนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม เช่น อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งช่วยให้เด็กระมัดระวังในพฤติกรรมที่เสี่ยง

15. สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่ และกีฬาที่เล่นเป็นทีม

16. กิจกรรมที่สอน จะต้องเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีบุคลิกภาพที่สง่างาม

17. ใช้กิจกรรมเข้าจังหวะ ในการสอนที่จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทและระบบกล้ามเนื้อ

18. สอนทักษะการเคลื่อนไหวเฉพาะอย่างและเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกหัดโดยครูคอยให้กำลังใจและสนับสนุน

19. ให้โอกาสเด็กได้เข้าร่วมกิจกรรมกีฬาเยาวชนตามความต้องการ ความเหมาะสม และความสนใจของเด็ก

20. สอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมเสนอในการสอน

กล่าวได้ว่า ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะ พัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของเด็ก เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับครูที่จะได้นำไปตั้งวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาวะต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาการไปอย่างสมบูรณ์ในแต่ละคน ทั้งทางด้านร่างกาย ทักษะกลไก สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อกันและเกี่ยวพันกัน พัฒนาการแต่ละด้านเหล่านี้จะมีผลต่อพัฒนาการโดยทั่ว ๆ ไปของเด็ก การพัฒนาด้านร่างกายจะเริ่มก่อนแล้วจึงค่อยพัฒนาไปทางด้านอื่น ๆ พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กระดับชั้นประถมศึกษามีความแตกต่างระหว่างเพศน้อย เด็กจะมีส่วนสูงและน้ำหนักเพิ่มขึ้นอย่างคงที่และเป็นสัดส่วน แต่จะไม่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมากเหมือนวัยก่อนเข้าเรียน ระบบกล้ามเนื้อและระบบกระดูกยังไม่แข็งแรง อัตราชีพจรและอัตราการหายใจจะค่อย ๆ ลดลง ดังนั้น ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมที่มีลักษณะปะทะอย่างรุนแรงหรือกิจกรรมที่ต้องใช้ความทนทานของระบบกล้ามเนื้อและระบบไหลเวียนโลหิต ซึ่งจะทำให้เกิดการบาดเจ็บและเป็นอันตรายได้ ดังนั้น ครูจึงควรจัดประสบการณ์และโปรแกรมพลศึกษาให้แก่เด็ก โดยคำนึงถึงลักษณะการเจริญเติบโต พัฒนาการ และความต้องการของเด็กในช่วงแต่ละวัยเป็นสำคัญ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งเอาไว้

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลทางการศึกษาจะเกี่ยวข้องกับคำ 3 คำ คือ 1) การทดสอบ (testing) หมายถึง การนำเสนอชุดคำถามที่เรียกว่าข้อสอบหรือแบบทดสอบที่มีมาตรฐานให้ผู้สอบตอบ 2) การวัดผล (measurement) หมายถึง การวัดคุณลักษณะ (attribute) ของบุคคลจากผลการตอบคำถามในแบบทดสอบตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อแสดงคุณค่าเชิงปริมาณหรือตัวเลขที่วัดได้ การวัดผลนอกจากใช้แบบทดสอบแล้วยังรวมถึงการใช้เครื่องมืออื่นเพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพด้วย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์การตรวจผลงานต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ประเมินทำ 3) การประเมินผล (evaluation) หมายถึง กระบวนการอย่างมีระบบที่นำข้อมูลจากการวัดผลมาตีค่าและตัดสินคุณค่าของผู้เรียน ซึ่งการวัดผลและการประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง เมื่อมีการวัดผลจะทำให้ได้ข้อมูลและรายละเอียดหลายด้าน เมื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งเพื่อตีค่า หรือสรุปคุณค่าออกมาถือว่าเป็นกระบวนการประเมิน ผลการประเมินจะมีความถูกต้องเที่ยงตรงเพียงใดขึ้นกับความถูกต้องของผล

การวัด ถ้าผลการวัดถูกต้องการประเมินก็จะมีเชื่อถือได้มากและตรงกับความเป็นจริง ถ้าผลการวัดผิดพลาด การประเมินก็จะผิดพลาดไปด้วย การวัดผลและการประเมินผลมีความแตกต่างกัน (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2545) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. วิธีการวัดและประเมิน

- 1) ทดสอบ
- 2) ตรวจใบงาน
- 3) สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 4) ประเมินผลงานกลุ่ม

2. เครื่องมือวัดและประเมิน

- 1) แบบทดสอบ
- 2) แบบประเมินใบงาน
- 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 4) แบบประเมินผลงานกลุ่ม

3. เกณฑ์วัดและประเมิน

1) การวัดผลสัมฤทธิ์จากแบบทดสอบ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพช่วงคะแนน ระดับคุณภาพ

80 – 100	ระดับดีมาก
70 – 79	ระดับดี
60 – 69	ระดับปานกลาง
50 – 59	ระดับพอใช้
ต่ำกว่า 49	ระดับควรปรับปรุง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

การ์นและคอธราน (Garn ; & Cothran. 2006) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสนุกสนานในการเรียนพลศึกษาตามการรับรู้ของครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 191 คน เป็นครูสอนพลศึกษาจำนวน 45 คน (หญิง 37 คน และชาย 8 คน) และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 146 คน (หญิง 56 คน และชาย 90 คน) โดยจำแนกเป็นกลุ่มที่ลงทะเบียนเรียนกีฬาประเภททีม 46 คน กิจกรรมเกี่ยวกับสมรรถภาพ/สุขภาพ

52 คน และกีฬาประเภทบุคคล/ประเภทคู่ จำนวน 48 คน เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบบรรยายเหตุการณ์สำคัญที่ครูสร้างขึ้น 2 แบบ คือ แบบแรกให้กลุ่มตัวอย่างบรรยายเหตุการณ์ในวันที่เรียน/สอนพลศึกษาสนุกที่สุด และแบบที่สองเป็นการบรรยายเหตุการณ์ในวันที่เรียน/สอนพลศึกษาไม่สนุกเลย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีอุปนัยโดยเปรียบเทียบความคงที่ของข้อมูลเพื่อหาหัวเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสนุกสนาน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสำรวจเกี่ยวกับความสนุกสนานซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 21 ข้อ ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทางแบบวัดซ้ำ และตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของบอนเฟอโรนี (Bonferroni)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งครูและนักเรียนมีความคาดหวังว่าวิชาพลศึกษาตั้งสนุกสนานและเชื่อว่าความสนุกสนานเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนพลศึกษา ความสนุกสนานยังทำหน้าที่เป็นแรงจูงใจทำให้ผู้เรียนตั้งใจ เอาใจใส่ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น สำหรับสาเหตุของความสนุกสนานนั้นมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับครูผู้สอน กิจกรรม/การฝึก และกลุ่มเพื่อน นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกที่ครูมอบหมายให้ มีความสนุกสนานมากกว่าผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนและให้แบบฝึกที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนมากขึ้น

สเตรนและเบนเดอร์ (Strand ; & Bender. 2011) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการใช้กลยุทธ์การสอนในโปรแกรมพลศึกษา K - 12 กลุ่มตัวอย่างเป็นครูพลศึกษาจำนวน 308 คน จาก 2 รัฐในแถบภาคกลางของสหรัฐอเมริกา โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 36 ข้อ กลุ่มตัวอย่างถูกถามเพื่อระบุว่าพวกเขาเชื่อว่ากลยุทธ์การสอนที่อธิบายไว้ในคำสั่งเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสม และเพื่อระบุว่าพวกเขามักจะใช้กลยุทธ์นั้นในระหว่างการเรียนการสอนของพวกเขาบ่อยเพียงใด

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ครูพลศึกษามีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ครูใช้กลยุทธ์การสอนในเวลาที่เหมาะสมและไม่ใช้กลยุทธ์การสอนในเวลาที่ไม่เหมาะสม

งานวิจัยในประเทศ

ทักษิณา เครือหงส์ (2550) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคำนวณของช่างอุตสาหกรรม โดยใช้การบูรณาการเนื้อหาและการจัดการเรียนรู้เพื่อชี้แนะการรู้คิด สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีการดำเนินการ 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การบูรณาการและการเรียนรู้เพื่อชี้แนะการรู้คิด

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร ได้ดำเนินการบูรณาการ 2 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 ความสัมพันธ์ของเมตริกซ์และดีเทอร์มิแนนท์กับคณิตศาสตร์พื้นฐานและการแก้ปัญหาทางวงจรไฟฟ้า และหน่วยที่ 7 ความสัมพันธ์ของแคลคูลัสกับคณิตศาสตร์พื้นฐานและการแก้ปัญหาทางวงจรไฟฟ้า โดยการจัดการเรียนรู้เพื่อชี้แนะการรู้คิด กำหนดหัวข้อเนื้อหาและเวลาให้อาจารย์ช่างอุตสาหกรรมและอาจารย์คณิตศาสตร์ จำนวน 29 คน ร่วมกันพิจารณาความเหมาะสมในขั้นต้น ภายหลังจากสร้างหลักสูตรได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 24 คน ตรวจสอบ ได้ค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ภาพรวม $X = 4.45$ และ มีความสอดคล้อง (ภาพรวม $IOC = 0.89$)

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 ทดลองใช้หลักสูตร 1 ครั้งกับนักศึกษากลุ่มอื่นโดยผู้วิจัยและอาจารย์คณิตศาสตร์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้หลักสูตรจริง และระยะที่ 2 นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักศึกษาสาขาวิชาช่างไฟฟ้า ชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2549 ผลการทดลองพบว่า ทั้ง 2 หน่วยให้ผลลัพธ์เป็นแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงและแก้ไขหลักสูตร นำผลจากการทดลองใช้หลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไปได้

จันทมาศ โกศลชื่นวิจิตร (2551) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยนำหลักพุทธธรรมคือไตรสิกขา และพรหมวิหาร 4 มาบูรณาการในรายวิชาปฏิบัติการทางการพยาบาล เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรต่อผู้รับบริการ มีขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลักคือ 1) การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ และการศึกษาเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์เชิงลึกและจัดกลุ่มสนทนากับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทางการพยาบาล เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพจริง 2) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสังเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานและกรอบแนวคิดที่ได้ในขั้นตอนที่ 1 จากนั้นตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และศึกษานำร่องเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 3) การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 ภาคการศึกษาที่ 1 จำนวน 32 คน ที่

กำลังเรียนวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและผดุงครรภ์ 2 ระยะเวลา 8 สัปดาห์ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน และกลุ่มควบคุม 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) คู่มือผู้เรียน 2) คู่มือผู้สอน 3) เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรม การดูแลอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาล และ แบบประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรม การดูแลอย่างเอื้ออาทรในวิชาชีพพยาบาลมีองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) มีมนุษยสัมพันธ์ 2) มีความเมตตา กรุณา 3) เคารพคุณค่าของความเป็นมนุษย์ 4) มีกลยุทธ์และทักษะการบริการ 5) ยึดมั่นผูกพันในภาระหน้าที่ และ 6) ส่งเสริมให้มีสุขภาพดีแบบองค์รวม

2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1) ชี้นำเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน หรือ “สร้างศรัทธา นำพาให้คิด” ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 2 ประการคือ การชี้แจงและ การสร้างความสัมพันธ์ 2) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมสำคัญ 3 ประการคือ 1) ชี้นำปฏิบัติ หรือ “ให้ความรู้ควบคู่หลักธรรม” 2) ชี้นำปฏิบัติ หรือ “น้อมนำไปสู่การปฏิบัติ” ประกอบด้วย การฝึกฝนพัฒนาตนในชีวิตประจำวันด้วยหลักธรรมไตรสิกขา และการนำคุณธรรมพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วย และ 3) ชี้นำปฏิบัติ หรือ “กระจ่างชัดจากการสะท้อนคิด”

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นพบว่า คะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม การดูแลอย่างเอื้ออาทรที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองประเมินตนเองระหว่างก่อนการเรียนการสอนกับหลังการเรียนการสอนทันที และระหว่างก่อนการเรียนการสอนกับหลังการเรียนการสอนเป็นเวลา 1 เดือน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยมีค่าสูงกว่าก่อนการเรียนการสอนในทุกด้าน สำหรับคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม การดูแลอย่างเอื้ออาทรที่นักศึกษาพยาบาลกลุ่มควบคุมประเมินตนเองระหว่างก่อนการเรียนการสอนกับหลังการเรียนการสอนตามรูปแบบปกติพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม การดูแลอย่างเอื้ออาทรหลังการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยให้อาจารย์นิเทศเป็นผู้ประเมินพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่ม ควบคุมทุกด้าน ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใน

ระดับมากที่สุด ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนมีความพึงพอใจในระดับมาก จากผลการวิจัย แสดงว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นสามารถปลูกฝังให้นักศึกษาพยาบาลมี พฤติกรรมการดูแลอย่างเอื้ออาทรต่อผู้รับบริการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการผลิตบัณฑิตทางการ พยาบาลให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของสังคม

สุพรรณณี พรหมศิริ (2551) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการพัฒนา หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยมุ่งเน้นงานศิลปะ พื้นบ้านด้วยใบจาก ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดบางแสมจังหวัด ฉะเชิงเทรา จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย หลักสูตรบูรณาการที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะกระบวนการทำงาน และแบบประเมิน ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีที่ พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และมีความเหมาะสมที่ จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินอยู่ในระดับดี
3. ทักษะกระบวนการทำงานหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก
4. ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหลังการ ทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินอยู่ในระดับดี

จิรภัทร กิริติดำเกิงสกุล (2552) การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผลการวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหา

ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กุลธิดา เหมเพชร (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานและศึกษาผลการใช้รูปแบบดังกล่าวพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดบางสะแกใน สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งสุ่มมาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา โดยการสังเคราะห์สาระสำคัญของทฤษฎีพหุปัญญาและเชื่อมโยงสาระสำคัญที่สังเคราะห์ได้กับองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา 2) ทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา โดยเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบนี้ และกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยวิธีปกติ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว และสมรรถภาพทางกาย และ 3) ประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบค่าที ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีพหุปัญญาเป็นฐานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการได้แก่ หลักการของรูปแบบการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.71 นับว่าเป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปรับใช้ได้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบ แสดงว่า 2.1) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อน

การเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว (การเดินทรงตัว การวิ่งซิกแซก และการส่งลูกแชร์บอลกระทบผนัง) และสมรรถภาพทางกาย (การนั่งงอตัวไปข้างหน้า การเดิน/วิ่ง 600 เมตร การวิ่งเก็บของ และการยืนกระโดดไกล ส่วนการลุก-นั่ง 30 วินาที มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน) 2.2) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาหลังการทดลองสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความรู้ คุณธรรม เจตคติ ทักษะการเคลื่อนไหว (การเดินทรงตัว การวิ่งซิกแซก และการส่งลูกแชร์บอลกระทบผนัง) และสมรรถภาพทางกาย (การเดิน/วิ่ง 600 เมตร และการวิ่งเก็บของ ส่วนการลุก-นั่ง 30 วินาที การนั่งงอตัวไปข้างหน้าและการยืนกระโดดไกล มีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน)

พัชรินทร์ เสรี (2553) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนมีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาแบบวินิจฉัยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มเขตกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ทำการจัดกลุ่มโรงเรียนเป็น 3 ขนาด ตามจำนวนนักเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก รวม 72 โรงเรียนนั้นสุ่มมาร้อยละ 15 ของโรงเรียนแต่ละขนาด รวม 10 โรงเรียน จากทั้งหมด 72 โรงเรียน ได้นักเรียนทั้งสิ้น 532 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดดุสิตาราม จำนวน 6 คน เลือกมาโดยวิธีเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดเจ้าอาาม จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี 4 ชนิด คือ แบบวินิจฉัยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 แผนการจัด การเรียนรู้พัฒนาการเขียนตามแนววิธี

การสอนของเฟอ์นาลด์ประยุกต์กับการสอนแบบบูรณาการร่วมกับการใช้กระบวนการกำกับตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน แบบประเมินความสามารถด้านการเขียน และแบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเขียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยฐาน พิสัยควอไทล์ The Sign Test for Median: One Sample The Willcoxon Matched-Pair Signed-Rank Test และ The MannWhitney U Test

ผลการศึกษาพบว่า

1. รูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ประกอบด้วย (1) แบบวินิจฉัยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวินิจฉัยทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 หากคะแนนจุดตัดด้วยวิธีของเบอร์ก มีคะแนนจุดตัดอยู่ ณ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 50.85 (2) แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการเขียนตามแนวการสอนของเฟอ์นาลด์ประยุกต์กับการสอนแบบบูรณาการร่วมกับการใช้กระบวนการกำกับตนเองสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน (3) แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 (4) แบบวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการเขียน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.88

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเขียน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนภายหลังการใช้รูปแบบการสอนเขียนนักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนอยู่ในระดับดี

3. ความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ภายหลังการประเมินรูปแบบการสอนเขียนผลการประเมินมีความเหมาะสม

ปัญญา ทองนิล (2554) การวิจัยและพัฒนานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนบูรณาการแบบสอดแทรกสำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาครูชั้นปีที่ 5มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ คู่มือของรูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอน ชุดแบบประเมินสมรรถภาพการสอน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการพัฒนา ประกอบด้วย (1.1) แนวคิดการพัฒนา 3 แนวคิด คือ การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์เป็นฐาน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และ การเรียนรู้ตามสภาพจริง (1.2) กระบวนการพัฒนาสมรรถภาพการสอน 6 ขั้นตอน คือ การให้หลักการ/ความรู้ การวิเคราะห์ วิจัย การกำหนดเป้าหมายการฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการประเมินผล (1.3) กระบวนการนำรูปแบบไปใช้ มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ 3 วัน และการนิเทศจากครูพี่เลี้ยง และ อาจารย์นิเทศก์ รายละเอียดในคู่มือของรูปแบบการพัฒนา

2. ผลการใช้รูปแบบและศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ โดยสรุปมีดังนี้ 2.1) ค่าเฉลี่ยพัฒนาการของสมรรถภาพการสอน ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะปฏิบัติและด้านอัตตมโนทัศน์ของนักศึกษาครู จากการประเมิน มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) ค่าเฉลี่ยพัฒนาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านความมีวินัย และ ความรับผิดชอบ จากการประเมิน มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านจิตสาธารณะ และด้านการคิดเพื่อการเรียนรู้ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

จุติพร อัสวโสรธร (2556) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอนโดยการทดลองสอน เบื้องต้น 2 ครั้ง ๆ ละ 1 ห้องเรียน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพรหมโลก และ โรงเรียนบ้านคลองแควจังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1) รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น มี 4 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการประกอบด้วย การเรียนรู้แบบองค์รวม การส่งเสริมการคิดหรือกระตุ้นให้ใช้ความคิด การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำการทำงานกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน (2) วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) กระบวนการของรูปแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย

2 ขั้นตอน คือ การพัฒนาขอบเขตเนื้อหา และสร้างหน่วยบูรณาการ กับ การปฏิบัติการสอนซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนประกายความสนใจ ขั้นสำรวจตรวจสอบ ขั้นขยายความคิด ขั้นนำสู่การปฏิบัติ และขั้นสรุปและประเมิน (4) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วยการวัดและประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้

2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยะปทีป แสงอุไร และเทวีภา ประดิษฐ์บาทูภา (2560) การวิจัยนี้เพื่อศึกษาสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจสมรรถนะวิจัยเป็นครูกลุ่มสาระวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ระดับปฐมวัยประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนร่วมวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ในเขตกรุงเทพมหานครได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 186 คน และนำกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 30 มาเป็นอาสาสมัครในการทดลอง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น รูปแบบการฝึกอบรมแบบ STAR และแบบวัดสมรรถนะวิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ t – test dependent และการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัย: 1) พบว่าสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านทัศนคติต่อการวิจัย และทักษะการวิจัย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และ 3.73 แต่ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.34 2) รูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มีคะแนนประสิทธิภาพ เท่ากับ 92.96 / 84.86 3) หลังจากทีกลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกอบรมด้วยรูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกิจกรรมการฝึกอบรมแบบ STAR มีคะแนนสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาโดยรวม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($X = 23.87 > X = 19.04$)

สรุปผลการวิจัย: ทำให้ทราบถึงระดับสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษาที่อยู่ในเครือข่ายโรงเรียนร่วมวิชาชีพครูของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ตลอดจนได้รูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะวิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ

ปรียาภรณ์ กุลศิริรัตน์. (2560). การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา 2) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและสร้างโปรแกรมฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลและปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม

การดำเนินการใน 2 ขั้นตอนแรกทำให้สามารถสร้างและพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมและคู่มือการใช้โปรแกรมฝึกอบรมที่ผ่านการพิจารณาด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า โปรแกรมฝึกอบรมมีองค์ประกอบที่เหมาะสมและสอดคล้องกัน โดยโปรแกรมฝึกอบรมที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้และประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรมกับครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว จำนวน 40 คน ใช้ระยะเวลาการฝึกอบรมจำนวน 3 วัน โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบหนึ่งกลุ่ม ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินผลความเหมาะสมของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญมีการประเมินทั้งหมด 8 รายการ พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54

2. การประเมินผลความสอดคล้องของโครงร่างโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) มีค่า = 0.8

3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษานูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมมาก

ดิศรณ์ แก้วคล้าย. (2561). การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความต้องการ
จำเป็นการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรของ
สถาบันการศึกษาของรัฐที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน ซึ่ง
ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่ วิเคราะห์หา
ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สถิติที่ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัย: สภาพการดำเนินการปัจจุบันของการทวนสอบมาตรฐานผลการ
เรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรีทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพ
การดำเนินการที่คาดหวังของการทวนสอบมาตรฐานผลการ เรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชาพล
ศึกษา ในระดับปริญญาตรีทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีความ ต้องการ
จำเป็นพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการควบคุม โดยรายชื่อที่มีความ
ต้องการจำเป็น สูงสุดคือ มีการพิจารณาถึงความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ในการทวนสอบ
มาตรฐานผลการเรียนรู้ของลงมาคือ ด้านการตรวจสอบ โดยรายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด
คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาทำการทวนสอบมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามระยะเวลาที่กำหนด
และคณะกรรมการทวนสอบมีการดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการที่เหมาะสม และ ด้านการ
ประเมิน โดยรายชื่อที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการนำผล
การ ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

สรุปผล: ความต้องการจำเป็นการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตร
สาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี คือด้านการควบคุม ด้านการตรวจสอบ และ ด้านการ
ประเมิน ตามลำดับ

จากที่ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีทั้งหมด 9 เรื่อง แบ่ง
ออกเป็นในประเทศ 7 เรื่อง และต่างประเทศ 2 เรื่อง ข้อมูลนี้ได้มาจากหลายหน่วยงาน หลายมหา
ลัยด้วยกันมีทั้งงานที่เป็นปริญยานิพนธ์ สารนิพนธ์ วารสาร หรือบทความ จากทุกระดับไม่ว่าจะ
เป็นปริญาโท และปริญาเอก เป็นงานวิจัยที่มีออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงคุณภาพ เชิง
ปริมาณ หรือทั้งสองอย่างอยู่ในงานวิจัยเดียวกัน การวิเคราะห์ตารางนั้นก็เพื่อที่จะค้นหาข้อมูล
เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ว่ามีการบูรณาการที่ต่าง
กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่และการสอนมีการสอนแบบบูรณาการที่ต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือไม่
จากตารางการวิเคราะห์ยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่มีการพัฒนารูปแบบการสอนที่มีการสอนบูรณาการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ งานวิจัยที่การบูรณาการส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอนถึงจะมีการบูรณาการ การบูรณาการนั้นก็จะเป็นการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดกลุ่มสาระการเรียนรู้หนึ่ง ถ้ามีการเป็นการบูรณาการในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงที่นำมาเป็นหัวข้อในการทำงานวิจัยขึ้น และยังไม่พบงานวิจัยที่พัฒนารูปแบบการสอนพลศึกษาที่บูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งทำให้ตัวผู้วิจัยต้องการที่จะทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสอนพลศึกษาที่บูรณาการความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ สำหรับครูพลศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

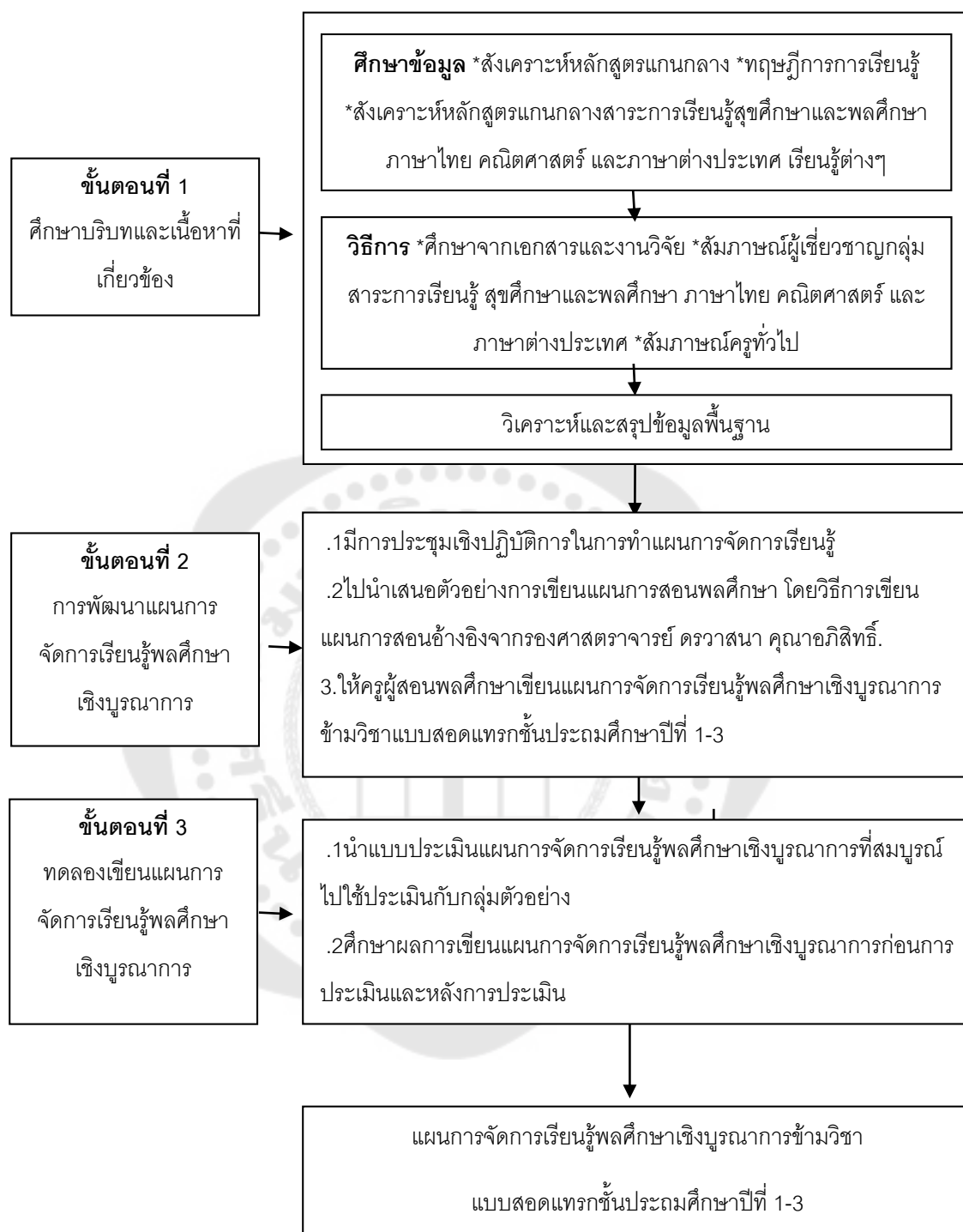
การวิจัยครั้งนี้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีขั้นตอนวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ
การพัฒนาครู พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก
สังเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ทฤษฎีการเรียนรู้ ศึกษางานวิจัย สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ
สอดแทรก เป็นการกำหนดและจัดทำแผนการเรียนรู้ กำหนดองค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ สร้าง
แผนการจัดการเรียนรู้ และประเมินความเหมาะสมความสอดคล้อง การประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้
ครูผู้สอนพลศึกษาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ เพื่อศึกษาผล
การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ที่ครูผู้สอนสามารถ
สร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเอง

ขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ
สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สามารถสรุปได้ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 3 ขั้นตอนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ
สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

การดำเนินการตามขั้นตอนของแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ 1) ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก 3) สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจสภาพและปัญหาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ซึ่งในขั้นตอนนี้ดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

1.1 ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษา ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ก) ประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาจากการศึกษาเอกสาร โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2537)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน มีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ สอดคล้อง ไม่น่าใจและไม่สอดคล้อง และให้ค่านำหนักคะแนน ดังนี้

กำหนดค่า คะแนน +1 หมายถึง สอดคล้อง

กำหนดค่า คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

กำหนดค่า คะแนน -1 หมายถึง สอดคล้อง

ให้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีค่า IOC มากกว่า 0.5 นำมาร่างเป็นแบบประเมินใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

4. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และส่งแบบประเมินแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาด้วยตนเอง

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มาสร้างเป็นแนวคำถามเพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการประเมิน โดยนำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 (แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ก) เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน (กลุ่มเดียวกับผู้เชี่ยวชาญในข้อ 1) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .50 จึงจะถือว่าเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและเป็นปรนัย สามารถนำไปใช้ได้

2.1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดย ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ สภาพและปัญหาของรูปแบบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

3.2 สังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างและพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก 134 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ครูพลศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครนายก ครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 3 คน ครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 3 คน และครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้

1. การดำเนินการฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการแบบสอดแทรก

2. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นำข้อมูลการประเมิน ความเหมาะสมแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อเตรียมการทดลองสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ ความต้องการประกอบการวิเคราะห์ปัญหาและการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้ของปัญหาตลอดจนความต้องการในการจัดการเรียนการสอน

2. การเลือกและจัดลำดับเนื้อหา ประกอบด้วยการวิเคราะห์งาน และการจัดลำดับของงานว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้น ควรนำสาระใดไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรกสาระใดควรนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับต่อไป

3. การพัฒนาบทเรียน ประกอบด้วยการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนและการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะนำไปใช้ในการสอนแต่ละครั้ง

4. ให้ครูผู้สอนพลศึกษาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการแบบสอดแทรก

2.2 ประเมินและปรับปรุง

หลังจากประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้สร้างขึ้นแล้ว นำแผนในส่วนที่มีข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์และพร้อมที่จะใช้ในการสอนกับผู้เรียน

2.3 เตรียมการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

1. เตรียมครูผู้สอนพลศึกษา
2. เตรียมเอกสารในการสอนพลศึกษา
3. เตรียมประสานงานกับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนการสอนพลศึกษาเชิงบูรณาการ

ทดลองสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ เพื่อศึกษาผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ที่ครูผู้สอนสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเองโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการแบบสอดแทรก
2. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการประเมิน และจากแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก
3. เกณฑ์ในการให้คะแนนตามตารางประมาณค่า ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระดับดังนี้

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง น้อย

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มาก

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาระดับของแรงจูงใจ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.25 - 4.00 หมายถึง มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.24 หมายถึง มาก

คะแนนเฉลี่ย 1.75 - 2.49 หมายถึง น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.74 หมายถึง น้อยที่สุด

4. วิธีจัดทำข้อมูล

1. ทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยหาค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนกับหลังการให้ความรู้

1.2 การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนกับหลังการให้ความรู้

1.3 การปรับปรุงรูปแบบ มีจุดประสงค์เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปทดลองใช้และประเมินผลการใช้ แล้วมาปรับปรุงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนนำข้อมูลจากการสอน ผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการสอนพลศึกษาบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อนำไปพัฒนาหรือต่อยอดในวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีขั้นตอนวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา บริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการ ข้ามวิชาแบบสอดแทรก ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิง บูรณาการ ดังนั้นในการเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลความหมายและการ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

% แทน ร้อยละ

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์การแจกแจงแบบที่ (t-distribution)

p แทน ค่าระดับนัยสำคัญ (p-value)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ 1) ศึกษาจาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก 3) สร้างแบบสอบถามเพื่อ สัมภาษณ์และปัญหาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ศึกษาเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 จากการศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง พบว่าจากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ในหัวข้อ 10 เรื่อง 1) องค์ประกอบ 2) การเขียน 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สารการเรียนรู้ 5) ระบุวิธีการวัดผลประเมินผล 6) เครื่องมือที่จะใช้ในการสอน 7) เกณฑ์การประเมินผล 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อ และ 10) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เกี่ยวกับการบูรณาการที่ทำให้มีคุณค่า พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 โดยมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ (แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ข)

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาออกแบบแนวทางการประเมินรวมทั้งหาคุณภาพของแบบประเมิน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบประเมินที่ออกแบบและสร้างขึ้น

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of learning) ของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนมองเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียนและนำไปใช้จริงได้

1.4 การจัดแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เป็นการพัฒนารับรู้ของเด็กไทยสู่ยุคสมัยใหม่ จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายได้แก่ คุณลักษณะของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่ยุค 4.0 ให้ชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และเจตคติ ซึ่งต้องเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนในในปัจจุบัน โดยกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียนมุ่งหล่อหลอม ปลูกฝังให้เป็นบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาด ฉลาดรอบคอบทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกและเทคโนโลยีสมัยใหม่และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้สอนพลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษา ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ก) ประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาจากการศึกษาเอกสาร โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด. 2537)

ตาราง 1 ประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง/ เหมาะสม		
		(IOC)	X	S
1	แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	0.80	3.80	.45
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.00	3.60	.55
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษาระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	1.00	3.80	.45
4	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา	1.00	3.80	.45
5	ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	0.80	4.00	.00
6	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	1.00	3.80	.45
7	ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	1.00	3.80	.45
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอนหรือกระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.00	4.00	.00
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	1.00	3.80	.45
10	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน	1.00	3.80	.45
เฉลี่ยรวม		0.96	3.82	.37

จากตาราง 1 พบว่าความเหมาะสมของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญมีการประเมินทั้งหมด 10 รายการ พบว่า โดยรวมของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 การประเมินผลความสอดคล้องของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 0.96

ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำเสนอตัวอย่างการเขียนแผนการสอนพลศึกษา โดยวิธีการเขียนแผนการสอนอ้างอิงจากรองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์

2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่มีข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์และพร้อมที่จะใช้ในการสอนกับนักเรียน

3 เตรียมการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเตรียมครูผู้สอนพลศึกษา และเตรียมเอกสารในการสอนพลศึกษา

ตาราง 2 ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนพลศึกษามาแจกแจงค่าความถี่และค่าร้อยละตามตัวแปรนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	7	77.8
ปริญญาโท	2	22.2
รวม	9	100.00
ระดับชั้นปีการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 1	3	33.33
ประถมศึกษาปีที่ 2	3	33.33
ประถมศึกษาปีที่ 3	3	33.33
รวม	9	100.00

จากตาราง 2 แสดง กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.8 จบการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 22.2 และกลุ่มตัวอย่างใช้แผนการจัดการ

เรียนรู้กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.33
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 33.33

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยการทดลองใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผลความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ที่ครูผู้สอนสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเอง

การดำเนินการในขั้นตอนการประเมินผลและปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ หลังจากการนำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง มีกระบวนการ 2 ขั้นตอนดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ (n = 9)

รายการ	ก่อน			หลัง		
	$\bar{X}$	S	ระดับ	$\bar{X}$	S	ระดับ
1. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	1.78	0.97	น้อย	3.78	0.44	มากที่สุด
2. การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.89	0.78	น้อย	3.44	0.53	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษาระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	2.78	0.67	มาก	3.89	0.33	มากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา	1.89	1.05	น้อย	3.67	0.50	มากที่สุด
5. ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	2.22	0.44	น้อย	3.56	0.53	มากที่สุด

ตาราง 3 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ (n = 9)

รายการ	ก่อน			หลัง		
	$\bar{X}$	S	ระดับ	$\bar{X}$	S	ระดับ
6. ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	1.67	0.50	น้อยที่สุด	3.56	0.53	มากที่สุด
7. ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	2.33	0.50	น้อยที่สุด	3.44	0.53	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.67	0.71	น้อยที่สุด	3.89	0.33	มากที่สุด
9. ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	1.56	0.53	น้อยที่สุด	3.44	0.53	มากที่สุด
10. มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน	1.67	0.71	น้อยที่สุด	3.56	0.53	มากที่สุด
รวม	1.94	0.46	น้อยที่สุด	3.62	0.16	มากที่สุด

จากตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้พบว่า โดยรวมก่อนการให้ความรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.94$, $S = 0.46$) กับหลังการให้ความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.62$, $S = 0.16$)

ตาราง 4 การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชา
แบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ (n=9)

รายการ	ก่อน		หลัง		t	p
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
1. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	1.78	0.97	3.78	0.44	-6.92*	0.000
2. การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.89	0.78	3.44	0.53	-5.29*	0.001
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษาระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	2.78	0.67	3.89	0.33	-4.26*	0.003
4. สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา	1.89	1.05	3.67	0.50	-4.88*	0.001
5. ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	2.22	0.44	3.56	0.53	-8.00*	0.000
6. ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	1.67	0.50	3.56	0.53	-7.24*	0.000
7. ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	2.33	0.50	3.44	0.53	-5.54*	0.001
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	1.67	0.71	3.89	0.33	-10.00*	0.000
9. ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	1.56	0.53	3.44	0.53	-7.24*	0.000
10. มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน	1.67	0.71	3.56	0.53	-7.24*	0.000
รวม	1.94	0.46	3.62	0.16	-12.60*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงการเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)

รายการ	$\bar{x}$	S	ระดับ
1. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	3.47	0.54	มากที่สุด
2. การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	3.40	0.50	มากที่สุด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษา ระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้	3.29	0.76	มากที่สุด
4. สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา	3.60	0.49	มากที่สุด
5. ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	3.31	0.63	มากที่สุด
6. ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน	3.16	0.71	มาก
7. ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน	3.02	0.65	มาก
8. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอนหรือกระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	3.11	0.71	มาก
9. ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	3.40	0.50	มากที่สุด
10. มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน	2.91	0.63	มาก
รวม	3.26	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมก่อนการให้ความรู้ผู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.26$, $S = 0.61$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความมุ่งหมายย่อย เพื่อศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของครูพลศึกษา

2. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยการทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คือแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีขั้นตอนวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ ดังนั้นในการเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จึงนำเสนอตามลำดับขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง แบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ

1) ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก 3) สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจสภาพและปัญหาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งได้ผลการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น จากเอกสาร ตำรา งานวิจัย วารสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 จากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ในหัวข้อ 10 เรื่ององค์ประกอบ การเขียน จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ระบุวิธีการวัดผลประเมินผล เครื่องมือที่จะใช้ในการสอน เกณฑ์การประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เกี่ยวกับการบูรณาการที่ทำให้มีคุณค่าและถูกต้อง

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาออกแบบแนวทางการประเมิน รวมทั้งหาคุณภาพของแบบประเมิน ประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของแบบประเมิน ที่ออกแบบและสร้างขึ้น

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ เชื่อมโยงความคิดรวบยอดของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of learning) ของศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทำให้ผู้สอนมองเห็นประโยชน์ของสิ่งที่เรียน และนำไปใช้ได้จริงได้

1.4 การจัดแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เป็นการพัฒนารการเรียนรู้ของเด็กไทยสู่ยุคสมัยใหม่ จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายได้แก่ คุณลักษณะของเด็กไทยที่จะพัฒนาสู่ยุค 4.0 ให้ชัดเจน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และ เจตคติ ซึ่งต้องเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของ ผู้คนในปัจจุบัน โดยกิจกรรมที่จัดให้กับผู้เรียนมุ่งหล่อหลอม ปลูกฝังให้เป็นบุคคลที่มีความ เชี่ยวชาญฉลาด เขียวข้ม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกและเทคโนโลยีสมัยใหม่และสามารถ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

2. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดการ เรียนรู้สอนพลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการ สอนพลศึกษา ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อ ผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ก) ประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้ พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาจากการศึกษาเอกสาร โดย วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรี สะอาด. 2537)

3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ สภาพและปัญหาของแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

3.2 สังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างและพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

1. การดำเนินการฝึกการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการแบบสอดแทรก

2. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 นำข้อมูลการประเมิน ความเหมาะสมโครงร่างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อเตรียมการทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ความสามารถในการเขียนแผนการสอนพลศึกษาเชิงบูรณาการ

ทดลองใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยการทดลองใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผลการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ที่ครูผู้สอนสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเองโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การดำเนินการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการแบบสอดแทรก

2. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการประเมิน และจากแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก

3. กำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนตามตารางประมาณค่า

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบประเมินที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 5 ท่าน มีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ และไม่สอดคล้อง และให้ค่าน้ำหนักคะแนน ดังนี้

กำหนดค่า	คะแนน +1	หมายถึง	สอดคล้อง
กำหนดค่า	คะแนน 0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
กำหนดค่า	คะแนน -1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency = IOC) ที่ได้ค่ามากกว่า 0.6 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ถ้าน้อยกว่า 0.6 ต้องปรับปรุงตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

2. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนพลศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มาสร้างเป็นแนวคำถามเพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 (แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอยู่ดังภาคผนวก ก) เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน (กลุ่มเดียวกับผู้เชี่ยวชาญในข้อ 1) โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ต้องมีค่าเท่ากับหรือมากกว่า .50 จึงจะถือว่าเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและเป็นปรนัย และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

3. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาผลการวิเคราะห์ สภาพและปัญหาของรูปแบบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

3.2 สังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการในเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการดำเนินการในข้อที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โดยมีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำเสนอตัวอย่างการเขียนแผนการสอนพลศึกษา โดยวิธีการเขียนแผนการสอนอ้างอิงจากรองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์
2. นำแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนที่มีข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ และพร้อมที่จะใช้ในการสอนกับผู้เรียน
- 3 เตรียมการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเตรียมครูผู้สอนพลศึกษา และเตรียมเอกสารในการสอนพลศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้แผนการสอนพลศึกษาเชิงบูรณาการ

ทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการ โดยเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ที่ครูผู้สอนสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการด้วยตนเอง

1. ทดลองเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนกับหลังการให้ความรู้ เกณฑ์ในการให้คะแนนตามตารางประมาณค่า ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระดับดังนี้

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง น้อย

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มาก

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

- 1.2 การเปรียบเทียบผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ก่อนกับหลังการให้ความรู้

- 1.3 ประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่

1-3 โดยผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์ในการให้คะแนนตามตารางประมาณค่า ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง น้อยที่สุด

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง น้อย

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มาก

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มากที่สุด

1.4 การปรับปรุงรูปแบบ มีจุดประสงค์เพื่อนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปประเมินผล แล้วมาปรับปรุงเป็นแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนนำข้อมูลจากการสอน ผลการนำความรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียนมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขรายละเอียดต่าง ๆ จนได้แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่สมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการสอนพลศึกษาบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อนำไปพัฒนาหรือต่อยอดในวิชาอื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สามารถสรุปผลตามขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง พบว่าจากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ในหัวข้อ 10 เรื่อง 1) องค์ประกอบ 2) การเขียน 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สารการเรียนรู้ 5) ระบุวิธีการวัดผลประเมินผล 6) เครื่องมือที่จะใช้ในการสอน 7) เกณฑ์การประเมินผล 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อ และ 10) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล เกี่ยวกับการบูรณาการที่ทำให้มีคุณค่า พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 โดยมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ

2. ผลความสอดคล้องของแบบประเมินผล

ผลความสอดคล้องของแบบประเมินผล พบว่า โดยรวมของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาในระดับ

ประถมศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.37 การประเมินผลความสอดคล้องของแบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่าในทุกด้านมีค่าดัชนีความสอดคล้อง มีค่า 0.96

3. ผลการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้

ผลการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมก่อนการให้ความรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.94$, $S = 0.46$) กับหลังการให้ความรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.62$, $S = 0.16$) การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมก่อนการให้ความรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.94$, $S = 0.46$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ผลของแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ในหัวข้อ 10 เรื่อง พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 แสดงว่าแบบประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องทุกประเด็นถือว่าแบบประเมินผลที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้สามารถนำไปใช้ในการแบบประเมินผลได้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากกระบวนการจัดทำและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกอย่างเป็นระบบ ทำให้แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกมีหัวข้อ 10 เรื่อง 1) องค์ประกอบ 2) การเขียน 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระการเรียนรู้ 5) ระบุวิธีการวัดผลประเมินผล 6) เครื่องมือที่จะใช้ในการสอน 7) เกณฑ์การประเมินผล 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อ และ 10) เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล โดยมีขั้นตอนการพัฒนาพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก คือ การศึกษาบริบทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งที่เกี่ยวข้องกับ

การพัฒนาแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรินทร์ เสรี (2553) การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนมีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ขั้นตอนที่ 2 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน สอดคล้องกับทศนา แหมมณี (2554: 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึงสภาพลักษณะของการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือความเชื่อต่าง ๆ โดยประกอบด้วยกระบวนการหรือขั้นตอนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 พบว่า การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ โดยรวมก่อนการให้ความรู้อยู่ในระดับน้อย และหลังการให้ความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด และการเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาก่อนกับหลังการให้ความรู้ พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่าครูผู้เข้าการประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำเสนอตัวอย่างการเขียนแผนการสอนพลศึกษา โดยวิธีการเขียนแผนการสอนอ้างอิงจากรองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกสามารถทำให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นรวมทั้งให้ประโยชน์กับครู ให้มีความรู้กว้างขวางขึ้น อีกทั้งแผนการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกเหมาะสมกับการนำไปจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาบูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเขียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา 2) ศึกษาผลการใช้โปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาบูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเขียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา ปรียาภรณ์ กุลศิริรัตน์ (2560) ทำให้ครูเห็นว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำไปพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก

จากที่กล่าวมาข้างต้น กระบวนการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก ก็คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้อย่างคงมีสำคัญมากที่สุดในการสอน และมีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูด้วย (วาสนา คุณาภิสิริ. 2561: 135) ครูเป็นลักษณะหรือวิธีให้ความรู้แก่นักเรียน เป็นแนวดำเนินการเฉพาะตัวของครูแต่ละคนที่พยายามหาทางช่วยเหลือและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ บุคลิกภาพของครูจะถ่ายทอดหรือแสดงออกมาให้เห็นได้ด้วยการใช้แบบการสอน (styles of teaching) ดังนั้นแบบการสอนของครูแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน แบบการสอนใดจะดีไม่ดี เหมาะสมเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความคิด ความเชื่อ ปรัชญา ค่านิยม ทักษะ และประสบการณ์การสอนของครูแต่ละคน ตลอดจนปรัชญาการศึกษา ลักษณะของหลักสูตร สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ครูที่ฉลาดจึงไม่ใช้แบบการสอนเพียงแบบใดแบบหนึ่งหรือใช้แบบเดียวในทุกสถานการณ์ ครูที่ฉลาดจะรู้จักเลือกใช้และควรใช้ในลักษณะของการผสมผสานจึงจะได้ผลดีที่สุด เพราะแบบการสอนแต่ละแบบมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน เมื่อมีประสบการณ์มากขึ้นครูอาจเปลี่ยนแปลงการสอนได้หากเห็นว่าช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ดีขึ้น และอาจประกอบกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการจัดการศึกษาตามยุคสมัย

ข้อเสนอแนะ

1. แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีประสิทธิภาพสามารถนำไปปรับใช้หรือพัฒนาความสามารถในการเขียนแผน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 หรือมัธยมศึกษา
2. หากมีความประสงค์นำแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไปใช้สามารถเพิ่มเติมแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่มีความหลากหลายในการเรียนรู้ให้กับการเรียนการสอน และสามารถเพิ่มเติมเนื้อหา ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายให้กับครูผู้สอนพลศึกษาได้
3. ควรมีการวิจัยเพื่อติดตามประสิทธิผลของครูพลศึกษา ภายหลังจากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
4. ควรมีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกในระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

- Garn, A. C.; & Cothran, D., (2006). *The Fun Factor in Physical Education*: Journal of Teaching in Physical Education. 25: 281-297.
- Hastie, Peter A. (2006). *Teaching Elementary Physical Education : Strategies for the Classroom Teacher*: United States: Pearson Benjamin Cumming is a Trademark of Pearson Education.
- Joyce, B., Weil, M., (2004). *Model of Teaching*: 7th edition. Boston: Allyn and Bacon.
- Kovar, Susan K.; et al. (2004). *Elementary Classroom Teachers as Movement Educators*: New York: McGraw-Hill.
- Leshin, C.: Pollock, J.; & Reigeluth, C., (1992). *Instructional Design Strategies and Tactics*: New Jersey: Educational Tachnology Publications.
- Mcgriff, J.s.; Others. (2000). *A Problem Solving Assessment Instrument*: Retrieved September 16,2015, from <http://www.personal.psu.edu/faculty/s/j/sjm256/portfolio/kbased/iDD/idd.html>.
- Strand, B.; & Bender, V., (2011). *Knowledge and Use of Appropriate Instructional Strategies by Physical Education Teachers*: The Physical Educator. 68(1): 2-17.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กุลธิดา เหมเพชร. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาโดยใช้ทฤษฎีปัญญาคือพื้นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ ค.ด. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จินดามาศ โกศลชื่นวิจิตร. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อปลูกฝังพฤติกรรมคุณธรรมอย่างเอื้ออาทรของนักศึกษาพยาบาล. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิรกรรม ศิริประเสริฐ. (2543). ทักษะและเทคนิคการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา: กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จิรัชพร กীরติดำรงสกุล. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดแก้ปัญหาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุติพร อัสวโสวรรณ. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยการจัดการประสบการณ์ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดิศรณ์ แก้วคล้าย. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นของการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษาในระดับปริญญาตรี: วารสารคณะพลศึกษา ปีที่ 21 เล่มที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561 หน้า 134. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ทักษิณา เครือหงส์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการเนื้อหารายวิชาคณิตศาสตร์กับวิชาคำนวณของช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตินา แหมมณี. (2540). การวิจัยทางการศึกษา (*Educational Research*): ใน ทิตินา แหมมณี และสร้อยสน สกลรัตน์(บก.). แบบแผนและเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แหมมณี. (2545). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แหมมณี. (2550). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย: กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตินา แหมมณี. (2554). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ: พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาภรณ์ กุลศิริรัตน์. (2560). การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมการสอนพลศึกษาบูรณาการความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับครูพลศึกษาในระดับประถมศึกษา. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (สุขศึกษาและพลศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปัญญา ทองนิล. (2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยการบูรณาการแบบสอดคล้อง
สำหรับนักศึกษาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน. ปรินิพนธ์
ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะปทีป แสงอุไร และ เทวิกา ประดิษฐ์บาททุกา. (2560). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสมรรถนะ
วิจัยครูพลศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร: วารสารคณะพลศึกษา ปีที่ 20 เล่มที่ 2 กรกฎาคม -
ธันวาคม 2560 หน้า 53. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ เสรี. (2553). การพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ด้านการเขียน. ปรินิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฤกษ์ สุวรรณฉาย. (2557). หลักการสอนพลศึกษา: สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2559, จาก
<http://www.gotoknow.org/posts/212176>.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548). ข้อเสนอแนะในการทำแผนการสอนวิชาพลศึกษาในกิจกรรมต่างๆ.
(เอกสารประกอบการปรับปรุงผลงานวิชาการ): กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2540). หลักการพลศึกษา: กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ.
- วาสนา คุณาภิสิทธิ์. (2561). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้พลศึกษา ฉบับปรับปรุง 2561:
กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร จันทมาฤก. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การสอนตามแนวคิดการเรียนรู้จาก
ประสบการณ์และวัฏจักรการสืบสอบหาความรู้เพื่อเสริมสร้างจิตวิทยาศาสตร์ของเด็ก
อนุบาล. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). แนวทางการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2544: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รวมกฎหมายการศึกษา: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ พรหมศิริ. (2551). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี: กรณีศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะการผลิตชิ้นงานศิลปะ
พื้นบ้านด้วยใบจาก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. สาขาหลักสูตรและการสอน.

ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม. (2522). กลวิธีการสอน: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม.

สุมิตร คุณานุกร. (2518). หลักสูตรและการสอน: กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์.

สุมิตร คุณานุกร. (2523). หลักสูตรและการสอน: กรุงเทพฯ : ศึกษิตสยาม.

อภิญญา การิกาญจน์. (2551). การบูรณาการ: สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2559, จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/208091>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
 1. รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา คุณาอภิสิทธิ์
 2. รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน
อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 3. รองศาสตราจารย์วัฒนา สุทธิพันธุ์
 4. ผู้อำนวยการประเสริฐ อิ่มใจ
โรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์ เขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร
 5. ผู้อำนวยการพรณิชา ชาทะพันธุ์
โรงเรียนวิสุทธิศ เขตดินแดง จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง รูปแบบการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของ
หลักสูตรสาขาวิชาพลศึกษา ในระดับปริญญาตรี

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินรูปแบบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้น :
ประถมศึกษาปีที่ 1-3

ชื่อ.....นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์ -

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

วันที่ให้สัมภาษณ์.....สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

คำถาม

1.แบบประเมินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มี .
ความสำคัญอย่างไร.....

2. รูปแบบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มีความเหมาะสม
หรือไม่.....

3.วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละข้อ ควรมีลักษณะอย่างไร .

.....

ตาราง 26 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
1. แบบประเมินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิง บูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มีความสำคัญอย่างไร	1	1	1	0	1	4	0.8
2. รูปแบบการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาที่เชิงบูรณา การข้ามวิชาแบบสอดแทรก มีความเหมาะสมหรือไม่	1	1	1	1	1	5	1
3. วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละข้อ ควรมีลักษณะอย่างไร	1	1	1	1	1	5	1

จากตาราง 26 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา พบว่า ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 โดยมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 3 ข้อ

ตาราง 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
<u>องค์ประกอบ</u>							
1. องค์ประกอบโดยรวม ต้องกำหนดหน่วยการเรียนรู้ จำนวน แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย เวลาที่ใช้ในแต่ละแผน ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดแทรก เทคนิควิธีที่นำมาใช้สอน ต้องสอดแทรกในกิจกรรม การเรียนรู้เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	1	1	1	0	1	4	0.8
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ส่วนหัว ของแผน สาระสำคัญ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การ เรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่ง เรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
<u>สาระสำคัญ</u>							
1. สาระสำคัญควรเขียนให้เป็นหลักการในภาพกว้าง จะต้องม ีลักษณะเป็นหลักการ ที่แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่าง ข้อมูลการบูรณาการต่าง ๆ โดยที่ไม่ได้เป็นการระบุ รายละเอียดปลีกย่อยลงไป	1	1	1	1	1	5	1
2. เนื้อหาของสาระสำคัญแสดงให้เห็นความรู้ความเข้าใจเชิงลึก ของการบูรณาการที่ผู้เรียนจะมีหรือเกิดขึ้น	1	1	1	1	1	5	1
3. สาระสำคัญมีส่วนที่กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์แห่งการศึกษ าเรื่องการบูรณาการ	1	1	0	1	1	4	0.8
<u>จุดประสงค์การเรียนรู้</u>							
1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน ต้องกำหนดให้มี จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงบูรณาการที่มาจากกรวิเคราะห์ มาตรฐานและตัวชี้วัดที่กำหนดตามตารางการวิเคราะห์ หลักสูตร	1	1	1	1	1	5	1
2. วางเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับตัวผู้เรียนหลังจากที่เราได้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการบูรณาการที่ได้วางไว้แล้ว	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 27 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
<u>สาระการเรียนรู้</u>							
1. ระบุกิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬาให้อยู่ในกรอบสาระการเรียนรู้แกนกลาง	1	1	1	1	1	5	1
2. ระบุสาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	1	1	1	1	1	5	1
<u>วิธีการวัดผลประเมินผล</u>							
1. หาปริมาณพฤติกรรมของนักเรียน ใช้แบบทดสอบ แบบวัด	1	1	1	0	1	4	0.8
2. กระบวนการเก็บข้อมูล ดีความ บันทึก และใช้ข้อมูลในการประเมินผล	1	1	0	1	1	4	0.8
3. หาคุณภาพพฤติกรรมของผู้เรียน เปรียบเทียบเกณฑ์การประเมินตัดสินผล	1	1	0	1	1	4	0.8
4. กระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนก่อน-ระหว่าง-หลังการเรียนรู้	1	1	1	1	1	5	1
<u>เครื่องมือสำหรับการวัดผล</u>							
1. การตรวจสอบสุขภาพและการวัดพัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกาย	1	1	1	1	1	5	1
2. การวัดพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน	1	1	1	1	1	5	1
3. การวัดพัฒนาการด้านเจตคติ	1	1	1	1	1	5	1
4. การวัดพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์หรือด้านสังคม	1	1	1	1	1	5	1
5. การวัดพัฒนาการด้านความรู้	1	1	1	1	1	5	1

ตาราง 27 (ต่อ) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC
	1	2	3	4	5		
<u>เกณฑ์การประเมินผล</u>							
1. เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผู้เรียนกลุ่มใดก็ได้ผลเหมือนกัน	1	1	1	1	1	5	1
2. เป็นแบบทดสอบที่วัดสิ่งที่ต้องการได้จริง ๆ	1	1	1	1	1	5	1
3. เป็นแบบทดสอบที่ยุติธรรมในการให้คะแนนและใครจะเป็นผู้ให้ก็ได้	1	1	1	1	1	5	1
4. เป็นแบบทดสอบที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ง่ายต่อการบริหารจัดการ	1	1	1	1	1	5	1
5. เป็นแบบทดสอบที่มีเกณฑ์มาตรฐานที่แน่นอนไว้เปรียบเทียบอยู่แล้ว	1	1	1	1	1	5	1
6. เป็นแบบทดสอบที่ไม่ต้องใช้เวลามากเกินไป และมีความประหยัด ทั้งเวลา งบประมาณ และอื่น ๆ	1	1	1	1	1	5	1
<u>กิจกรรมการเรียนรู้</u>							
1. การออกกำลังกาย การบริหารร่างกาย (อย่างอิสระ)	1	1	1	1	1	5	1
2. เกม กีฬา (กฎ กติกา)	1	1	1	1	1	5	1
3. กิจกรรมพลศึกษา (หลักสูตรในโรงเรียน)	1	1	1	1	1	5	1
4. กิจกรรมนันทนาการ (ในเวลาว่าง)	1	1	1	0	1	4	0.8
5. กิจกรรมสมรรถภาพทางกาย (ทดสอบ+สร้างเสริมร่างกาย)	1	1	1	1	1	5	1
<u>การใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้</u>							
1. การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ในการสอนพลศึกษาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับการบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	1	1	1	0	1	4	0.8
2. แหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย และมีที่มาจากศาสตร์ของการเรียนรู้อื่น ๆ ที่สามารถมาประยุกต์ใช้กับพลศึกษาได้จริง	1	1	1	0	1	4	0.8
<u>หลักฐาน ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา</u>							
1. สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ ใบงาน เป็นเครื่องมือในการวัดความรู้ความเข้าใจในการสอนพลศึกษาให้มีหลักฐานของการบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	1	1	1	0	1	4	0.8

จากตาราง 27 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษา พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 โดยมีข้อที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 32 ข้อ

ภาคผนวก ค
แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้

**แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาในการพัฒนาแผนการจัดการ
เรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	2	ข้อ
ตอนที่ 2	แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	จำนวน	10	ข้อ

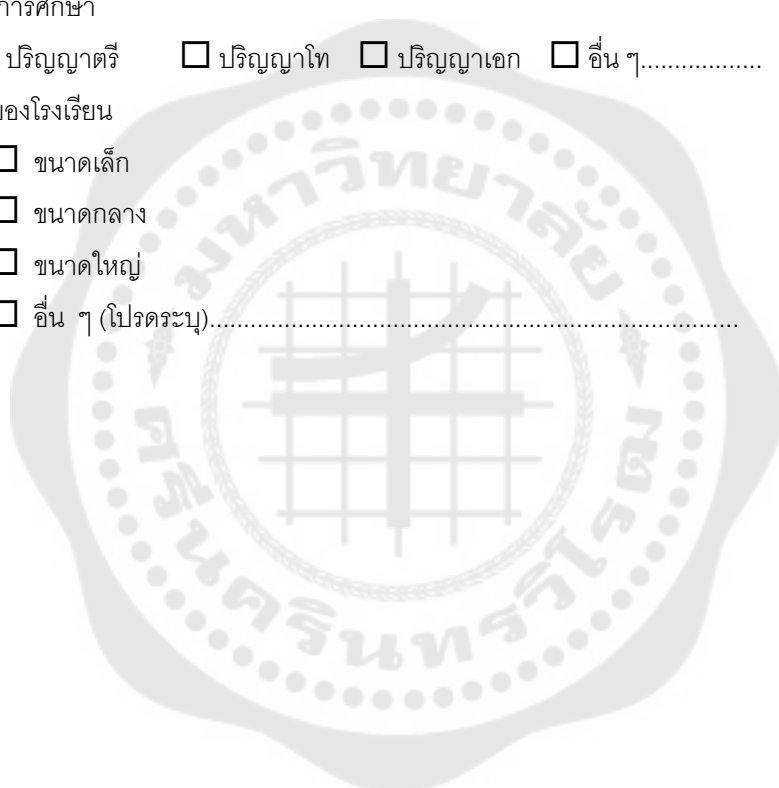
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ.....

1.2 ขนาดของโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก
☐ ขนาดกลาง
☐ ขนาดใหญ่
☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตาราง 28 แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3

ข้อที่	รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1	แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกมีครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด	องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ถูกต้องตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	เขียนสาระสำคัญถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม มีบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	เขียนสาระสำคัญถูกต้อง ชัดเจน ครอบคลุม แต่ไม่มีบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก	เขียนสาระสำคัญถูกต้องและชัดเจน	เขียนสาระสำคัญไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษา ระบุพฤติกรรม ชัดเจน สามารถวัดได้	พฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษา เชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรก มีความชัดเจน สามารถวัดได้	พฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษา มีความชัดเจน สามารถวัดได้	ไม่มีความชัดเจนของพฤติกรรมที่ระบุในจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา และไม่สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุพฤติกรรมในจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา

ตาราง 28 (ต่อ) แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ
สอดแทรกชั้น

ข้อที่	รายการ ประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
4	สาระการเรียนรู้ ครบถ้วน สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การ เรียนรู้พลศึกษา	ระบุสาระการ เรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การ เรียนรู้ พลศึกษาเชิง บูรณาการข้าม วิชาแบบ สอดแทรก	ระบุสาระการเรียนรู้ ครบถ้วน และ สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การ เรียนรู้พลศึกษา	ระบุสาระการ เรียนรู้ครบถ้วน แต่ไม่สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การ เรียนรู้พลศึกษา	ระบุสาระการ เรียนรู้ ไม่ ครบถ้วน และไม่ สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การ เรียนรู้พลศึกษา
5	ระบุวิธีการ วัดผล ประเมินผล อย่างชัดเจน	วิธีการวัดผลและ ประเมินผล ชัดเจนทุก พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	วิธีการวัดผลและ ประเมินผลชัดเจน แต่ไม่ครบทุก พฤติกรรมที่ต้องการ วัด	วิธีการวัดผลและ ประเมินผลไม่ ชัดเจน และไม่ ครบทุก พฤติกรรมที่ ต้องการวัด	ไม่มีวิธีการวัดผล และประเมินผล
6	ระบุเครื่องมือ สำหรับการ วัดผล ประเมินผล อย่างชัดเจน	เครื่องมือสำหรับ การวัดผล ประเมินผลมี ความชัดเจนของ การเรียนรู้ พลศึกษาเชิง บูรณาการข้าม วิชาแบบ สอดแทรก	เครื่องมือสำหรับ การวัดผล ประเมินผลมีความ ชัดเจน	ระบุเครื่องมือ สำหรับการวัดผล ประเมินผล แต่ไม่ ชัดเจน ไม่ สามารถวัดได้	ไม่ได้ระบุ เครื่องมือสำหรับ การวัดผล ประเมินผล
7	ระบุเกณฑ์การ ประเมินผล อย่างชัดเจน	เกณฑ์การ ประเมินผลมี ความชัดเจน	ระบุเกณฑ์การ ประเมินผล ชัดเจน แต่ไม่ครอบคลุม	ระบุเกณฑ์การ ประเมินผล แต่ไม่ ชัดเจน	ไม่ได้ระบุเกณฑ์ การประเมินผล

ตาราง 28 (ต่อ) แบบประเมินผลแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ
สอดคล้อง

ข้อที่	รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
		ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือ กระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมครบถ้วนทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้ พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดคล้อง	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมครบถ้วนทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมแต่ไม่ครบทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	กิจกรรมการเรียนรู้ไม่มีความเหมาะสม และไม่ครบทุกขั้นตอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดคล้อง	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ แต่ไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา	ไม่ได้ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้
10	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน	หลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบ สอดคล้อง	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาแต่ไม่ครบถ้วน	ไม่มีมีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้

ตาราง 29 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาเชิงบูรณาการข้ามวิชาแบบสอดแทรกของครูพลศึกษาโดยผู้วิจัย

ข้อที่	รายการประเมิน	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1	แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วนตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนกำหนด				
2	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา				
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ พลศึกษาระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้				
4	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้พลศึกษา				
5	ระบุวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน				
6	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน				
7	ระบุเกณฑ์การประเมินผลอย่างชัดเจน				
8	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ ตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษา				
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ สัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษา				
10	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาครบถ้วน				

ภาคผนวก ง

ร่างแผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาข้ามวิชาแบบสอดแทรก

ร่าง

แผนที่ ๑ เรื่อง การเคลื่อนไหวพื้นฐาน (เลียนแบบท่าเดินของสัตว์) หน่วยที่
 เวลา ๑ คาบ ช่วงชั้นที่ ๑-๒ วันที่ เดือน.....ปี..... ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา ...
 ผู้สอน.....

สาระที่ ๓ การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

มาตรฐาน พ ๓ เข้าใจ มีทักษะในการการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกมและกีฬา ๑.

มาตรฐาน พ ๓ รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย ๒.
 เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา
 ตัวชี้วัด

๑ ๑ เล่นกีฬาไทยและกีฬาสากลประเภทบุคคลและทีมโดยใช้ทักษะพื้นฐานตามชนิดกีฬาอย่างละ .

ชนิด (การเคลื่อนไหวพื้นฐานคือพื้นฐานของการนำไปสู่การเล่นกีฬา)

ออกกำลังกายและเลือกเข้าร่วมเล่น .๒ กีฬาตามความถนัด ความสนใจอย่างเต็มความสามารถ มีการ
 ประเมินการเล่นของตนเองและผู้อื่น

(การเคลื่อนไหวพื้นฐาน) ปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงตามชนิดกีฬาที่เลือกเล่น .๓

ร่วมมือในการเล่นกีฬาและการทำงานเป็นทีมอย่างสนุกสนาน .๔

สาระที่ ๔ การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

มาตรฐาน พ ๔ เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการ ๑.
 สร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ

ตัวชี้วัด

สร้างเสริมและปรับปรุงสมรรถภาพทางกายตามผลการทดสอบ .๔

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวต่าง ๆ
๒. นักเรียนสามารถบอกท่าทางการเคลื่อนไหว ได้
๓. นักเรียนสามารถบอกขั้นตอนท่าเดินของสัตว์ ได้
๔. นำทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานไปใช้ในการเล่นกีฬาและการเล่นเกมได้ถูกต้องอย่างน้อย ๕๐%

๕. เล่นและฝึกตามแบบฝึกอย่างสนุกสนานพร้อมแสดงมารยาทของการเล่นเกมตามระเบียบที่กำหนดไว้ในทุกแบบฝึก

๖. นักเรียนบริหารร่างกายและสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายได้ถูกต้องทุกท่า

สาระการเรียนรู้

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย : คำ และประโยคที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) : คำศัพท์ และประโยคที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
๓. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ : คำนวณการเคลื่อนไหวพื้นฐาน จำนวนการเดิน วิ่ง ฯลฯ เมื่อถึงจุดหมาย
๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : ออกแบบและวาดภาพระบายสีชนิดสัตว์ที่เลียนแบบ ได้
๕. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี : -
๓. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ : บอกลักษณะของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน และสาธิตท่าเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้
๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : เสริมสร้างบุคลิกภาพจากการเคลื่อนไหวพื้นฐาน
๕. กลุ่มสาระการเรียนรู้พลศึกษาและสุขศึกษา : ความสำคัญของการเคลื่อนไหวพื้นฐาน การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

หลักวิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหวเบื้องต้น (Fundamental Movement or Basic Movement) แบ่งออกเป็น

3 ลักษณะ คือ

- การเคลื่อนไหวแบบอยู่กับที่ (Non-Locomotive Movement)
- การเคลื่อนไหวที่เคลื่อนที่ (Locomotive Movement)
- การเคลื่อนไหวแบบมีอุปกรณ์ (Manipulative Skills)

กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรม	วิธีสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมินผล
๑.ขั้นเตรียม (๕-๗ นาที) ๑. สำนวนนักเรียน ดังนี้ ๑.๑ ให้นักเรียนเข้าแถวตามกลุ่ม ๔ กลุ่ม ตรวจนับจำนวนนักเรียนโดยใช้ระบบการติดหมายเลขประจำตัวตามสีของกลุ่ม (กลุ่มละ ๑๐ คน ๑.แดง/ ๒. เหลือง/ ๓. น้ำเงิน / ๔. เขียว) ๑.๒ ตรวจสุขภาพ (เล็บ การเจ็บป่วย) ๑.๓ ตรวจดูการแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบการเรียน (ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก) ๒. บริหารร่างกาย ๒.๑ วิ่งอยู่กับที่พร้อมกับการหมุนแขนแบบกระโดดเชือก ๑ นาที (<i>ความอดทนของระบบไหลเวียนเลือดและระบบหายใจ ความอ่อนตัวของไหล่ ความแข็งแรงและความอดทนของกล้ามเนื้อขา</i>) ๒.๓ กระโดดเข้าแตะอก ๑๐ ครั้งติดต่อกัน (<i>ความแข็งแรง-อดทนของกล้ามเนื้อขา</i>) ๒.๔ ทำท่าเหยียดยืดกล้ามเนื้อ-ข้อต่อส่วนต่างๆของร่างกายตั้งแต่ศีรษะถึงเท้า	๑.ออกคำสั่ง ๒.บรรยาย ๓.อธิบายและสาธิต ๔.นักเรียนลงมือปฏิบัติ ๕.ออกคำสั่ง	๑.แบบประเมินพฤติกรรม ๒.บัญชีรายชื่อนักเรียน	๑. สังเกตดูหมายเลขประจำตัวของนักเรียนพร้อมทั้งบันทึก ๒. ถามว่ามีใครเจ็บป่วยหรือไม่ ๓. สังเกตการแต่งกาย ๔. สังเกตความถูกต้องครบถ้วนของการท่ากายบริหารและการสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายตามจำนวนครั้งที่กำหนด

กิจกรรม	วิธีสอน	สื่อ/ อุปกรณ์	การประเมินผล
๒.ขั้นสอน (๕-๘ นาที) ๑. สั่งให้นักเรียนอยู่ในรูปแบบดังต่อไปนี้ทุกกลุ่ม = ครู = นักเรียน (ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก) ๒. ครูอธิบายวิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ๓. ให้นักเรียนยืนขึ้นในลักษณะดังนี้ แล้วให้นักเรียนลองทำการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (เลียนแบบท่าเดินของสัตว์) ประมาณท่าละ ๕ ครั้ง (ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบแสดงการกระทำ ทฤษฎีการถ่ายโยงการเรียนรู้) ๔. เรียกนักเรียนที่ทำได้ค่อนข้างถูกต้องมาสาธิตให้เพื่อนดู	๖.บรรยาย ๗.อธิบาย ๘.อภิปราย ๙.อธิบายและสาธิต ๑๐.นักเรียนลงมือปฏิบัติ	๔.นกหวีด ๕.กรวย ๖.สนาม ๗.รูปภาพสัตว์	๕.สังเกตความถูกต้องของการทำการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (เลียนแบบท่าเดินของสัตว์) ๖.สังเกตการให้ความร่วมมือของนักเรียนในการปฏิบัติตามคำสั่ง ความสนใจในการฟังและดูครูอธิบายและสาธิต ๗. สังเกตนักเรียนทุกคนว่าทำได้ถูกต้องหรือไม่ ๘. สังเกตความสนใจในการฟังและดูครูอธิบายและสาธิต ๙. สังเกตการปฏิบัติของนักเรียนว่าทำได้ถูกต้อง ๖๐% ของนักเรียนทั้งหมด

กิจกรรม	วิธีสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมินผล
๕. ครูอธิบายและสาธิตทำทำการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (เลียนแบบท่าเดินของสัตว์) อีกครั้งหนึ่งพร้อมทั้งให้ดูภาพประกอบและบอกถึงประโยชน์ในการนำไปใช้ โดยให้นักเรียนอยู่ในรูปแบบตามข้อ ๓. (ทฤษฎีการเสริมแรง และทฤษฎีการหยั่งเห็น)			
๓. ขั้นฝึกหัด (๒๐-๒๕ นาที) ๑. ให้นักเรียนเล่นเกม โดยให้แต่ละกลุ่มนั่งหันหน้าเข้าหากันเป็นคู่ ๆ ผลัดทำท่าสัตว์ และทายชื่อสัตว์ คนละ ๕ ท่า จัดชั้นดังรูป 	๑๑. ใช้เกมนำทาง (Game-based) ๑๒. นักเรียนลงมือปฏิบัติ ๑๓. ใช้เกมนำทาง (Game-based) ๑๔. อธิบายและสาธิต	๘. รูปภาพสัตว์	๑๐. สังเกตการปฏิบัติของนักเรียนว่าทำได้ถูกต้องประมาณ ๖๐% ของนักเรียนทั้งหมด ๑๑. สังเกตความถูกต้องในการเคลื่อนไหว ๕ ใน ๑๐ ครั้ง ประมาณ ๖๐% ของนักเรียนทั้งหมด
 (กฎการฝึกหัด/ ทฤษฎีการเสริมแรง ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบแสดงการกระทำ/ ทฤษฎีการเลียนแบบ และการสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่)			

กิจกรรม	วิธีสอน	สื่อ/ อุปกรณ์	การประเมินผล
๔.ขั้นใช้ (๕-๑๐ นาที) ๑.ให้นักเรียนเข้าแถวตอนตามกลุ่มของตนเอง และทำการแข่งขันกันเมื่อได้ยินสัญญาณเริ่ม โดยทุกคนจะคิดทำการเคลื่อนไหว (ท่าเดินของสัตว์ต่าง ๆ) ไปกลับ ที่ Δ ดังรูป 	๑๕.อธิบายและสาธิต ๑๖.ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ ๑๗.การเรียนรู้แบบร่วมมือ	๙.แบบประเมินพฤติกรรม (เหมือน ๑)	๑๒. ใช้วิธีเดียวกับข้อ ๑๐และ๑๑ ๑๓.สังเกตการให้ความร่วมมือของนักเรียนในการปฏิบัติตามคำสั่งการให้ความร่วมมือกับกลุ่มและการปฏิบัติตามกฎกติกาความมีน้ำใจนักกีฬา
๕.ขั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ (๕-๗ นาที) ครูเรียกรวมนักเรียนและให้นั่งในรูปแบบดังนี้ ๒. สรุปทั้งหมดที่เรียน (ทักษะ ความรู้ความเข้าใจ การแต่งกาย ความตั้งใจ) ๓. อบรมและสั่งงาน คือให้ไปดูวิดีโอท่าทางการเคลื่อนไหวของสัตว์ที่ตัวเองสนใจมา ๑ ชนิด และมาทำให้เพื่อนดูการเรียนคราวต่อไป ๔. สั่งให้นักเรียนทำความสะอาดร่างกาย ๕. ให้นักเรียนยืนและสั่งเลิกแถวโดยการให้ปรบมือ ๓ ครั้ง (ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก)	๑๘.คำถาม-คำตอบ ๑๙.อธิบาย ๒๐.ให้การบ้าน	๙.แบบประเมินพฤติกรรม (เหมือน ๑)	๑๔. ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบอธิบายและสาธิต ๑๕. ครูตามไปดูแลให้คำแนะนำ ๑๖.สังเกตพฤติกรรม

ภาระงาน/ ชิ้นงาน

๑. ภาษาไทย :

.....

๒. ภาษาอังกฤษ :

.....

๓. คณิตศาสตร์ :

.....

๔. ศิลปะ :

.....

๕. การงานอาชีพและเทคโนโลยี :

.....

๖. วิทยาศาสตร์ :

.....

๗. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม :

.....

๘. สุขศึกษาและพลศึกษา :

.....

บันทึกผลหลังสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหา

.....

.....

.....

.....

๓. แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

.....

๔. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

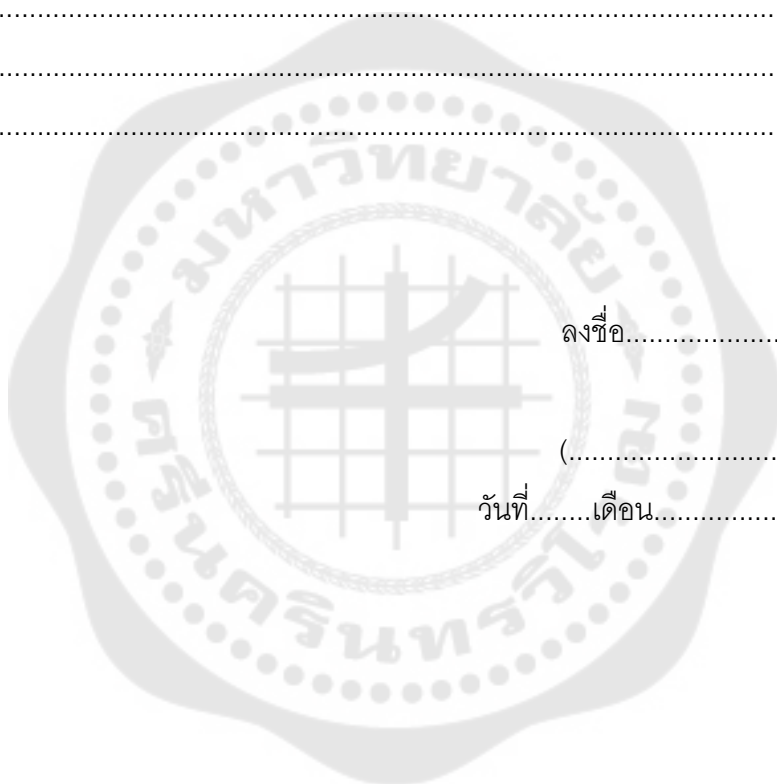
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ความคิดเห็นของผู้บริหาร/ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้พลศึกษาข้ามวิชาแบบสอดแทรก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 (บูรณาการวิชาศิลปะ และวิชาวิทยาศาสตร์)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนชั่วโมง 1
ชั่วโมง

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล
มาตรฐานการเรียนรู้ พ3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม
และกีฬา สาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง ธรรมชาติของการ
เคลื่อนไหว

ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของการเคลื่อนไหวต่าง ๆ

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้และสามารถบอกได้ว่าธรรมชาติของการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตเป็น
เช่นไร(K)
2. นักเรียนสามารถแสดงท่าทางของการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวันได้ (P)
3. นักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการจัดทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน (A)

2. สาระสำคัญ

ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวร่างกาย หมายถึง การเปลี่ยนที่ การไม่อยู่นิ่งของร่างกาย หรือ
การเปลี่ยนตำแหน่งของร่างกายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้เราสามารถปฏิบัติกิจกรรม
ต่าง ๆ ได้ตามต้องการ

3. สาระการเรียนรู้

1. การเคลื่อนไหวของมนุษย์
2. การเคลื่อนไหวของสัตว์
3. การเคลื่อนไหวของพืช

4. สื่อการเรียนรู้

1. นกหวีด
2. ภาพการเคลื่อนไหวของมนุษย์ สัตว์ พืช
3. ลานอเนกประสงค์/ โรงฝึกพลศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

6. สัญญาณลักษณะ

-

7. กิจกรรมเสนอแนะ

-

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้

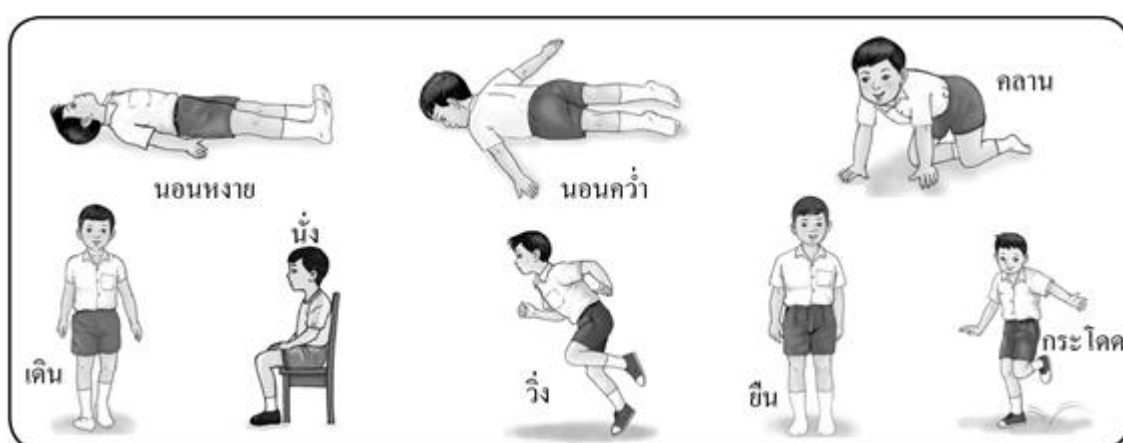
8.1 ขั้นเตรียม (อบอุ่นร่างกาย)

8.1.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถวจากนั้นให้นักเรียนกลางแถวออกทั้งสองข้างเพื่อทำการขยายแถวให้ออกห่างจากกัน

8.1.2 ให้นักเรียนทำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อตามครู

8.2 ขั้นอธิบายสาธิต

8.2.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปครึ่งวงกลมสองแถวซ้อนกันจากนั้นครูนำรูปภาพการเคลื่อนไหวของสิ่งมีชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนดู

ภาพที่ 1 การเคลื่อนไหวของมนุษย์

ภาพที่ 2 การเคลื่อนไหวของสัตว์

ภาพที่ 3 การเคลื่อนไหวของพืช

8.2.2 ครูอธิบายให้นักเรียนฟังในแต่ละภาพว่าภาพในแต่ละภาพมีการเคลื่อนไหวแบบ
ไหน เช่น การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ การเคลื่อนไหวร่างกายประกอบ
อุปกรณ์ พืชมีการเคลื่อนไหวแบบเลื้อย

8.3 ขั้นฝึกหัด

8.3.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ กัน จากนั้นให้นักเรียนฟังคำสั่งจากครูว่าครูจะสั่งให้นักเรียนทำการเคลื่อนไหวทำอะไรบ้าง เช่น นักเรียนตบมือ 10 ครั้ง นักเรียนเดินไปข้างหน้า 10 ก้าว เดินถอยหลัง 10 ก้าว กระโดดไปทางซ้าย 5 ครั้ง กระโดดไปทางขวา 5 ครั้ง แล้วหัวเราะดัง ๆ 5 ครั้ง เป็นต้น

8.4 ขั้นใช้

8.4.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวตอนเล็ก 5 แถว ๆ ละเท่า ๆ กัน ครูใช้คำถาม ๆ นักเรียนแล้วให้นักเรียนตอบ

- นักเรียนคิดว่าการเคลื่อนไหวในชีวิตของนักเรียนมาอะไรบ้าง (การเดิน วิ่ง กระโดด)
- นักเรียนชอบทำการเคลื่อนไหวท่าไหนมากที่สุดเพราะอะไร
- นักเรียนไม่ชอบทำการเคลื่อนไหวท่าอะไรเพราะอะไร

8.5 ขั้นสรุป

8.5.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ กันแล้วให้นักเรียนกลางแถวออกทั้งสองข้างเพื่อขยายพื้นที่ ที่จะทำการคลายกล้ามเนื้อ

8.5.2 ให้นักเรียนตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย

8.5.3 ครูสรุปให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติของการเคลื่อนไหว

8.5.4 หัวหน้าห้องบอกทำความเข้าใจ

☐

ใช้สอนได้

☐

ใช้สอนไม่ได้

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม (ในชั้นเรียน)

ชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

ที่	ชื่อ – สกุล	รายการ						สรุปผลการประเมิน	
		การร่วมมือในการทำกิจกรรม		กล้าออกมาแสดงความสามารถ		เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน			
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน

ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 (บูรณาการวิชาศิลปะ และวิชาวิทยาศาสตร์)
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนชั่วโมง 1
 ชั่วโมง

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล
 มาตรฐานการเรียนรู้ พ3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา
 สาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกาย
 ขณะเคลื่อนที่ (การเดิน)

ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่ (การเดิน)

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้และสามารถอธิบายลักษณะของการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่โดยการเดินได้ (K)
2. นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่โดยการเดินได้ (P)
3. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่โดยการเดิน (A)

2. สาระสำคัญ

การเดินเป็นท่าการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันของคนเราเพื่อให้การเดินมีความมั่นคง
 สง่างาม ในขณะที่เดินผู้เดินจะต้องเดินหลังตรง ศีรษะตรงและมองไปข้างหน้า ไม่เดินลากส้นเท้า
 และแกว่งแขนกางออกไปด้านข้างให้มากจนเกินไป

3. สาระการเรียนรู้

1. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่โดยการเดิน

4. สื่อการเรียนรู้

1. นกหวีด
2. ลานอเนกประสงค์/โรงฝึกพลศึกษา
3. รูปภาพสัตว์
4. กระดาษทรงกลมสีต่าง ๆ

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน

6. สัญลักษณ์

= นักเรียน

= ครู

= กระดาษสี

= เส้นเริ่มต้น

7. กิจกรรมเสนอแนะ

-

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้

8.1 ขั้นเตรียม (อบอุ่นร่างกาย)

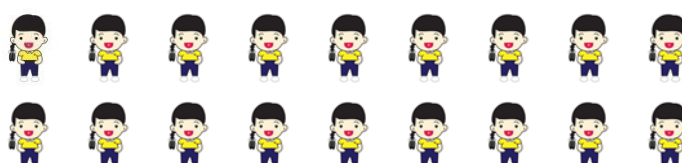
8.1.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ กัน ให้นักเรียนกางแขนออก ทั้ง 2 ข้างแล้วขยายแถวออกไป ครูเรียกนักเรียนออกมา 1 คนเพื่อนำการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ เพื่อเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนการทำกิจกรรม

8.1.2 ครูตรวจเช็คเรื่องสุขภาพร่างกายของนักเรียน

8.2 ขั้นอธิบายสาธิต

8.2.1 ครูให้นักเรียนเข้าหน้ากระดาน 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ กันแล้วให้นักเรียนนั่งลง ครูใช้คำถาม ให้นักเรียน

-นักเรียนคิดว่าการเดินที่ถูกต้องควรเดินแบบไหนคะ ครูขอให้นักเรียนออกมาแสดงท่าการเดินที่นักเรียนคิดว่าถูกต้องให้ครูดู

8.2.2 ครูอธิบายเกี่ยวกับท่าการเดินในแบบต่าง ๆ ให้นักเรียนฟังท่าการเดินที่ถูกต้องของมนุษย์

เดินหลังตรง ศีรษะตรงและมองไปข้างหน้า ไม่เดินลากส้นเท้าและแกว่งแขนทางออกไปด้านข้างให้มากจนเกินไป

ท่าทางการเดินที่ถูกต้อง

ท่าการเดินท่าของยีราฟ

เดินเขย่งปลายเท้า ชูมือทั้งสองข้างขึ้นเหนือศีรษะ

ท่าการเดินของช้าง

ก้มตัวลงพร้อมกับห้อยแขน และเอามือประสานกันไว้จากนั้น

8.2.3 นักเรียนตัดกระดาษให้เป็นรูปทรงทรงกลม

8.3 ชั้นฝึกหัด

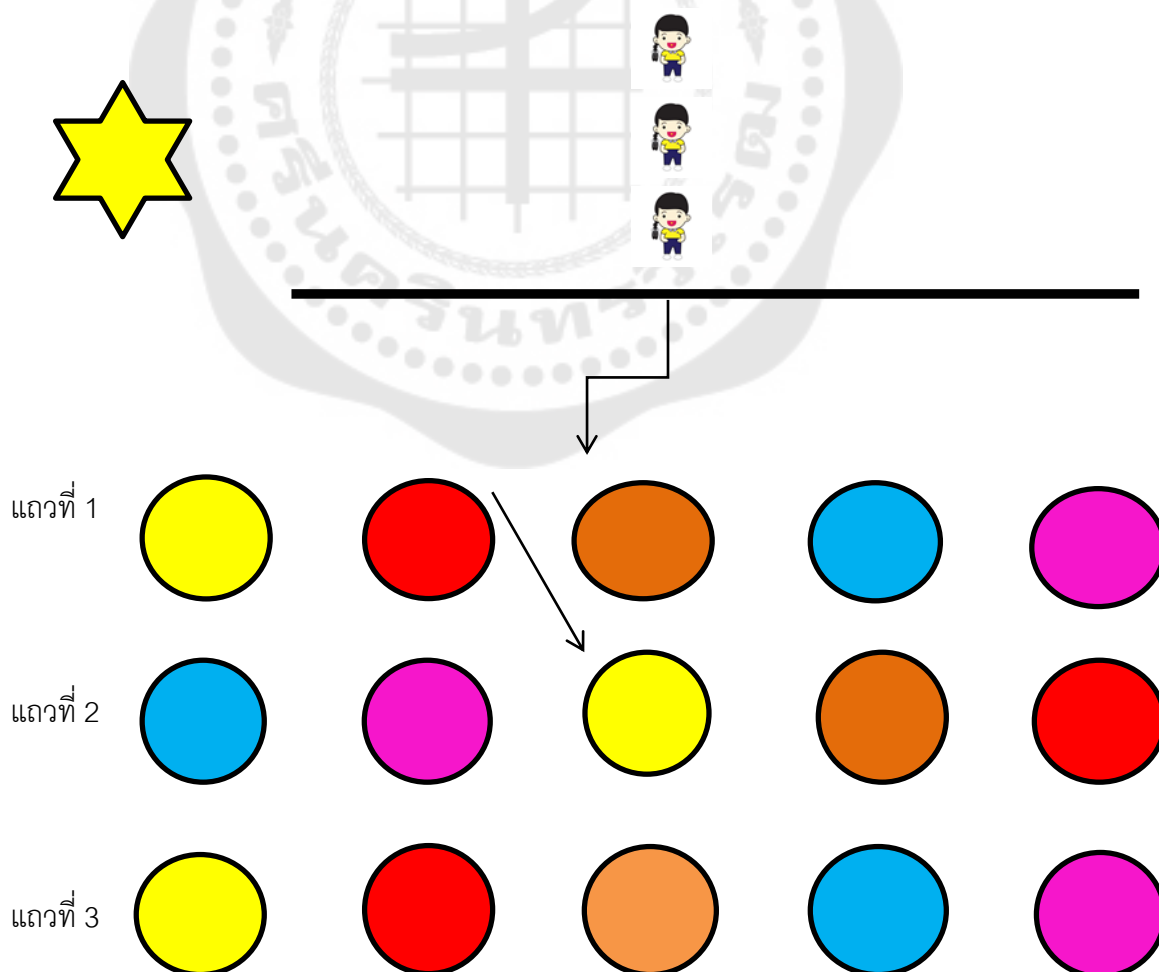
8.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5-7 คน ฝึกปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเดินทั้ง 3 แบบ ตามเส้นเชือกที่ครูนำมาวางไว้ให้ แบบที่ 1 การเดินของมนุษย์ แบบที่ 2 การเดินของยีราฟ แบบที่ 3 การเดินของช้าง (ทุกแบบให้เดินตามเป็นรูปทรงเลขาคณิต)

8.4 ชั้นใช้

8.4.1 ให้นักเรียนเข้าแถวตอนเล็ก 1 แถวจากนั้นให้คนแรกของแถวยืนอยู่หลังเส้นที่ครูกำหนดให้

8.4.2 ให้นักเรียนคนแรกของแถวเดินตามแผนสีที่ครูเตรียมไว้ให้ ถ้าครูบอกให้เดินไปที่สีอะไรของแถวไหนนักเรียนก็เดินไปที่สีนั้น

8.4.3 ให้นักเรียนทำการเดินที่ละ 1 คนถ้านักเรียนคนไหนเดินไม่ผิดสีตามที่ครูบอกเลยให้เพื่อนตบมือชมเชยให้

8.5 ขั้นสรุป

8.5.1 ครูให้นักเรียนเข้าหน้ากระดาน 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ จากนั้นให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมา 1 คนหน้าแถวเพื่อนำการคลายกล้ามเนื้อให้ร่างกายกับสู่สภาวะปกติ

8.5.2 ครูให้นักเรียนตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย

8.5.3 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงประโยชน์และความสำคัญที่ได้จากการทำกิจกรรมในวันนี้

☐ ใช้สอนได้

☐ สอนไม่ได้

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

(.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม (ในชั้นเรียน)

ชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการสังเกตพฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติ

ที่	ชื่อ – สกุล	รายการ						สรุปผลการประเมิน	
		การร่วมมือใน การทำกิจกรรม		กล้าออกมา แสดง ความสามารถ		เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความ สนุกสนาน เพลิดเพลิน			
		ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน	ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน

ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 (บูรณาการวิชาภาษาไทย หรือวิชาภาษาต่างประเทศ)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวนชั่วโมง 1
ชั่วโมง

สาระที่ 3 การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล
มาตรฐานการเรียนรู้ พ3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา
สาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา เรื่อง การเคลื่อนไหวร่างกาย
ขณะเคลื่อนไหวที่

ผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดินได้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้และสามารถอธิบายลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดินได้อย่างถูกต้อง (K)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดินได้ถูกต้องได้ (P)
3. นักเรียนเห็นความสำคัญของการเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดิน (A)

2. สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดินเป็นการจัดทำทางโดยการเริ่มด้วยท่ายืน
โน้มลำตัวไปข้างหน้าเล็กน้อยก้าวเท้าไปข้างหน้าสลับเท้าซ้าย-ขวา การเดินถ่ายเทน้ำหนักลงที่
ปลายเท้าแกว่งแขนสลับกับเท้า

3. สาระการเรียนรู้

การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนไหวที่โดยการเดิน

4. สื่อการเรียนรู้

1. นกหวีด
2. ลานอเนกประสงค์/โรงฝึกพลศึกษา

5. การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
2. สังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

6. สัญญาลักษณ์

=ครู

=นักเรียน

7. กิจกรรมเสนอแนะ

-

8. กระบวนการจัดการเรียนรู้

8.1 ขั้นเตรียม (อบอุ่นร่างกาย)

8.1.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวตอนเล็ก 2 แถว ๆ ละเท่า ๆ กันหัวหน้าห้องบอกทำความเคารพ
ครูตรวจเช็คความพร้อมของเครื่องแต่งกายและเรื่องสุขภาพของนักเรียน

8.1.2 ครูให้นักเรียนกางแขนออกทั้ง 2 ข้างเพื่อขยายแถว จากนั้นให้ส่งตัวแทนนักเรียน
ออกมา 1 คน คนที่ออกมาต้องไม่ซ้ำกับคนเดิมในคาบเรียนที่แล้ว เพื่อมานำการยืดเหยียด
กล้ามเนื้อในการเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนทำกิจกรรม

8.1.3 ครูสนทนากับนักเรียนโดยใช้คำถามดังนี้

-นักเรียนเคยเห็นสัตว์ประเภทไหนเดินบ้างแล้วให้นักเรียนออกมาแสดงท่าทางการเดินของ
สัตว์ชนิดที่นักเรียนเห็น

-ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ๆ คิดว่าเราควรเดินในรูปแบบใด

8.2 ขั้นอธิบายสาธิต

8.2.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวตอนเล็ก 3 แถว ๆ ละเท่า ๆ กันครูทำการอธิบายการเคลื่อนไหว
ร่างกาย

ขณะเคลื่อนที่โดยการเดินให้นักเรียนฟัง มีดังนี้

เดินไขว้เท้า

วิธีปฏิบัติ เริ่มเดินไปข้างหน้าและเดินถอยหลัง โดยก้าวเท้าไขว้ในขณะเดิน
ปฏิบัติหลาย ๆ เที้ยวตามกำลัง

วิ่งเตะขาตั้ง

วิธีปฏิบัติ วิ่งไปข้างหน้า เมื่อก้าวเท้าวิ่ง
ให้เตะเท้าที่ก้าวให้ตั้ง เป็นการวิ่งก้าวยาว ๆ
ไม่ต้องเร็วมากนัก ระยะทางการวิ่งไม่เกิน
50 เมตร ปฏิบัติหลาย ๆ เที้ยวตามกำลัง

วิธียกขาสูง

วิธีปฏิบัติ วิ่งไปข้างหน้า โดยขณะวิ่งงอเข่าข้าง
ที่ก้าววิ่งจนสุดเกือบชิดอกทุกครั้ง ระยะทางการวิ่งไม่
เกิน 50 เมตร ปฏิบัติ ๆ หลายเที้ยวตามกำลัง

เดินแบบเดินสวนสนาม

วิธีปฏิบัติ เดินโดยเตะเท้าเดินไปข้างหน้าพร้อม
กับแกว่งแขนสลับให้สัมพันธ์กับเท้าที่ก้าวเหมือนกับเดิน

สวนสนาม ปฏิบัติหลาย ๆ เทียบตามกำลัง

8.2.2 ครูสาธิตท่าทางการเดินตามรูปแบบต่าง ๆ ที่ครูอธิบายให้นักเรียนฟัง

8.2.3 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถาม

8.3 ขั้นฝึกหัด

8.3.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กันแล้วให้แต่ละกลุ่มยืนเข้าแถวตอนลึกหลังเส้นที่ครู

กำหนดให้

8.3.2 ให้แต่ละกลุ่มฝึกท่าทางการเดินในรูปแบบต่าง ๆ ที่ละ 1 แถว

8.3.3 ครูตรวจเช็คความถูกต้องของท่าทางการฝึกปฏิบัติ

8.4 ขั้นใช้

8.4.1 ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละ 6 คนจากนั้นให้แต่ละกลุ่มเข้าแถวตอนลึกต่อหลังกันแล้วมายืนหลังเส้นที่ครูกำหนดให้

8.4.2 ครูนำจึกซอภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษมาวางไว้ที่ครูกำหนดไว้ จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำจึก ซอที่ครูวางไว้ให้ภายในกลุ่มช่วยกันทำอย่างไรก็ได้ โดยท่าทางการเดินตามที่ได้ฝึกในขั้นฝึกหัดเพื่อไปหยิบจึกซอคนละ 1 ตัว ทำแบบนี้จนครบคำที่ครูกำหนดคำออกมาให้นักเรียน

8.4.3 ครูจะให้สัญญาณนกหวีดจากนั้นให้แต่ละกลุ่มทำการเดินนำจึกซอที่ครูเตรียมไว้ให้ระยะทาง 3 เมตรโดยที่หยิบได้คนละ 1 ตัว และออกไปหยิบได้ที่ละ 1 คน จนกว่าเพื่อนจะกลับมาที่แถวคนต่อไปถึงจะออกไปหยิบได้

8.4.4 ถ้ากลุ่มใดสระกดคำครบและถูกต้องกลุ่มนั้นถือเป็นผู้ชนะครูมีรางวัลให้กับกลุ่มที่ชนะ

8.5 ขั้นสรุป

8.5.1 ครูให้นักเรียนเข้าแถวเป็นรูปวงกลมแล้วให้ส่งตัวแทนนักเรียนออกมาในวงกลม 1 คนเพื่อออกมานำการคลายกล้ำเนื้อเพื่อให้ร่างกายกับเข้าสู่ภาวะปกติ

8.5.2 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความรู้ ประโยชน์ และสิ่งที่ได้จากการเรียนในวันนี้

8.5.3 ให้นักเรียนตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกายครูนัดหมายการเรียนในคาบต่อไป/หัวหน้าห้องบอกทำความเข้าใจ

☐ ใช้สอนได้ ☐ ใช้สอนไม่ได้

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน

. (.....)

...../...../.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระ

(.....)

...../...../.....

บันทึกหลังการสอน

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1

การเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่

ในแต่ละวัน คนเราต้องเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ตามลักษณะและวิธีการของการเคลื่อนไหวร่างกาย ดังนี้

การเคลื่อนไหวร่างกายแบบอยู่กับที่ด้วยการกระโดด

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้เท้าทั้งสองข้างกระโดดลอยตัวสูงขึ้น เมื่อลงสู่พื้นย่อเข้าเล็กน้อย ดังเช่น

ท่าที่ 1 ยืนตรง มือจับเอว กระโดด

เท้าคู่อยู่กับที่ ขณะกระโดดเปิดส้นเท้าเล็กน้อย

และเมื่อลงสู่พื้นให้ผ่อนแรง โดยย่อเข้าเล็กน้อย

ท่าที่ 2 ยืนตรง แขนแนบลำตัว

กระโดด

แยกเท้าออกด้านข้างเหวี่ยงแขนทั้ง

สองข้างตบ

เหนือศีรษะ กระโดดเท้าชิด ยืนตรง

ท่าที่ 3 ยืนตรง แยกเท้าเล็กน้อย ย่อเข้า

กระโดดลอยตัวและหมุนตัว เปิดส้นเท้าเล็กน้อย

แล้วกระโดด ขณะกระโดดให้เหวี่ยงแขนช่วย

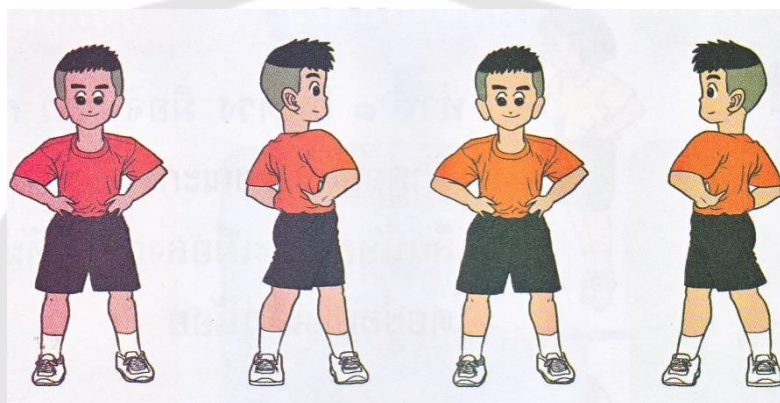

การบิดตัว

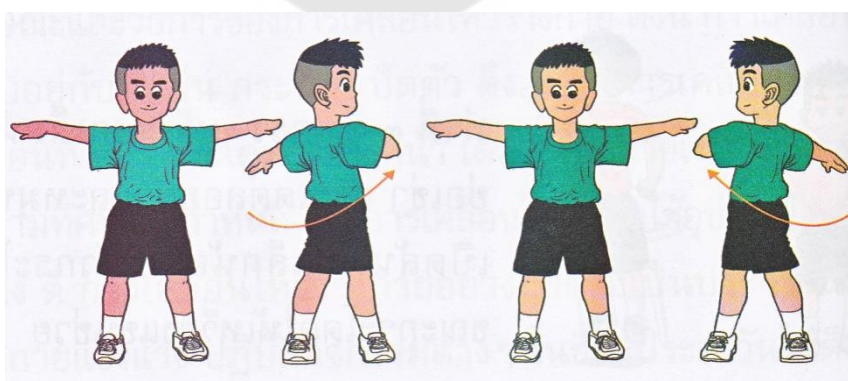
เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดย บิดเอวไปทางซ้ายและทางขวา ดังเช่น

ท่าที่ 1 ยืนแยกเท้าให้ระยะห่างเท่ากับความกว้างของหัวไหล่ มือจับเอว

บิดเอวไปทางขวา บิดเอวกลับในท่ายืนตรง บิดเอวกลับไปทางซ้าย บิดเอวกลับให้อยู่ในท่ายืนตรง

ท่าที่ 2 ยืนหรือนั่งตัวตรง แยกเท้าให้ห่างในระยะเท่ากับความกว้างของหัวไหล่ บิดเอวไปทางซ้าย เหวี่ยงแขนซ้ายไปข้างหลังให้เต็มที่ แขนขวาเหวี่ยงอ้อมผ่านหน้าอก กลับสู่ท่าเดิม (ทำสลับซ้ายขวา)

การดึง

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยการดึงแขนทั้งสองข้างเข้าหาตัว

ท่าที่ 1 ยืนตรง แยกเท้าเล็กน้อย กำมือทั้งสองข้าง ชูแขนขึ้นเหนือศีรษะดึงแขนลงมา
อยู่ระดับไหล่ ในท่าหนึ่งมือกำเข้าหากันหรือหันไปด้านหน้า

ท่าที่ 2 ยืนตรง แยกเท้าเล็กน้อย เหยียดแขนทั้งสองข้างไปข้างหน้า
กำมือดึงแขนทั้งสองข้างเข้าหาตัวในท่าคว่ำหรือหงายมือ

การผลัก

เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายโดยผลักแขนทั้งสองข้างออกไปจากตัว

ท่าที่ 1 ยืนตรง เท้าห่างกันเล็กน้อย ยกแขนขึ้น
ในระดับอก หักข้อมือให้ปลายนิ้วชี้ขึ้น ผลักแขน
ทั้งสองข้างออกไปจากตัว

ท่าที่ 2 จับคู่ ยืนแยกเท้า หันหน้าเข้าหากัน
ห่างกันประมาณช่วงไหล่ ใช้ฝ่ามือทั้งสองข้างผลักกับคู่
โดยออกแรงผลักให้มากที่สุด แล้วกลับสู่ท่าเดิม

ใบงาน

คำชี้แจง ให้นักเรียน ตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนฝึกกิจกรรมได้คล่องหรือไม่

การเคลื่อนไหวด้วยการกระโดด คล่อง ☐ ไม่คล่อง ☐

การเคลื่อนไหวด้วยการบิดตัว คล่อง ☐ ไม่คล่อง ☐

การเคลื่อนไหวด้วยการตั้ง คล่อง ☐ ไม่คล่อง ☐

การเคลื่อนไหวด้วยการผลัก คล่อง ☐ ไม่คล่อง ☐

2. นักเรียนชอบฝึกกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบใดมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

3. นักเรียนฝึกกิจกรรมการเคลื่อนไหวแบบใดดีที่สุด

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่า ในการปฏิบัติกิจกรรมนี้ นักเรียนมีข้อบกพร่อง และข้อควรแก้ไขอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. นักเรียนได้ประโยชน์ใดบ้างกับการฝึกทักษะเคลื่อนไหวร่างกายอยู่กับที่

.....

.....

.....

ชื่อ.....ชั้น เลขที่.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนชั่วโมง 1 ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้ที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เพิ่มพูนทักษะการเคลื่อนไหว เรื่อง การเดิน

1. สาระสำคัญ

การเดิน เป็นท่าทางการเคลื่อนไหวในชีวิตประจำวันของคนเรา เพื่อให้การเดินมีความมั่นคง สง่างาม ในขณะที่เดินผู้เดินจะต้องเดินหลังตรง ศีรษะตั้งตรงและมองไปข้างหน้า ไม่เดินลากส้นเท้าและแกว่งแขนกางออกไปด้านข้างให้มากจนเกินไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบ (พ 3.1 ป. 1/1)
2. เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ (พ 3.1 ป. 1/2)
3. ออกกำลังกายและเล่นเกมตามคำแนะนำอย่างสนุกสนาน (พ 3.2 ป. 1/1)
4. ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ข้อตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ (พ 3.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะท่าทางการเดินที่ถูกต้องได้ (K)
2. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้อื่นด้วยความสนใจและมีวินัย (A)
3. สามารถนำทักษะการเดินที่ถูกต้องมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

• ด้านความรู้ (K)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• ซักถามความรู้เกี่ยวกับลักษณะการจดท่าทางการเดินที่ถูกต้อง	• แบบประเมินผลการนำเสนอข้อมูล/ การอภิปราย/การเขียนแผนที่ ความคิด	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

5. สารการเรียนรู้

- ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวร่างกาย
 - 1.2 รูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (ต่อ)

6. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	⇒	พูดคุยเกี่ยวกับมารยาทและการแสดงออกที่เหมาะสมในการเดินผ่านผู้ที่อาวุโสกว่าหรือภิกษุสงฆ์ตามวัฒนธรรมไทย
ภาษาต่างประเทศ	⇒	ฟังและอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการเดิน
ภาษาไทย	⇒	พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเดินที่ถูกต้อง
คณิตศาสตร์	⇒	ฝึกนับจำนวนก้าวในขณะเดินในระยะทางที่ครูกำหนด
ศิลปะ	⇒	วาดภาพ/ระบายสี แสดงลักษณะท่าทางของคนเราในขณะเดินทางด้วยเท้า

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1: นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเพื่อทบทวนความรู้เกี่ยวกับการจัดทำทางกายยืนที่ถูกต้องในคาบเรียนที่ผ่านมา
2. สุ่มนักเรียนประมาณ 3-4 คน ออกมานำเสนอความรู้เกี่ยวกับแนวทางในการยืนอย่างมั่นคงให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนตามที่ได้มอบหมายในคาบเรียนที่ผ่านมา

ขั้นที่ 2: กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูนำภาพหรือเปิดวิดีโอเกี่ยวกับการเดินสวนสนามให้นักเรียนดูร่วมกัน โดยให้สังเกตลักษณะท่าทางการจัดทำท่าทางร่างกายของบุคคลในขณะเดิน
2. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ถึงลักษณะ/ท่าทางของการเดินสวนสนามดังกล่าว
3. นักเรียนอ่านเนื้อหาความรู้ข้อที่ 3) การเดิน ในหนังสือเรียนฯ/หรือสื่อการเรียนรู้ สุขศึกษา

และ

พลศึกษา สมบูรณ์แบบ ชั้น ป. 1 ตามครู โดยครูสาธิตลักษณะการเดินด้วยท่าทางที่ถูกต้อง
สง่างาม

ขั้นที่ 3: ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์

1. นักเรียนอบอุ่นร่างกาย (warm-up) ในท่ายืด-เหยียด ตามครูร่วมกัน
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยแต่ละกลุ่มจัดแถวตอน ฝึกเดินก้าวเท้าตามเส้นตรงที่ครูขีดไว้ โดยครูให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4: การนำไปใช้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมเดินทวนสมมุติบนศีรษะ โดยกลุ่มใดที่สมาชิกเดินทวนสมมุติบนศีรษะไปถึงจุดกลับตัวได้ครบทุกคนก่อน โดยที่สมมุติยังทวนอยู่บนศีรษะเป็นกลุ่มที่ชนะ ให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นปรบมือแสดงความยินดีให้
2. มอบหมายให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการพิจารณาภาพการเคลื่อนไหวร่างกายบอกได้ไหม ภาพใด ถูกต้อง ว่าภาพใด แสดงท่าทางที่ถูกต้องหรือภาพแสดงท่าทางการเคลื่อนไหวที่ไม่ถูกต้องโดยนำมาเสนอในคาบเรียนต่อไป

ขั้นที่ 5: สรุปความรู้

1. นักเรียนอาสาสมัครออกมาเพื่อนคลายกล้ามเนื้อ (cool-down) ในท่าทางการเคลื่อนไหวในคาบเรียนที่ผ่านมา แล้วร่วมกันทำความสะอาดร่างกาย
2. ครูและนักเรียนสรุปความรู้ร่วมกัน โดยให้นักเรียนบันทึกความรู้และความรู้สึกที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับท่าทางการเดินที่ถูกต้องโดยสังเกตในสมุดบันทึก

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- มอบหมายให้นักเรียนฝึกหัดทักษะการเดินให้ถูกต้องและสง่างาม ด้วยการฝึกเดินทวนสมมุติบนศีรษะ ในระยะทางเส้นตรง ให้ได้ระยะทางที่ยาวเพิ่มขึ้น โดยที่สมมุติไม่หล่นจากศีรษะ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพหรือวิดีโอที่แสดงลักษณะท่าทางการเดินสวนสนาม
2. ภาพแสดงลักษณะท่าทางการเดินที่ถูกต้อง

3. เกมเดินพุนสมุดบนศีรษะ
4. ลานอเนกประสงค์/สนามหญ้า/หรือโรงฝึกพลศึกษา
5. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา ป.
6. สื่อการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สมบูรณ์แบบ ป. 1
7. แบบฝึกหัด สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 1

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.1ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางในการพัฒนา _____

.2ปัญหาอุปสรรคในการสอน/ _____

แนวทางในการแก้ไข _____

.3สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

.4การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

(ลงชื่อ) _____ ครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนชั่วโมง 1 ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้ที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เพิ่มพูนทักษะการเคลื่อนไหว เรื่อง การยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก

1. สาระสำคัญ

การยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก เป็นการเคลื่อนไหวร่างกายที่เสี่ยงต่อการได้รับอันตราย หากร่างกายต้องรับน้ำหนักสิ่งของดังกล่าวเกินความสามารถของร่างกาย ดังนั้นนักเรียนจึงไม่ควรยกสิ่งของดังกล่าวตามลำพัง ควรเรียกเพื่อน ๆ หรือผู้ใหญ่มาช่วยยกให้ และหากต้องร่วมกันยกกับเพื่อน ๆ ต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง จะช่วยป้องกันและลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบ (พ 3.1 ป. 2/1)
2. เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ (พ 3.1 ป. 2/2)
3. ออกกำลังกายและเล่นเกมตามคำแนะนำอย่างสนุกสนาน (พ 3.2 ป. 2/1)
4. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกา ข้อตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ (พ 3.2 ป. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะท่าทางการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากที่ถูกต้องได้ (K)
2. ร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้กับผู้อื่นด้วยความสนใจและมีวินัย (A)
3. สามารถนำทักษะการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากที่ถูกต้องมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างถูกต้องได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

• ด้านความรู้ (K)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• ซักถามความรู้เกี่ยวกับลักษณะและวิธีการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก	• แบบประเมินผลการนำเสนอข้อมูล/การอภิปราย/การเขียนแผนที่ความคิด*	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป
• ซักถามความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากที่ผิดวิธี	• แบบประเมินผลการนำเสนอข้อมูล/การอภิปราย/การเขียนแผนที่ความคิด	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

5. สารการเรียนรู้

- ธรรมชาติของการเคลื่อนไหวร่างกาย
- 1.2 รูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกายในชีวิตประจำวัน (ต่อ)

6. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	⇒	พูดคุยเกี่ยวกับลักษณะการทำงาน/หรือการก่อสร้างที่ต้องใช้แรงงานและความสามัคคีของคนในยุคโบราณที่ช่วยกันเคลื่อนย้ายหรือยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก
ภาษาต่างประเทศ	⇒	ฟังและอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับน้ำหนัก
คณิตศาสตร์	⇒	พูดคุยเปรียบเทียบให้นักเรียนเข้าใจคำว่า น้ำหนัก “มากกว่า” “น้อยกว่า”
ภาษาไทย	⇒	พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากให้ปลอดภัย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1: นำเข้าสู่บทเรียน

- ครูและนักเรียนสนทนาร่วมกันเพื่อทบทวนวิธีการปฏิบัติการก้มเพื่อเก็บสิ่งของ

ขั้นที่ 2: กิจกรรมการเรียนรู้

1. นักเรียนระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้
 - สิ่งของที่มีน้ำหนักมากและสิ่งของที่มีน้ำหนักน้อย หมายถึง สิ่งของที่มีลักษณะอย่างไรบ้าง

(ของหนัก/ของเบา)

- หากนักเรียนต้องเลือกยกหรือถือสิ่งของดังกล่าว นักเรียนจะเลือกสิ่งของในลักษณะใด เพราะเหตุใด (เลือกสิ่งของที่มีน้ำหนักเบา เพราะไม่ใช้แรงมาก)

2. ครูให้ความรู้และยกตัวอย่างเกี่ยวกับสิ่งของที่มีน้ำหนักมากและสิ่งของที่มีน้ำหนักน้อยให้นักเรียนทราบ
3. นักเรียนอ่านเนื้อหาความรู้ข้อที่ 5) การยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก ดังรายละเอียดในหนังสือเรียนฯ/หรือสื่อการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สมบูรณ์แบบ ชั้น ป. 2 ตามครู โดยครูสาธิตวิธีการปฏิบัติการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากประกอบ
(ครูอาจใช้คำถามอื่นเพื่อความเหมาะสมกับสภาพการจัดการเรียนการสอนได้)

ขั้นที่ 3: ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์

1. ครูนำนักเรียนอบอุ่นร่างกาย (warm-up) ในท่ายืด-เหยียด ตามความเหมาะสม
2. นักเรียนจับคู่วางสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก (ใช้เก้าอี้) โดยครูคอยให้คำแนะนำวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4: การนำไปใช้

- มอบหมายให้นักเรียนนำหลักการปฏิบัติในการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากไปเป็นแนวทางปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป

ขั้นที่ 5: สรุปความรู้

1. นักเรียนคลายกล้ามเนื้อ (cool-down) ด้วยท่าการเคลื่อนไหวตามครู แล้วร่วมกันทำความสะอาดร่างกาย
2. ครูและนักเรียนสรุปความรู้ร่วมกัน แล้วให้นักเรียนบันทึกความรู้และความรู้สึกที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับวิธีการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมากที่ถูกต้องโดยสังเขปลงในสมุดบันทึก

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- มอบหมายให้นักเรียนเขียนบรรยายความรู้สึกถึงการทำงานที่มีเพื่อนให้การช่วยเหลือ และผลของการทำงานตามลำพัง โดยสังเขป

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติการยกสิ่งของที่มีน้ำหนักมาก
2. โต้ะหรือเก้าอี้
3. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 2 บริษัท
4. สื่อการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สมบูรณ์แบบ ป.2

5. แบบฝึกหัด สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 2

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.1ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางในการพัฒนา _____

.2ปัญหาอุปสรรคในการสอน/ _____

แนวทางในการแก้ไข _____

.3สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

.4การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

(ลงชื่อ) _____ ครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวนชั่วโมง 1 ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้ที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทยและกีฬาสากล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เพิ่มพูนทักษะการเคลื่อนไหว เรื่อง รูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกาย

1. สาระสำคัญ

การเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หรือการเคลื่อนไหวร่างกายเพียง

บางส่วน ซึ่งการเคลื่อนไหวร่างกายในรูปแบบที่ถูกต้องและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ได้การออกกำลังกายที่ส่งผลดีต่อสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมีการเคลื่อนไหวร่างกายด้วยความกระฉับกระเฉงและคล่องตัว

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่ และใช้อุปกรณ์ประกอบ (พ 3.1 ป. 1/1)
2. เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ (พ 3.1 ป. 1/2)
3. ออกกำลังกายและเล่นเกมตามคำแนะนำอย่างสนุกสนาน (พ 3.2 ป. 1/1)
4. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกา ข้อตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ (พ 3.2 ป. 1/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนมีความรู้และสามารถบอกได้ว่าการเคลื่อนไหวร่างกายในแต่ละรูปแบบเป็นอย่างไร (K)
2. นักเรียนสามารถแสดงท่าทางของการเคลื่อนไหวร่างกายในแต่ละรูปแบบได้ (P)
3. นักเรียนมีความสนใจและเห็นคุณค่าของการเคลื่อนไหวร่างกาย (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

• ด้านความรู้ (K)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• ซักถามความรู้เกี่ยวกับลักษณะการจัดท่าทางการเดินที่ถูกต้อง	• แบบประเมินผลการนำเสนอข้อมูล/การอภิปราย/การเขียนแผนที่ความคิด	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

• ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

วิธีการและการประเมินผล	เครื่องมือวัดและประเมินผล	เกณฑ์การวัด
• สังเกตจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน	• แบบประเมินทักษะ/กระบวนการ	• ผ่านเกณฑ์เฉลี่ย 2 ขึ้นไป

5. สาระการเรียนรู้

รูปแบบของการเคลื่อนไหว

1. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่
2. การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่
3. การเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ

6. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	⇒	พูดคุยเกี่ยวกับมารยาทและการแสดงออกที่เหมาะสมในการเดินทางผ่านผู้ที่อาวุโสกว่าหรือภิกษุสงฆ์ตามวัฒนธรรมไทย
ภาษาต่างประเทศ	⇒	ฟังและอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการเดิน
ภาษาไทย	⇒	พูดคุยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการเดินทางที่ถูกต้อง
คณิตศาสตร์	⇒	ฝึกนับจำนวนก้าวในขณะที่เดินในระยะทางที่ครูกำหนด
ศิลปะ	⇒	วาดภาพ/ระบายสี แสดงลักษณะท่าทางของคนเราในขณะที่เดินทางด้วยเท้า

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1: นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 4 แถว หัวหน้าห้องบอกทำความเคารพครูตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกายและเรื่องสุขภาพของนักเรียน
2. ให้นักเรียนทำการบริหารกายโดยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเพื่อเตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรม โดยให้ส่งตัวแทนเพื่อนออกมา 1 คนเพื่อนำการบริหารร่างกาย

ขั้นที่ 2: กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 4 แถว หัวหน้าห้องบอกทำความเคารพครูตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกายและเรื่องสุขภาพของนักเรียน
2. ให้นักเรียนทำการบริหารกายโดยการยืดเหยียดกล้ามเนื้อเพื่อเตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับการฝึกปฏิบัติกิจกรรม โดยให้ส่งตัวแทนเพื่อนออกมา 1 คนเพื่อนำการบริหารร่างกาย

ขั้นที่ 3: ฝึกฝนทักษะและประสบการณ์

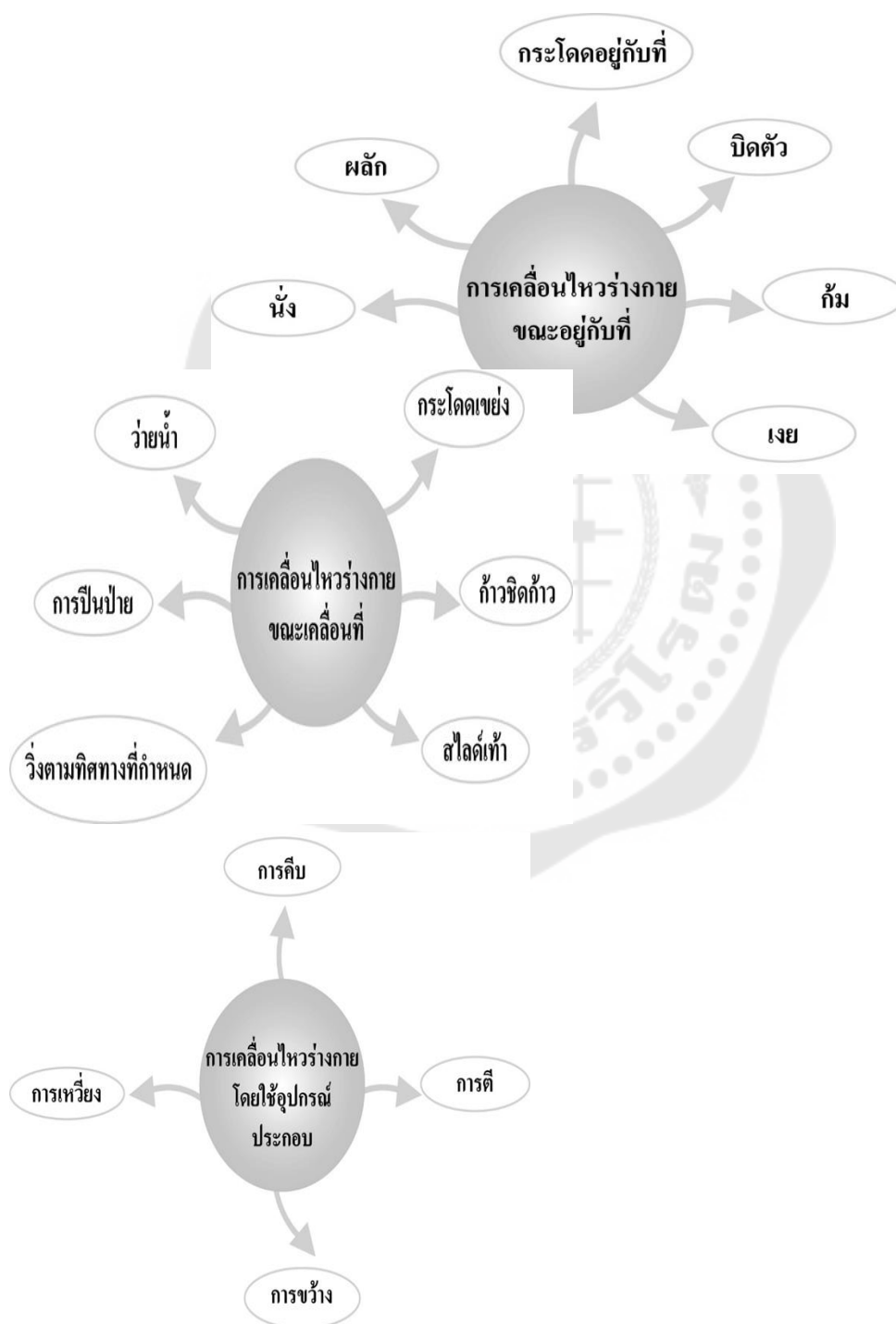
1. ให้นักเรียนวาดภาพการเคลื่อนไหวร่างกายที่ตนเองชื่นชอบคนละ 1 ภาพการเคลื่อนไหว จากนั้น ครูสุ่มเลือกตัวแทนนักเรียน 5-6 คน ออกมานำเสนอผลงานที่ตัวเองวาดหน้าชั้นเรียน โดยครูใช้คำถามดังนี้
 - ภาพที่นักเรียนวาดเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างไร
 - ภาพที่นักเรียนวาดเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายส่วนใด
 - ภาพที่นักเรียนวาดเป็นการเคลื่อนไหวร่างกายวิธีใด

ขั้นที่ 4: การนำไปใช้

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม ๆ ละเท่า ๆ กันแล้วให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมากลุ่มละ 1 คนเพื่อมาทำการจับฉลาก แล้วรับกระดาษไป ครูจะมีฉลาก 3 ใบ คือ
 - 1) การเคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่
 - 2) การเคลื่อนไหวร่างกายขณะเคลื่อนที่

3) การเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้อุปกรณ์ประกอบ

เมื่อแต่ละกลุ่ม จับสลากได้หัวข้อใด ให้ระดมความคิดจัดทำแผนภาพความคิด ลงในกระดาษที่ครูแจกให้ แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ดังตัวอย่าง

2. ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบการเคลื่อนไหวร่างกาย โดยครูใช้คำถามดังนี้

- 1) การเคลื่อนไหวร่างกายมีกี่รูปแบบ อะไรบ้าง
- 2) ในชีวิตประจำวันของนักเรียนใช้การเคลื่อนไหววิธีใดมากที่สุด
- 3) การเคลื่อนไหวร่างกายมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นที่ 5: สรุปความรู้

1. ครูให้นักเรียนเข้าแถวหน้ากระดาน 3 แถว ๆ ละเท่า ๆ

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เกี่ยวกับเรื่องรูปแบบของการเคลื่อนไหวร่างกาย พร้อมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

- 1) ถ้ามีคนบังคับไม่ให้นักเรียนเคลื่อนไหวร่างกายเลย ใน 1 วัน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร
3. ให้นักเรียนตรวจเช็คความเรียบร้อยของเครื่องแต่งกาย/หัวหน้าที่้องบอกทำความเข้าใจ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- มอบหมายให้นักเรียนฝึกหัดทักษะการเดินให้ถูกต้องและสง่างาม ด้วยการฝึกเดินทวนสนาม

ระยะเวลาใน
ระยะทางเส้นตรง ให้ได้ระยะทางที่ยาวเพิ่มขึ้น โดยที่สมดุลไม่หล่นจากศีรษะ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพหรือวีดิทัศน์แสดงลักษณะท่าทางการเดินสวนสนาม
2. ภาพแสดงลักษณะท่าทางการเดินที่ถูกต้อง
3. เกมเดินทวนสนามศีรษะ
4. ลานอเนกประสงค์/สนามหญ้า/หรือโรงฝึกพลศึกษา
5. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 3
6. สื่อการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา สมบูรณ์แบบ ป. 3
7. แบบฝึกหัด สุขศึกษาและพลศึกษา ป. 3

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

.1ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางในการพัฒนา _____

.2ปัญหาอุปสรรคในการสอน/ _____

แนวทางในการแก้ไข _____

.3สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

.4การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

(ลงชื่อ) _____ ครูผู้สอน

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ 7 (บูรณาการกับวิชาศิลปะ)	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2	เรื่อง การเคลื่อนไหวพื้นฐานในการวิ่ง
ภาคเรียนที่ 2	เวลา 1 คาบ
วิชา กรีฑา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา
ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ที่สร้างขึ้นมาเองประกอบ
2. เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัยเคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชม
ใน

สุนทรียภาพของการกีฬา

ตัวชี้วัด

1. ออกกำลังกาย และเล่นเกม ตามคำแนะนำ อย่างสนุกสนาน
2. ปฏิบัติตนตามกฎหมาย กติกา ข้อตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ

สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิดคิดสร้างสรรค์
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

1. สาระการเรียนรู้

การเคลื่อนไหวพื้นฐานในการวิ่ง คือการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยความเร็วที่มีทั้งหมด เพื่อไปสู่อีกจุดหนึ่งโดยเวลาที่น้อยที่สุด การจะวิ่งระยะสั้นให้เร็วได้นั้นประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ

ด้วยกัน คือ ท่าทาง องค์การในการวิ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างแขนและขา รวมไปถึงการฝึกในแบบฝึกต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเร็วให้มากขึ้น และดีกว่าเดิม ทั้งนี้การวิ่งระยะสั้นยังเป็นพื้นฐานของกีฬาอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในกีฬาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K,P,A)

2.1 นักเรียนรู้จักวิธีการเคลื่อนไหวพื้นฐานในการวิ่งได้ (K)

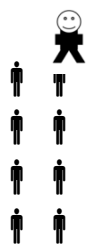
2.2 นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวในการวิ่งได้ (P)

2.3 นักเรียนตั้งใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา (A)

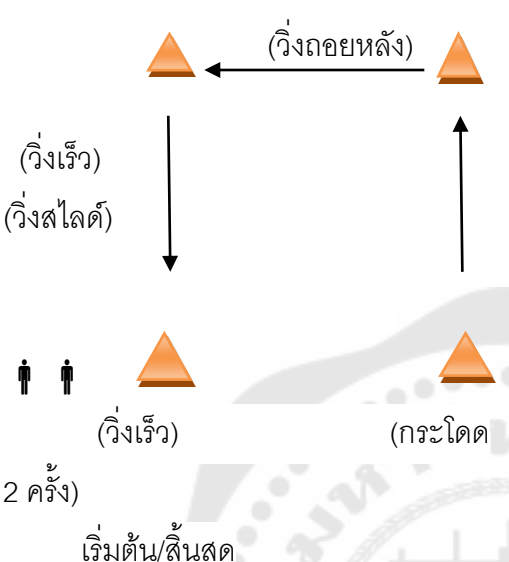
3. สื่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน (เช่น กรวย อุปกรณ์ Speed Ladder รั้ว ไม้วิ่งผลัดที่ผู้เรียนสร้างขึ้นมา)

4. กิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรม	วิธีการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมินผล
ขั้นเตรียม (5นาที) 1. สำนวนนักเรียน 1.1 ให้ผู้เรียนเข้าแถวตอน 2 แถว 1.2 สำนวนนักเรียนโดยการเช็คชื่อ 1.3 ให้นักเรียนยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ครู นักเรียน	อธิบาย/ชี้แจง	ใบรายชื่อ ปากกา นกหวีด	-สังเกตการปฏิบัติ

ชั้นอธิบายสาธิต (10 นาที) 1. ครูอธิบายและสาธิตวิธีการการเคลื่อนไหวยุทธยานในการวิ่ง เช่น การกระโดด การวิ่งไปข้างหน้า-ถอยหลัง การหมุนตัว วิ่งสไลด์ ด้านข้าง ให้นักเรียนฟังและดูตาม 2. ครูสาธิตวิธีการการวิ่งต่าง ๆ ทำท่าทางการวิ่ง โดยทำให้นักเรียนดู 3. วิธีการตามจำนวนเลขที่กำหนด	อธิบาย	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม้วิ่งผลัด	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ
ชั้นฝึกปฏิบัติ (15 นาที) 1. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทักษะที่เคลื่อนไหวยุทธยานอยู่กับที่ - หมุนตัวอยู่กับที่ ใช้ขาหลัก ข้างละ 5 รอบ 2. ครูให้นักเรียนปฏิบัติทักษะที่เคลื่อนไหวยุทธยานแบบเคลื่อนที่ - วิ่งไปข้างหน้า-ถอยหลัง คนละ 2 รอบ - วิ่งสไลด์ด้านข้าง คนละ 2 รอบ 3. ครูให้นักเรียนจับคู่กัน ให้วิ่งสไลด์ข้างพร้อมกัน	อธิบาย นักเรียนปฏิบัติ ตามขั้นตอน ครูให้คำแนะนำ	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม้วิ่งผลัดที่สร้างขึ้น	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ
ชั้นนำไปใช้ (15 นาที) นักเรียนเล่นเกม วิ่งผลัดเคลื่อนไหวยุทธยานผสม แบ่งผู้เล่นออกเป็น 4 ทีม เท่า ๆ กัน เล่นโดยให้ผู้เล่นถือของที่ทำขึ้นมาพร้อมกันวิ่งไปด้วยตามทักษะเคลื่อนไหวยุทธยานที่กำหนดไว้ คือ (วิ่งอ้อมกรวย 4 มุม) เริ่มต้น วิ่งไปข้างหน้า5เมตร → กระโดดขา คู่ข้ามกรวย 2 ครั้ง → วิ่งสไลด์ด้านข้าง5เมตร → วิ่งถอยหลัง5เมตร → วิ่งกลับมาส่งบอล	อธิบาย นักเรียนปฏิบัติ ตามขั้นตอน ครูให้คำแนะนำ	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม้วิ่งผลัดที่สร้างขึ้น	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ

ให้ผู้เล่นในทีมตนเอง และปฏิบัติต่อไปเรื่อย ๆจนครบทุกคนในทีม 			
ขั้นสรุป (5 นาที) 1. ครูสรุปเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวกีฬา กรีฑา และที่มาของอุปกรณ์ที่นักเรียนทำขึ้นมา 2. ครูตั้งคำถามในการเรียนและประโยชน์ที่ได้รับ 3. แนะนำเรื่องสุขบัญญัติ 4. ชี้แจงบทเรียนในคาบต่อไป	สรุป	-	สังเกตความประพฤติ

5.การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
<u>ด้านความรู้(K)</u> นักเรียนรู้จักวิธีการเคลื่อนไหว พื้นฐานในการวิ่งได้	การสังเกตการ ตอบคำถาม ของนักเรียน	แบบสังเกตการ ตอบคำถาม	นักเรียนร้อยละ 70 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ในระดับ ดีขึ้นไป ถือ ว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านทักษะ(P)</u> นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวใน การวิ่งได้	การสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ความ ร่วมมือในการทำ กิจกรรมในระดับ ดีขึ้น ไปถือว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านคุณลักษณะ(A)</u> นักเรียนตั้งใจและให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม อย่างมีระเบียบวินัย และตรงต่อ เวลา	การสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ความ ร่วมมือในการทำ กิจกรรมในระดับ ดีขึ้น ไปถือว่าผ่านเกณฑ์

6. บรรณานุกรม

1. ชูชาติ รอดถาวร, ภาสกร บุญนิยม. หนังสือเรียน วิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา
ป.1. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2551. แหล่งการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ 8

(บูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ทักษะการวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder

ภาคเรียนที่ 2

เวลา 1 คาบ

วิชา กรีฑา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา
ตัวชี้วัด

1. เคลื่อนไหวร่างกายขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ประกอบ
2. เล่นเกมเบ็ดเตล็ดและเข้าร่วมกิจกรรมทางกายที่ใช้การเคลื่อนไหวตามธรรมชาติ

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัยเคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชมใน

สุนทรียภาพของการกีฬา

ตัวชี้วัด

1. ออกกำลังกาย และเล่นเกม ตามคำแนะนำ อย่างสนุกสนาน
2. ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ขัดตกลงในการเล่นตามคำแนะนำ

สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

1. สารการเรียนรู้

การวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder คือการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยความเร็วที่มีทั้งหมด เพื่อไปสู่อีกจุดหนึ่งโดยเวลาที่น้อยที่สุด การจะวิ่งระยะสั้นให้เร็วได้นั้นประกอบด้วยหลาย องค์ประกอบด้วยกัน คือ ท่าทางตามคำสั่งของครู เช่นท่าทางของสัตว์ ท่าทางของตัวการ์ตูน องศา ในการวิ่ง ความสัมพันธ์ระหว่างแขนและขา รวมไปถึงการฝึกในแบบฝึกต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความเร็ว ให้มีมากขึ้น และดีกว่าเดิม ทั้งนี้การวิ่งระยะสั้นยังเป็นพื้นฐานของกีฬาอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้ใน กีฬาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

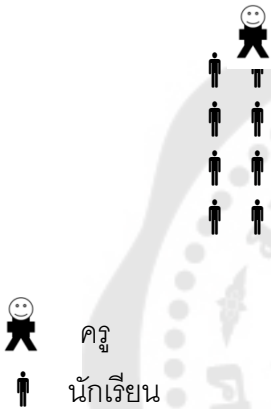
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K,P,A)

- 2.1 นักเรียนรู้จักวิธีการวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder ได้ (K)
- 2.2 นักเรียนสามารถเคลื่อนไหวในการวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder ได้ (P)
- 2.3 นักเรียนตั้งใจและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างมีระเบียบวินัยและตรงต่อ เวลา (A)

3. สื่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน (เช่น กรวย อุปกรณ์ Speed Ladder รั้ว ไม่วิ่งผลัด)

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กิจกรรม	วิธีการสอน	สื่อ/ อุปกรณ์	การ ประเมินผล
<u>ขั้นเตรียม</u> (5 นาที) 2. สำรวจนักเรียน 2.1 ให้ผู้เรียนเข้าแถวตอน 2 แถว 2.2 สำรวจนักเรียนโดยการเช็คชื่อ 2.3 ให้นักเรียนยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ครู นักเรียน	อธิบาย/ ชี้แจง	ใบรายชื่อ ปากกา นกหวีด	-สังเกตการ ปฏิบัติ
<u>ขั้นอธิบายสาธิต</u> (10 นาที) 1. อธิบายถึงความสำคัญของทักษะวิ่ง พร้อมสาธิต คือ - การวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder 	อธิบาย	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม้วิ่งผลัด	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ

กิจกรรม	วิธีการสอน	สื่อ/ อุปกรณ์	การ ประเมินผล
ขั้นฝึกปฏิบัติ (15 นาที) 1. ให้นักเรียนเข้าแถว 1 แถวพร้อมปฏิบัติในการวิ่งแล้วอุปกรณ์ speed ladder ด้วยท่าทางตามคำสั่งครู หรือเพื่อน = ครู = นักเรียน	อธิบาย นักเรียน ปฏิบัติ ตามขั้นตอน ครูให้ คำแนะนำ	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม่วิ่งผลัด	- สังเกตความสนใจ - สังเกตความประพฤติ
ขั้นนำไปใช้ (15 นาที) 1 ให้นักเรียน เข้าแถวและยืนหันหน้าเข้าอุปกรณ์ speed ladder 12 ให้นักเรียนวิ่งในช่องของอุปกรณ์ speed ladder ด้วยท่าทางตามที่ตัวเองต้องการ 	อธิบาย นักเรียน ปฏิบัติ ตามขั้นตอน ครูให้ คำแนะนำ	- ลานพลศึกษา - กรวย - Speed Ladder - รั้ว - ไม่วิ่งผลัด	- สังเกตความสนใจ - สังเกตความประพฤติ

กิจกรรม	วิธีการสอน	สื่อ/ อุปกรณ์	การ ประเมินผล
ขั้นสรุป (5 นาที) 1. ครูสรุปเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวกึ๋น กิริยา และเฉลยท่าทางต่าง ๆ ที่แสดงขึ้นมา 2. ครูตั้งคำถามในการเรียนและประโยชน์ที่ ได้รับ 3. แนะนำเรื่องสุขบัญญัติ 4. ชี้แจงบทเรียนในคาบต่อไป	สรุป	-	สังเกตความ ประพฤติ

5. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การ ประเมินผล
<u>ด้านความรู้(K)</u> นักเรียนรู้จักวิธีการวิ่งด้วย อุปกรณ์ speed ladder และท่าทางได้	การสังเกตการตอบ คำถามของนักเรียน	แบบสังเกตการ ตอบคำถาม	นักเรียนร้อยละ 70 ตอบคำถามได้ถูกต้อง ในระดับ ดีขึ้นไป ถือ ว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านทักษะ(P)</u> นักเรียนสามารถเคลื่อนไหว ในการวิ่งด้วยอุปกรณ์ speed ladder และท่า ท่าทางเลียนแบบได้	การสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมในระดับ ดีขึ้น ไปถือว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านคุณลักษณะ(A)</u> นักเรียนตั้งใจและให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติ กิจกรรมอย่างมีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา	การสังเกตพฤติกรรม ของนักเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมของ นักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมในระดับ ดีขึ้น ไปถือว่าผ่านเกณฑ์

6. บรรณานุกรม

1. ชูชาติ รอดถาวร, ภาสกร บุญนิยม. หนังสือเรียน วิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา
- ป.2. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2551. แหล่งการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ 9

(บูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ และวิชาศิลปะ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8

เรื่อง ทักษะการยิงประตู

ภาคเรียนที่ 2

เวลา 1 คาบ

วิชา ฟุตบอล

สัปดาห์ที่ 8

วันที่

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน พ 3.1 เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา

ตัวชี้วัด

ป.3/1 ควบคุมการเคลื่อนไหวร่างกาย ขณะอยู่กับที่ เคลื่อนที่และใช้อุปกรณ์ประกอบอย่างมีทิศทาง

ป.3/2 เคลื่อนไหวร่างกายที่ใช้ทักษะการเคลื่อนไหวแบบบังคับทิศทางในการเล่นแบบเบ็ดเตล็ด

มาตรฐาน พ 3.2 รักการออกกำลังกาย การเล่นเกม และการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจําอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตวิญญาณในการแข่งขัน และชื่นชม ในสุนทรียภาพของการกีฬา

ตัวชี้วัด

ป.3/1 เลือกรักการออกกำลังกาย การละเล่นพื้นเมือง และเล่นเกม ที่เหมาะสมกับจุดเด่น จุดด้อย และข้อจำกัดของตนเอง

ป.3/2 ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกาและข้อตกลงของการออกกำลังกาย การเล่นเกม การละเล่นพื้นเมืองได้ด้วยตนเอง

สมรรถนะ

1. ความสามารถในการคิด การนับเลข
2. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. ใฝ่เรียนรู้

3. มุ่งมั่นในการทำงาน

1. สารการเรียนรู้

รู้และเข้าใจการยิงประตูเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในเกมการแข่งขันฟุตบอล ซึ่งเป็นการตัดสินผลว่าจะแพ้หรือชนะ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการฝึกทักษะในการยิงประตูในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ

การยิงด้วยด้วยข้างเท้าด้านในเป็นการยิงที่เหมือนกับการส่งด้วยข้างเท้าด้านใน การยิงด้วยด้วยข้างเท้าด้านในลูกอาจจะไม่แรงเท่ากับการยิงด้วยหลังเท้า แต่จะได้ความแม่นยำและกำหนดทิศทางได้ง่ายกว่าการยิงด้วยหลังเท้า การยิงในลักษณะนี้จึงมักจะเกิดมากที่สุดในการแข่งขัน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (K,P,A)

นักเรียนสามารถอธิบายทักษะการยิงประตูได้

นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการยิงประตูได้

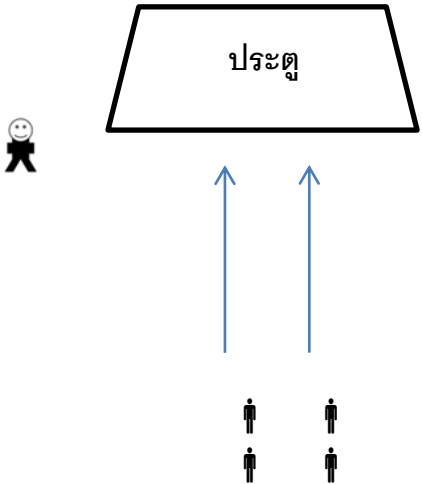
นักเรียนบอกประโยชน์ของทักษะการยิงประตูได้

3. สื่อการเรียนการสอน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน (เช่น ลูกฟุตบอล กรวย)

4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กิจกรรม	วิธีการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมินผล
ขั้นเตรียม (5 นาที) สำรวจนักเรียน - ให้ผู้เรียนเข้าแถวตอน 2 แถว - สำรวจนักเรียนโดยการเช็คชื่อ - ให้นักเรียนยืดเหยียดกล้ามเนื้อ ครู นักเรียน	อธิบาย/ ชี้แจง	ใบรายชื่อ ปากกา นกหวีด ลูกแชร์ บอล ตะกร้า	-สังเกตการปฏิบัติ
ขั้นอธิบายสาธิต (10 นาที) 1. ครูอธิบายเกี่ยวกับการฝึกทักษะการยิงประตูด้วยข้างเท้าด้านในกีฬาฟุตบอลในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมสาธิต - การยิงประตูด้วยข้างเท้าด้านใน ด้านนอก และหลังเท้า	อธิบาย	นกหวีด ลูกฟุตบอล ประตู สนาม ฟุตบอล	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ

			
ขั้นฝึกปฏิบัติ (15 นาที) 1. ให้นักเรียนจัดแถวหน้ากระดาน 2 แถว ยืนห่างจากประตูฟุตบอล 4 เมตร 2. ให้นักเรียนฝึกยิงประตูด้วยข้างเท้าด้านใน โดยการฝึกยิงลูกนิ่ง 3. ให้นักเรียนบังคับทิศทางในการยิงให้เข้าเป้าหมาย 4. นักเรียนยิงประตูเสร็จให้ไปเก็บลูกบอลแล้วมาตั้งจุดเดิมเพื่อให้เพื่อนยิงประตูต่อไป 5. นักเรียนเก็บบอลมาตั้งเสร็จแล้วให้ไปต่อหลังเพื่อน 	อธิบาย นักเรียน ปฏิบัติ ตามขั้นตอน ครูให้ คำแนะนำ	นกหวีด ลูกฟุตบอล ประตู สนาม ฟุตบอล	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ

 4. ครูคอยสังเกตการฝึกเมื่อเกิดข้อผิดพลาด สั่งหยุดแล้วแก้ไขทันที			
ขั้นนำไปใช้ (15 นาที) 1. ให้นักเรียนเข้า 1 แถว 2. ให้นักเรียนตั้งแถวเตรียมฝึกทักษะการยิงประตูด้วยข้างเท้าด้านใน 3. ให้นักเรียนทำการยิงประตูไปเมื่อยิงประตูไปแล้วให้ไปเก็บบอลไปวางจุดที่จะเตะ 1 แล้วไปต่อแถวหลังกลุ่ม 4. ให้นักเรียน เสร็จแล้วให้ไปต่อหลังคนที่ 2 เพื่อทำการยิงประตู 5. ให้นักเรียนบวกรายงานที่ยิงเข้าประตูของทุกคน	อธิบาย ทดสอบ	นกหวีด ลูกฟุตบอล ประตู สนาม ฟุตบอล	-สังเกตความสนใจ -สังเกตความประพฤติ -แบบทดสอบ

= ประตูฟุตบอล = กรวย = ครู = นักเรียน = ทิศทางของการเคลื่อนที่ = ทิศทางของการยิงประตู 4. ครูคอยสังเกตการฝึกปฏิบัติ เมื่อเกิดข้อผิดพลาด ครูสั่งหยุดและรีบแก้ไขทันที			
ขั้นสรุป (5 นาที) 1. ครูสรุปเกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหวกีฬาฟุตบอล 2. ครูตั้งคำถามในการเรียนและประโยชน์ที่ได้รับ 3. แนะนำเรื่องสุขบัญญัติ 4. ชี้แจงบทเรียนในคาบต่อไป	สรุป	-	สังเกตความประพฤติ

5. การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	การวัดผล	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมินผล
<u>ด้านความรู้(K)</u> นักเรียนสามารถอธิบายทักษะการยิงประตูได้	การสังเกตการตอบคำถามของนักเรียน	แบบสังเกตการตอบคำถาม	นักเรียนร้อยละ 70 ตอบคำถามได้ถูกต้องในระดับ ดีขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านทักษะ(P)</u> นักเรียนสามารถปฏิบัติทักษะการยิงประตูได้	การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในระดับ ดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์
<u>ด้านคุณลักษณะ(A)</u> นักเรียนบอกประโยชน์ของทักษะการยิงประตูได้	การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	นักเรียนร้อยละ 80 ตั้งใจเรียนและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมในระดับ ดีขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

6. บรรณานุกรม

1. ชูชาติ รอดถาวร, ภาสกร บุญนิยม. หนังสือเรียน วิชาพื้นฐาน สุขศึกษาและพลศึกษา ป.3. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2551.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอนุศักดิ์ สุขคง
วัน เดือน ปี เกิด	16 มิถุนายน 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดนครสวรรค์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2549 ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2553 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2562 ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	224/29 หมู่บ้านอาร์เคปาร์ค ถนนสายไหม แขวงสายไหม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
ผลงานตีพิมพ์	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ